



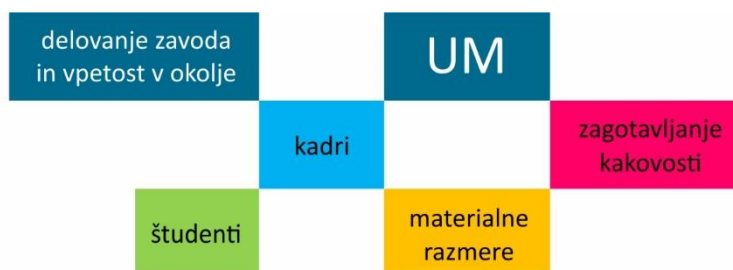
Univerza v Mariboru

Univerzitetna knjižnica Maribor

UNIVERZA V MARIBORU

Univerzitetna knjižnica Maribor

SAMOEVALVACIJSKO POROČILO  
ZA ŠTUDIJSKO LETO 2022/23



PRIPRAVILA: Komisija za kakovost Univerzitetne knjižnice Maribor v sestavi:

Sandra Grajfoner, predsednica  
Sandra Kurnik Zupanič, članica  
Mojca Žuželj Ogrizek, članica

Jerneja Grašič, članica  
Brina Klemenčič, članica  
Brigita Ačko, članica

Potrjeno na 7. seji Komisije za kakovost Univerzitetne knjižnice Maribor dne 22. 03. 2024

Potrjeno na 18. seji Strokovnega sveta Univerzitetne knjižnice Maribor dne 27. 03. 2024

Maribor, marec 2024

## VIZITKA

<i>Ime zavoda</i>	Univerza v Mariboru, Univerzitetna knjižnica Maribor
<i>Krajše ime zavoda</i>	UM, UKM
<i>Naslov zavoda</i>	Gospejna ulica 10, 2000 Maribor
<i>Spletna stran</i>	ukm.um.si
<i>Elektronski naslov</i>	tajnistvo.ukm@um.si
<i>Telefonska številka</i>	+386 2 25 07 400
<i>Matična številka</i>	5052114
<i>Identifikacijska številka</i>	SI11537213

### *Ravnateljica*

mag. Dunja Legat (mandat od 3. 12. 2021 do 2. 12. 2025)

### *Predsednica Komisije za kakovost*

Sandra Grajfoner (mandat od 16. 1. 2022 do 15. 1. 2026)

### *Tajnik*

Borut Gaber (do 31. 10. 2023)

Mojca Žuželj Ogrizek (od 1. 11. 2023 do 31. 12. 2027)

*Pri pripravi samoevalvacijskega poročila Univerzitetne knjižnice Maribor je sodeloval tajnik knjižnice s strokovnimi službami Univerzitetne knjižnice Maribor.*

## KAZALO

<b>1</b>	<b>DELOVANJE VISOKOŠOLSKE KNJIŽNICE IN VPETOST V OKOLJE .....</b>	<b>5</b>
1.1	Poslanstvo in vizija.....	5
1.2	Strategija.....	10
1.3	Notranja organizacija.....	13
1.4	Knjižnična zbirka.....	16
1.5	Knjižnične storitve .....	19
1.6	PREDNOSTI.....	21
1.7	PRILOŽNOSTI ZA IZBOLJŠANJE.....	22
<b>2</b>	<b>KADRI.....</b>	<b>23</b>
2.1	Kadrovska struktura knjižničnih delavcev.....	23
2.2	Izobrazbena in starostna struktura .....	25
2.3	Umestitev knjižničnih delavcev v sistemu plač v javnem sektorju.....	26
2.4	Merila za izvolitve v nazive in izvolitvena področja.....	27
2.5	Strokovni nazivi v knjižnični dejavnosti .....	28
2.6	Spremljanje delovne uspešnosti in napredovanja .....	29
2.7	Vpetost kadrov v mednarodni prostor .....	30
2.8	Usposabljanje in skrb za karierni razvoj zaposlenih .....	30
2.9	Skrb za zdravje in socialno interakcijo med zaposlenimi.....	31
2.10	Skrb za varstvo pri delu.....	31
2.11	Zadovoljstvo zaposlenih na delovnem mestu.....	31
2.12	Kazalniki kakovosti za spremljanje knjižnične dejavnosti na UM – kadri .....	31
2.13	PREDNOSTI.....	32
2.14	PRILOŽNOSTI ZA IZBOLJŠANJE.....	32
<b>3</b>	<b>UPORABNIKI .....</b>	<b>33</b>
3.1	Potencialni uporabniki knjižnice.....	33
3.2	Obisk uporabnikov.....	34
3.3	Aktivni uporabniki oz. člani knjižnice.....	35
3.4	Struktura članov knjižnice .....	36
3.5	Anketa o zadovoljstvu uporabnikov s storitvami UKM.....	37
3.6	Kazalniki kakovosti za spremljanje knjižnične dejavnosti na UM - uporabniki .....	39
3.7	PREDNOSTI.....	40
3.8	PRILOŽNOSTI ZA IZBOLJŠANJE.....	40

<b>4</b>	<b>MATERIALNE RAZMERE .....</b>	<b>41</b>
4.1	Prostori .....	41
4.2	Oprema .....	41
4.3	Financiranje – prihodki .....	42
4.4	Financiranje – odhodki .....	43
4.5	Kazalniki kakovosti za spremljanje knjižnične dejavnosti na UM – materialne razmere ....	44
4.6	Prilagoditve študentom s posebnimi potrebami.....	45
4.7	Skrb za okolje in trajnostni razvoj .....	46
4.8	PREDNOSTI.....	46
4.9	PRILOŽNOSTI ZA IZBOLJŠANJE.....	47
<b>5</b>	<b>ZAGOTAVLJANJE IN IZBOLJŠEVANJE KAKOVOSTI .....</b>	<b>48</b>
5.1	Sistem zagotavljanja kakovosti .....	48
5.2	Samoevalvacija.....	49
5.3	Uresničevanje akcijskega načrta knjižnice .....	49
5.4	PREDNOSTI.....	52
5.5	PRILOŽNOSTI ZA IZBOLJŠANJE.....	53
<b>6</b>	<b>PRILOGE .....</b>	<b>54</b>
6.1	Analiza akcijskega načrta UKM za študijsko leto 2022/2023 .....	55
6.2	Rezultati ankete o zadovoljstvu uporabnikov s storitvami Univerzitetne knjižnice Maribor za študijsko leto 2022/2023 .....	72
6.3	Kazalniki kakovosti za spremljanje knjižnične dejavnosti na UM.....	91
6.4	Akcijski načrt strateških ciljev UKM za leti 2023 in 2024 .....	92

## UVOD

---

Univerzitetna knjižnica Maribor kot ustanovna članica Univerze v Mariboru in kot osrednja univerzitetna knjižnica je svojo strategijo zagotavljanja kakovosti oblikovala na podlagi [Mariborske deklaracije](#), sprejete na Konferenci COBISS 2006: vodstva univerz in vlade v regiji naj »**v svojih razvojnih strategijah in politikah upoštevajo preverjeno dejstvo, da brez dobrih knjižničnih informacijskih sistemov ni kakovostnega visokega šolstva.**« Zato morajo v nacionalnih sistemih vrednotenja kakovosti visokega šolstva biti knjižnice obravnavane kot bistven element, brez katerega visoko šolstvo regije ne more biti konkurenčno v skupnem evropskem visokošolskem prostoru.

Univerzitetna knjižnica Maribor od leta 2007 celovito spremlja in razvija sisteme spremljanja kakovosti visokošolskega knjižničarstva, ne samo svoje dejavnosti, temveč celotne knjižnične dejavnosti na UM.

Samoevalvacijsko poročilo Univerzitetne knjižnice Maribor za študijsko leto 2022/2023 je sedemnajsto po vrsti, ki presoja oz. ocenjuje dejavnost knjižnice. Analiza zbranih podatkov v procesu samoevalvacije je pokazala visoko stopnjo kakovosti dejavnosti osrednje univerzitetne knjižnice.

## **1 DELOVANJE VISOKOŠOLSKE KNJIŽNICE IN VPETOST V OKOLJE**

---

### **1.1 Poslanstvo in vizija**

Poslanstvo, vizija in strategija UM ter strateški načrt UM so objavljeni in dostopni na spletni povezavi: [Poslanstvo, vizija in strateški razvojni dokumenti UM](#).

#### **POS LANSTVO UNIVERZITETNE KNJIŽNICE MARIBOR:**

Univerzitetna knjižnica Maribor, osrednja univerzitetna knjižnica Univerze v Mariboru, zbira, organizira, hrani in ohranja edinstvene zapise človeške misli in kreativnosti ter zagotavlja dostop do njih. Spodbuja in podpira intelektualno rast in uveljavlja pretok informacij in idej s prostim dostopom do vsega zapisanega znanja, informacij in stvaritev in s tem pedagoško, znanstvenoraziskovalno, strokovno in umetniško delo na Univerzi v Mariboru. Je varuhinja kulturne dediščine slovenskega naroda in države, znanstvene dediščine Univerze v Mariboru ter domoznanske dokumentacije mesta Maribor in širše regije. Svojim uporabnikom zagotavlja učinkovit in celovit dostop do zapisanega znanja ne glede na lastništvo in obliko. Univerzitetna knjižnica Maribor, učni center, s svojimi zbirkami in storitvami služi procesom izobraževanja, poučevanja in raziskovanja Univerze v Mariboru, intelektualni osebni in strokovni rasti in vseživljenjskemu izobraževanju vseh svojih uporabnikov.

Sklep: 5. seja Strokovnega sveta UKM, 27. september 2007

Povezava: [Poslanstvo Univerzitetne knjižnice Maribor](#)

#### **VIZIJA UNIVERZITETNE KNJIŽNICE MARIBOR:**

Univerzitetna knjižnica Maribor ima svojo vizijo zapisano v strateškem dokumentu z naslovom: pODPRI mo USTVARJALNOST: »Strategija razvoja Univerzitetne knjižnice Maribor 2021-2025: »Cilj UKM je biti mednarodno primerljiva, sodobna osrednja univerzitetna knjižnica, ki deluje po načelih bibliotekarske vede ter svoj razvoj usklajuje z razvojem pedagoških, znanstvenoraziskovalnih, umetniških in strokovnih področij Univerze v Mariboru. Zastavila si je temeljno usmeritev – tesno povezanost s poslanstvom in cilji univerze. Prizadeva si postati enakovreden partner pri doseganju ciljev univerze.«

Sklep: 22. redna seja Strokovnega sveta UKM, dne 9. 6. 2021 (potrditev sprejema nove strategije UKM)

Povezava: [pODPRI mo USTVARJALNOST 2021-2025: Strategija Univerzitetne knjižnice Maribor](#)

### **1.1.1 Skladnost vizije in poslanstva knjižnice z vizijo in poslanstvom UM**

Univerzitetna knjižnica Maribor je ustanova, ki s svojim poslanstvom in dejavnostjo sooblikuje univerzitetni, lokalni in regionalni prostor, kot varuh slovenske pisne kulturne in znanstvene dediščine pa opravlja tudi naloge nacionalnega pomena. Njena temeljna usmeritev je tesno povezana s poslanstvom in cilji univerze. V univerzitetnem okolju si prizadeva postati enakovreden partner pri doseganju njenih ciljev. Z upravljanjem informacijskih virov zagotavlja dostop do le-teh, s poudarkom na uveljavljanju pretoka informacij in idej s prostim dostopom do vsega zapisanega znanja, informacij in stvaritev. Z izobraževanjem akademske skupnosti ustvarja podstat za ustvarjalno pedagoško,

znanstveno-raziskovalno, strokovno in umetniško delo na Univerzi v Mariboru. UKM krepi vrednote, zapisane [v poslanstvu UKM](#), ki ozaveščajo [poslanstvo univerze](#).

UKM s svojimi sodobnimi storitvami sodeluje pri vzpostavljanju inovacijskega ekosistema univerze. Sem vsekakor sodi niz spletnih storitev izposoje in posredovanja dokumentov, podpore novim oblikam znanstvenega komuniciranja in objavljanja v kontekstu odprtega dostopa in izobraževanje za uporabo inovativnih tehnologij v knjižničarstvu.

### **1.1.2 Uspešnost pri uresničevanju poslanstva in vizije knjižnice skladno z zastavljenimi kazalniki uspešnosti**

V skladu s [Kazalniki kakovosti za spremljanje knjižnične dejavnosti na UM](#), ki so bili potrjeni na 23. seji Senata Univerze v Mariboru dne 20. junija 2017 za namen letnega spremljanja uspešnosti knjižnične dejavnosti na UM, UKM kot osrednja knjižnica univerze opravlja tudi koordinativno funkcijo knjižnične dejavnosti na UM. Vsako leto zato UKM pripravi navodila in pomožne tabele za izračun kazalnikov kakovosti za vse knjižnice UM, zbrane podatke analizira in trende predstavi Komisiji za knjižnični sistem UM. Prvotnih 15 kazalnikov je definiralo različna področja delovanja knjižnice, kot so povezanost s skupnostjo, infrastruktura knjižnic, zaposleni, proračun, knjižnične zbirke, osnovne storitve ter izobraževalne in bibliografske dejavnosti.

Leta 2022 je bila izvedena posodobitev teh kazalnikov. Posodobljeni [Kazalniki kakovosti za spremljanje knjižnične dejavnosti na UM](#) so bili potrjeni na 2. redni seji Senata UM, 4. julija 2023. Število kazalnikov se je povečalo na 17. Kazalniki so oblikovani v skladu z najnovejšimi [Strokovnimi standardi in priporočili za visokošolske knjižnice \(2021-2030\)](#) in definirajo uspešnost knjižnične dejavnosti na štirih področjih: viri, dostop in pogoji delovanja, uporaba, učinkovitost ter potenciali in razvoj. Znotraj teh področij se kazalniki nanašajo na knjižnično zbirko, dostopnost, prostor in opremo, zaposlene in splošne pogoje za delovanje knjižnice. V opazovanem letu 2022/2023 je zato potrebno upoštevati, da zaradi sprememb v metodologiji, neposredna triletna primerjava z rezultati, ki temeljijo na kazalnikih iz leta 2017, ni vedno mogoča.

### **1.1.3 Vloga univerzitetne knjižnice pri izvajanju knjižnične dejavnosti na UM**

Knjižnice UM se med seboj povezujejo v knjižnično-informacijski sistem in sodelujejo na funkcijski ravni. Ob tem je UKM koordinator sistema in za celotni knjižnični sistem prevzema naslednje glavne naloge:

- sistematično zbiranje, obdelovanje, hranjenje obveznega izvoda univerze kot znanstvene dediščine v tiskani in elektronski obliki,
- koordinacija nabave elektronskih informacijskih virov za UM,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij, tudi oddaljenega dostopa do elektronskih publikacij,
- medknjižnična izposoja,
- koordiniranje izdelave bibliografije visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev mariborske univerze in podpora znanstvenemu komuniciranju v kontekstu odprte znanosti,
- informacijsko opismenjevanje študentov in zaposlenih na mariborski univerzi,
- uvajanje novih klasičnih in spletnih storitev, itd.

Knjižnični informacijski sistem Univerze v Mariboru (KISUM) sestavljajo Univerzitetna knjižnica Maribor, ki ga koordinira ter 12 visokošolskih knjižnic oz. knjižnic posameznih fakultet: Knjižnica tehniških fakultet (knjižnica Fakultete za elektrotehniko, računalništvo in informatiko, Fakultete za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo, Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo, Fakultete za strojništvo), knjižnica Ekonomsko-poslovne fakultete, Miklošičeva knjižnica - FPNM (knjižnica Filozofske fakultete, Pedagoške fakultete in Fakultete za naravoslovje in matematiko), knjižnica Fakulteta za organizacijske vede, Knjižnica Mirka Ilešiča Pravne fakultete, knjižnica Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede, knjižnica Medicinske fakultete, knjižnica Fakultete za logistiko, knjižnica Fakultete za varnostne vede, knjižnica Fakultete za zdravstvene vede, knjižnica Fakultete za energetiko in knjižnica Fakultete za turizem. Za knjižnico Fakultete za energetiko in za knjižnico Fakultete za turizem (FE: čas trajanja pogodbe od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022; FT: čas trajanja pogodb od 1. 10. 2022 do 30. 9. 2023) skrbi Univerzitetna knjižnica Maribor. Knjižnice delujejo kot enoten sistem, čeprav so knjižnice članic upravno-organizacijske enote fakultet in se med seboj funkcijsko povezujejo.

Uspešnost delovanja visokošolskih in univerzitetnih knjižnic v slovenskem prostoru prikazuje nabor kazalcev uspešnosti, ki jih je leta 2012 vzpostavila Narodna in univerzitetna knjižnica na portalu [BibSiSt](#).

V letu 2022 je bilo 15 kazalcev knjižnic UM pozitivno obrnjenih oz. je bil glede na leto 2021 opazen porast posameznih kazalcev (8 kazalcev). Upad kvalitete storitev je nakazovalo manjše število kazalcev kot leto poprej (6 leta 2022, 9 leta 2021). Med kazalci, ki kažejo občuten dvig kakovosti knjižničnih storitev, velja izpostaviti letno odprtost knjižnice na potencialnega uporabnika, obisk knjižnice na potencialnega uporabnika (in v povezavi s tem fizični obisk na potencialnega uporabnika in fizični obisk na letno odprtost) ter sredstva za nakup knjižničnega gradiva na potencialnega uporabnika, delež sredstev za nakup elektronskih virov in sredstva za izobraževanje delavcev.



Preglednica 1: Kazalci uspešnosti delovanja knjižnic UM v obdobju 2018/19–2022/2023

(BibSiSt Online, Narodna in univerzitetna knjižnica)

	Knjižnice Univerze v Mariboru						
	Kazalec	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	Trend
Viri, dostopnost in infrastruktura	število izposojevališč	14	14	14	14	14	
	knjižnična zbirka na potencialnega uporabnika	109,30	116,72	113,91	110,06	122,34	
	prirast na potencialnega uporabnika (x 1000)	2.232,59	2.675,66	2.064,66	2.164,52	2.271,95	
	prirast na knjižnično zbirko (x 100)	2,04	2,29	1,81	1,96	1,86	
	odpis na knjižnično zbirko (x 100)	0,57	0,45	0,18	0,24	0,37	
	gradnja podatkovnih zbirk*	2	2	2	2	2	
	letna odprtost knjižnice na potencialnega uporabnika (x 1000)	1.795,14	1.830,95	1.058,97	1.456,00	1.886,83	
	površina knjižnice na potencialnega uporabnika	0,94	0,98	0,94	0,94	1,05	
	čitalniški sedeži na potencialnega uporabnika (x 1000)	74,56	77,97	69,19	66,09	75,85	
	delavci na potencialnega uporabnika (x 1000)	7,43	7,91	7,64	7,77	8,44	
Uporaba	obrat knjižnične zbirke	0,33	0,32	0,25	0,22	0,22	
	izposoja na potencialnega uporabnika	31,98	32,85	27,10	23,89	23,58	
	izposoja na člana	20,98	17,38	21,39	22,02	18,95	
	medknjižnična izposoja na potencialnega uporabnika (x 1000)	155,60	164,29	88,57	89,87	80,28	
	obisk (fizični) knjižnice na potencialnega uporabnika	30,93	32,28	11,90	12,46	21,14	
	obisk (celotni) knjižnice na potencialnega uporabnika	45,76	45,63	31,10	0,13	39,53	
	obisk (fizični) na letno odprtost	17,23	17,63	11,24	8,55	11,21	
	udeleženci usposabljanja na potencialnega uporabnika	0,58	0,62	0,26	0,30	0,46	
Učinkovitost	število kreiranih in redigiranih zapisov za bibliografijo raziskovalcev na strok. delavca	201,95	230,04	195,56	279,80	198,75	
Potenciali in razvoj	sredstva, porabljena za nakup knjižničnega gradiva na potencialnega uporabnika	53,72	46,01	65,51	60,08	71,38	
	delež sredstev, porabljenih za nakup elektronskih virov (x 1000)	41,32	56,58	40,29	35,37	79,89	
	delež strokovnih delavcev na vse zaposlene (x 100)	70,48	68,40	69,03	69,11	69,28	
	število ur izobraževanja na delavca	15,14	24,65	19,20	25,50	20,91	
	sredstva porabljena za izobraževanje na delavca	82,08	109,45	122,55	66,97	115,53	

\*podatek je korigiran zaradi neustreznega prikaza dejanskega stanja v BibSiSt

#### 1.1.4 Sodelovanje in primerljivost univerzitetne knjižnice s sorodnimi/primerljivimi institucijami v ožji (Slovenija) in širši (mednarodni) regiji

UKM primerljivost s sorodnimi institucijami v Sloveniji prav tako preverja s kazalci uspešnosti na portalu Narodne in univerzitetne knjižnice [BibSiSt](#), ki omogočajo tudi sprotno primerjavo knjižničnih sistemov

in knjižnic Univerze v Mariboru, Univerze v Ljubljani, Univerze na Primorskem, Univerze v Novi Gorici, Nove univerze, Centralne tehniške knjižnice in drugih knjižnic samostojnih visokošolskih zavodov.

Večja razhajanja posameznih kazalcev prikazanih knjižničnih sistemov (UL, UM, UP in UNG) je tudi posledica razlik v organiziranosti le-teh, česar pa za potrebe tega poročila ne analiziramo.

*Preglednica 2: Kazalci uspešnosti delovanja UKM in nekaterih visokošolskih knjižnic v 2022 (BibSiSt Online, Narodna in univerzitetna knjižnica)*

	Kazalec	UL	UM	UP	UNG
Viri, dostopnost in infrastruktura	število izposojevališč	60	<b>14</b>	5	1
	knjižnična zbirka na potencialnega uporabnika	89,34	<b>122,34</b>	13,30	67,99
	prirast na potencialnega uporabnika (x 1000)	1.226,05	<b>2.271,95</b>	241,43	3.729,91
	prirast na knjižnično zbirko (x 100)	1,37	<b>1,86</b>	1,82	5,49
	odpis na knjižnično zbirko (x 100)	1,03	<b>0,37</b>	10,81	11,66
	gradnja podatkovnih zbirk*	5	<b>2</b>	1	1
	letna odprtost knjižnice na potencialnega uporabnika (x 1000)	2.427,47	<b>1.886,83</b>	988,51	5.558,04
	površina knjižnice na potencialnega uporabnika	0,59	<b>1,05</b>	0,15	0,47
	čitalniški sedeži na potencialnega uporabnika (x 1000)	63,18	<b>75,85</b>	17,58	78,13
delavci na potencialnega uporabnika (x 1000)	5,33	<b>8,44</b>	1,91	6,70	
Uporaba	obrat knjižnične zbirke	0,18	<b>0,22</b>	0,23	0,04
	izposoja na potencialnega uporabnika	14,28	<b>23,58</b>	3,09	2,47
	izposoja na člana	15,45	<b>18,95</b>	6,06	6,46
	medknjižnična izposoja na potencialnega uporabnika (x 1000)	93,31	<b>80,28</b>	15,84	274,55
	obisk (fizični) knjižnice na potencialnega uporabnika	25,05	<b>21,14</b>	1,65	1,59
	obisk (celotni) knjižnice na potencialnega uporabnika	39,07	<b>39,53</b>	4,34	1,59
	obisk (fizični) na letno odprtost	10,32	<b>11,21</b>	1,67	0,29
	udeleženci usposabljanja na potencialnega uporabnika	0,46	<b>0,46</b>	0,13	0,12
Učinkovitost	število kreiranih in redigiranih zapisov za bibliografijo raziskovalcev na strok. delavca	323,89	<b>198,75</b>	610,18	555,33
Potenciali in razvoj	sredstva, porabljena za nakup knjižničnega gradiva na potencialnega uporabnika	160,22	<b>71,38</b>	13,35	159,54
	delež sredstev, porabljenih za nakup elektronskih virov (x 1000)	78,45	<b>79,89</b>	88,15	74,08
	delež strokovnih delavcev na vse zaposlene (x 100)	85,38	<b>69,28</b>	76,82	100,00
	število ur izobraževanja na delavca	24,45	<b>20,91</b>	12,36	16,00
	sredstva porabljena za izobraževanje na delavca	138,37	<b>115,53</b>	23,84	78,00

## 1.2 Strategija

### **STRATEŠKE USMERITVE UNIVERZITETNE KNJIŽNICE MARIBOR**

Strateške usmeritve UKM 2021-2025 so tesno povezane s poslanstvom in strateškimi cilji UM, ki so zapisani v [Strategiji Univerze v Mariboru za obdobje 2021-2030](#). S tem poudarkom na sinergiji in medsebojnem dopolnjevanju, strategija knjižnice [pODPRIImo USTVARJALNOST 2021-2025](#) izpostavlja ključne cilje, kot so izboljšanje uporabniške izkušnje, razvoj knjižničnih zbirk, podpora študiju in poučevanju, znanstvena odličnost, ohranjanje kulturne in znanstvene dediščine, razvoj knjižnice kot raznolikega in vključujočega prostora, komunikacija in promocija s ciljnimi skupinami, povezovanje z deležniki v okolju ter naložbe v razvoj kadrov in prihodnje kompetence. Strategija ne samo da odraža usmerjenost aktivnosti UKM k izpolnjevanju potreb univerzitetne skupnosti, ampak tudi potrjuje njeno vlogo kot enakovrednega partnerja v doseganju širših ciljev UM, s čimer oba dokumenta skupaj tvorita koherenten okvir za prihodnji razvoj.

Sklep: Strokovni svet UKM, 22. redna seja dne 9. 6. 2021.

Povezava: [pODPRIImo USTVARJALNOST 2021-2025: Strategija Univerzitetne knjižnice Maribor](#)

### **STRATEŠKI CILJI UKM ZA 5-LETNO OBDOBJE (2021–2025)**

*Preglednica 3: Strateške usmeritve in cilji UKM v obdobju 2021–2025*

Strateške usmeritve in področja UKM	Strateški cilji UKM
1. Uporabniška izkušnja v središču oblikovanja storitev	CILJ 1: UKM pozna potrebe in pričakovanja svojih uporabnikov CILJ 2: UKM spremlja razvoj navad in življenjskih stilov uporabnikov CILJ 3: UKM uvaja RFID za učinkovitejše storitve
2. Razvoj knjižnične zbirke	CILJ 4: Pridobivanje in dostopnost knjižničnega gradiva in informacijskih virov z različnih znanstvenih področij CILJ 5: Oblikovanje virtualnega sveta znanja — pretočne vsebine CILJ 6: Zagotavljanje enostavnega dostopa do knjižničnega gradiva in informacijskih virov
3. Podpora študiju in poučevanju	CILJ 7: Zvišanje kompetenc informacijske pismenosti uporabnikov in izobraževalcev CILJ 8: Knjižnica — učni center Univerze v Mariboru
4. Podpora znanstveni odličnosti	CILJ 9: Spodbujanje odprtosti in prepoznavnosti Univerze v Mariboru v nacionalnem in mednarodnem raziskovalnem prostoru CILJ 10: Vzpostavitev slovenske skupnosti odprte znanosti CILJ 11: Raziskovalna integriteta – storitve pri podpori raziskovanju CILJ 12: Knjižnica – potencial na raziskovalnem področju
5. Kulturna in znanstvena dediščina	CILJ 13: Pridobivanje in digitalizacija edinstvenega gradiva UKM CILJ 14: Zagotavljanje varovanja in zaščite gradiva ter trajno ohranjanje pisne kulturne in znanstvene dediščine
6. Knjižnica kot raznolik prostor	CILJ 15: Nov koncept za nove storitve CILJ 16: Posodobitev objekta knjižnice in notranje opreme
7. Komuniciranje s ciljnimi skupinami uporabnikov in promocija	CILJ 17: Oblikovanje raznolikih komunikacijskih poti za različne skupine uporabnikov CILJ 18: Spodbujanje dojetja različnih vidikov poslanstva knjižnice v okolju CILJ 19: Krepitev ugleda knjižnice v okolju
8. Povezanost UKM z deležniki v okolju	CILJ 20: Večja stopnja povezanosti knjižnične mreže Univerze v Mariboru CILJ 21: Proaktivna koordinacija knjižnične mreže Univerze v Mariboru (razvoj in svetovanje) CILJ 22: Sodelovanje z različnimi skupnostmi in vključevanje uporabnikov v dejavnosti knjižnice
9. Kadri in kompetence za prihodnost	CILJ 23: Rast strokovnega potenciala knjižnice CILJ 24: Kompetence za prihodnost

*Preglednica 4: Strateški cilji UKM v obdobju 2021–2025 in njihova usklajenost s Strategijo UM 2021–2030*

Strateške usmeritve in cilji UM	Strateški cilji UKM
Organizacija in povezljivost univerze	CILJ 20: Večja stopnja povezanosti knjižnične mreže Univerze v Mariboru <b>CILJ 21: Proaktivna koordinacija knjižnične mreže Univerze v Mariboru (razvoj in svetovanje)</b> CILJ 22: Sodelovanje z različnimi skupnostmi in vključevanje uporabnikov v dejavnosti knjižnice
Izobraževalna dejavnost univerze	CILJ 7: Zvišanje kompetenc informacijske pismenosti uporabnikov in izobraževalcev CILJ 8: Knjižnica — učni center Univerze v Mariboru
Znanstvena in umetniška dejavnost	CILJ 9: Spodbujanje odprtosti in prepoznavnosti Univerze v Mariboru v nacionalnem in mednarodnem raziskovalnem prostoru CILJ 10: Vzpostavitev slovenske skupnosti odprte znanosti CILJ 11: Raziskovalna integriteta – storitve pri podpori raziskovanju CILJ 12: Knjižnica – potencial na raziskovalnem področju
Spodbudno delovno okolje	CILJ 23: Rast strokovnega potenciala knjižnice <b>CILJ 24: Kompetence za prihodnost</b>
<b>Študenti</b>	CILJ 1: UKM pozna potrebe in pričakovanja svojih uporabnikov CILJ 2: UKM spremlja razvoj navad in življenjskih stilov uporabnikov CILJ 3: UKM uvaja RFID za učinkovitejše storitve <b>CILJ 5: Oblikovanje virtualnega sveta znanja — pretočne vsebine</b> <b>CILJ 6: Zagotavljanje enostavnega dostopa do knjižničnega gradiva in informacijskih virov</b> <b>CILJ 15: Nov koncept za nove storitve</b>

### 1.2.1 Ključni poudarki uresničevanja strategije in strateškega načrta knjižnice

Temeljna usmeritev strateških ciljev UKM tesno sledi poslanstvu in ciljem univerze. Strateško obdobje 2021-2025 si je knjižnica zastavila ambiciozno in s poudarki, ki upoštevajo tako sodobne trende v knjižničarski stroki kot tudi spremembe v delovanju širše družbe. Zastavljeni cilji so v skladu s strateškimi usmeritvami in cilji UM, pri čemer upoštevajo osnovno poslanstvo in vizijo UKM.

V strateškem dokumentu si je knjižnica zastavila na 9 razvojnih področjih 24 ključnih ciljev, ta področja so: izboljšanje uporabniške izkušnje, razvoj knjižnične zbirke, podpore študiju in poučevanju, znanstveni odličnosti, ohranjanju kulturne in znanstvene dediščine, razvoju knjižnice kot raznolikega in vključujočega prostora, komunikaciji in promociji s ciljnim skupinami, povezovanju z deležniki v okolju ter naložbam v razvoj kadrov in prihodnje kompetence. V dokumentu so znotraj teh področij in ključnih ciljev, ki jim knjižnica v strateškem obdobju 2021-2025 sledi, v obliki akcijskega načrta zastavljeni tudi podcilji in ukrepi, ki vodijo k uresnitvi zastavljene strategije razvoja UKM.

V strateškem akcijskem dokumentu je skupaj zastavljeno 100 ciljev in podciljev z določenimi roki izvedbe za celotno strateško obdobje.

Komisija za kakovost UKM spremlja uresničevanje strateških ciljev s pregledom letnega poročila in realizacijo akcijskega načrta knjižnice za preteklo leto. Samoevalvacijskem poročilu je priložen Akcijski načrt UKM za leto 2023 in 2024. Izpostavljeni so cilji, ki si jih je knjižnica za to obdobje zastavila v svojem strateškem dokumentu. Komisija za kakovost UKM tako iz obsežnejšega letnega poročila knjižnice za preteklo leto, pregleda in na ta način spremlja uresničevanje zastavljene razvojne strategije. V zadnjem poglavju poročila je predstavljen pregled realizacije ciljev, ki so bili v preteklem samoevalvacijskem poročilu priloženi kot Akcijski načrt UKM za 2022/2023. S pregledom realizacije teh ciljev Komisija za kakovost UKM ugotavlja ali knjižnica sledi svojemu razvojnemu načrtu.

Povezava: [Priloga 6.1 Analiza akcijskega načrta UKM za študijsko leto 2022/2023](#)

### **1.2.2 Ključni partnerji pri uresničevanju strateških ciljev in ključni rezultati sodelovanja z zunanjimi partnerji**

UKM sodeluje s partnerskimi knjižnicami in drugimi sorodnimi ustanovami v Sloveniji in tujini. V mednarodnem prostoru je UKM članica dveh mednarodnih stanovskih združenj: International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) in Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche (LIBER oz. Association of European Research Libraries, združenje evropskih visokošolskih in drugih knjižnic).

V sodelovanju z Deželno knjižnico Gradec UKM upravlja Slovensko čitalnico v Gradcu. Pod patronatom Avstrijskega kulturnega foruma v UKM deluje Avstrijska čitalnica. Poleg tega je v sodelovanju z Veleposlaništvom Švice v Ljubljani, avstrijskim Ministrstvom za Evropo, integracijo ter zunanje zadeve na Dunaju ter ProHelvetie v knjižnici postavljen švicarski kotiček.

UKM je del mreže centrov PATLIB - PATent Library, ki v državah članicah Evropske patentne organizacije (EPO) skrbijo za informacije o intelektualni lastnini. V UKM deluje Evropski dokumentacijski center, ki je del informacijske mreže več kot 650 centrov v svetu.

S CTK in NUK knjižnica sodeluje pri konzorcijski nabavi najpomembnejših znanstvenih informacijskih virov za akademsko skupnost. Preko COSEC-a pri NUK-u in konzorcijev CTK UKM omogoča raziskovalcem, visokošolskim učiteljem in sodelavcem ter študentom dostop do elektronskih znanstvenih revij najpomembnejših založnikov na svetu, kot so: Elsevier, Springer, Wiley, Emerald, ACS, IEEE in drugih.

Rezultat sodelovanja knjižnice v mednarodnem projektu National Initiatives for Open Science in Europe je bila ustanovitev Slovenske skupnosti odprte znanosti leta 2022. Istega leta je bila v UKM prvič organizirana poletna šola Open Science Summer School, na kateri so sodelovali domači in tuji strokovnjaki. Udeleženci so pridobivali večšine na področju odprtega dostopa in ravnanja z raziskovalnimi podatki. Knjižnica sodeluje tudi z Univerzo v Mariboru v projektu NOO Z odprtim dostopom do vseživljenjskega izobraževanja (ODVlj), s CTK in Univerzitetno knjižnico UP pa sodeluje na področju storitev za odprto znanost. Poleg tega sodeluje z dvajsetimi drugimi slovenskimi javnimi raziskovalnimi organizacijami v projektu NOO Podpora pri uvajanju načel odprte znanosti v Sloveniji (SPOZNAJ). Z IZUM-om pa sodeluje na področju nadgradenj kooperativnega online bibliografskega sistema in servisov COBISS.SI.

Na področju digitalizacije sodeluje z Mariborsko knjižnico in drugimi sorodnimi institucijami. Knjižnica sodeluje tudi z mnogimi drugimi ustanovami v mestu in v državi, s katerimi si ob gradivu za razstave izmenjuje tudi izkušnje ob ustvarjanju bogate kulturne ponudbe v mestu. Pri nadgradnji storitev se povezuje tudi s podjetji iz gospodarstva (npr. s podjetjem Tenzor, s katerim razvija storitve na podlagi tehnologije RFID za večnamensko uporabo).

### **1.2.3 Kazalniki kakovosti za spremljanje knjižnične dejavnosti na UM – vizija, poslanstvo in strateški cilji**

Knjižnica ima javno objavljen pisni dokument z jasno opredeljenimi strateškimi in dolgoročnimi cilji in ukrepi za njihovo doseg, izhodiščnimi in ciljnimi vrednostmi ter kazalci, s katerimi se spremlja doseganje ciljnih vrednosti. Poslanstvo, vizija in strateški cilji UKM so usklajeni s strateškimi usmeritvami UM, ter smiselno vključeni v njene razvojne usmeritve, kar kaže na visoko kakovost delovanja oz. vpetosti UKM v okolje UM.

## 1.3 Notranja organizacija

### 1.3.1 Osnovne informacije o organiziranosti

Univerzitetna knjižnica Maribor je druga članica Univerze v Mariboru, ker opravlja dejavnost, ki je potrebna za uresničevanje visokošolske dejavnosti javnega visokošolskega zavoda - Univerze v Mariboru.

Notranja organiziranost knjižnice sledi določilom zakonodaje Republike Slovenije, predvsem Zakona o visokem šolstvu (UL RS 32/12- UPB s sprem. in dopol. do 102/23), Odloka o preoblikovanju Univerze v Mariboru (UL RS 28/00 s sprem. in dopol. do 107/23) in [Statuta Univerze v Mariboru](#) (Statut UM – UPB13, UL RS, št. 41/21, 20/23 in 100/23).

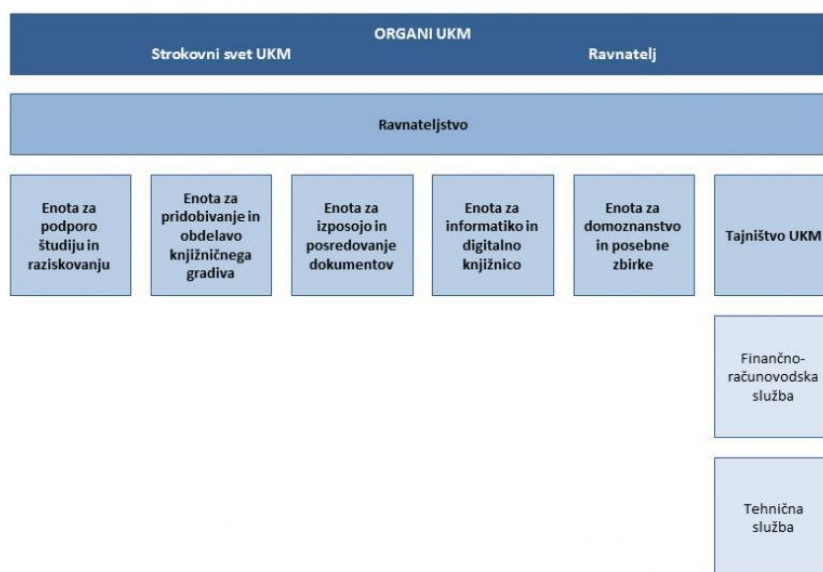
Osnovne informacije o organiziranosti Univerzitetne knjižnice Maribor so dostopne v [Prikazu organiziranosti UKM](#).

### **ORGANIZACIJSKE ENOTE**

Delo Univerzitetne knjižnice Maribor je organizirano znotraj naslednjih organizacijskih enot:

1. Ravnateljstvo
2. Enota za podporo študiju in raziskovanju
3. Enota za pridobivanje in obdelavo knjižničnega gradiva
4. Enota za izposajo in posredovanje dokumentov
5. Enota za informatiko in digitalno knjižnico
6. Enota za domoznanstvo in posebne zbirke
7. Tajništvo s finančno računovodsko službo ter tehnično službo

*Preglednica 5: Organigram Univerzitetne knjižnice Maribor*



### 1.3.2 Organi upravljanja

Sestava organov in drugih enot upravljanja knjižnice in predstavništvo deležnikov v teh sledi načelom enakopravnosti, medsebojnega sodelovanja in spoštovanja ter upoštevanja potreb deležnikov.

#### **Ravnatelj UKM**

mag. Dunja Legat

Mandat: od 3. 12. 2021 do 2. 12. 2025

Pristojnosti: 342. in 343. člen [Statuta UM](#)

#### **Strokovni svet UKM**

Pristojnosti: 340. člen [Statuta UM](#)

Sestava Strokovnega sveta v študijskem letu 2022/2023:

1. mag. Dunja Legat (ravnateljica UKM),
2. Bojan Oštir (izvoljeni predstavnik zaposlenih),
3. dr. Vlasta Stavbar (izvoljena predstavnica zaposlenih),
4. Sandra Kurnik Zupanič (izvoljena predstavnica zaposlenih),
5. doc. dr. Jerneja Ferlež (izvoljena predstavnica zaposlenih),
6. prof. dr. Janja Hojnik (imenovana predstavnica univerze),
7. prof. dr. Miralem Hadžiselimović (imenovani predstavnik univerze do 25. 1. 2023),  
red. prof. dr. Dean Korošak (imenovani predstavnik univerze za mandatno obdobje od 26. 1. 2023 do 2. 12. 2025),
8. prof. dr. Borut Žalik (imenovani predstavnik univerze),
9. Nataša Marc Mahnič (predstavnica študentov do 13. 11. 2022), Nomi Hrast (predstavnica študentov za mandatno obdobje od 14. 11. 2022 do 22. 6. 2025).

#### **Komisija za knjižnični sistem**

Pristojnosti: 344.a člen [Statuta UM](#)

Sestava [Komisije za knjižnični sistem](#) v štud. letu 2022/2023:

1. mag. Dunja Legat, Univerzitetna knjižnica Maribor
2. Nevenka Balun, Fakulteta za zdravstvene vede
3. doc. dr. Irena Ban, Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo
4. Mojca Garantini, Filozofska fakulteta
5. red. prof. dr. Dragica Haramija, Pedagoška fakulteta
6. doc. dr. Tadeja Kraner Šumenjak, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede
7. Ines Luetič Gusel, Ekonomsko poslovna fakulteta
8. Mojca Markovič, Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko
9. Tjaša Marovt, Fakulteta za logistiko
10. asist. Anže Mihelič, Fakulteta za varnostne vede
11. Zorica Milinović, Medicinska fakulteta
12. mag. Natalija Orešek, Pravna fakulteta
13. izr. prof. dr. Jasna Potočnik Topler, Fakulteta za turizem
14. izr. prof. dr. Zdravko Praunseis, Fakulteta za energetiko,
15. izr. prof. dr. Nina Šajna, Fakulteta za naravoslovje in matematiko

16. doc. dr. Peter Šenk, Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo
17. red. prof. dr. Andrej Škraba, Fakulteta za organizacijske vede
18. izr. prof. dr. Simon Špacapan, Fakulteta za strojništvo
19. Taja Grifič Žvikart, Študentski svet Univerze v Mariboru,
20. Nomi Hrast, Študentski svet Univerze v Mariboru,
21. Tinkara Lečnik, Študentski svet Univerze v Mariboru.

### **Strokovno telo vodij knjižnic članic UM**

Na podlagi 3. člena krovnega Pravilnika o splošnih pogojih poslovanja knjižnic Univerze v Mariboru, ki ga je sprejel Senat UM 29. 3. 2022, je Komisija za knjižnični sistem na 1. redni seji dne 10. 11. 2022 imenovala Strokovno telo vodij knjižnic članic UM (VoKUM), s katerim je bilo formalizirano dolgoletno sodelovanje in koordiniranja delovanja fakultetnih knjižnic. Strokovno telo sestavljajo vodje knjižnic oz. zaposleni, ki koordinirajo delo v knjižnicah članic UM, vodi pa ga ravnatelj UKM:

1. mag. Dunja Legat (ravnateljica UKM),
2. Ines Luetić Gusel (EPF),
3. Rosvita Kocbek (FE, FT),
4. mag. Ksenija Škorjanc (FKMB),
5. Tjaša Marovt (FL),
6. Anita Brecljnik (FOV),
7. Barbara Erjavec (FVV),
8. Nevenka Balun (FZVMB),
9. Zorica Milinović (MF),
10. mag. Natalija Orešek (PF),
11. Mojca Markovič (KTFMB),
12. Mojca Garantini (Miklošičeva knjižnica).

### **Komisije in delovne skupine Strokovnega sveta UKM**

Sestava komisij in delovnih skupin Strokovnega sveta UKM za študijsko leto 2022/2023 (mandat od 16. 1. 2022 – 15. 1. 2026):

#### *Komisija za izločanje in odpis knjižničnega gradiva*

Vesna Lorenc (predsednica), Karmen Žolger, Irena Rozman, Suzana Kikl, Katja Miklič, Mateja Borak

#### *Komisija za kakovost UKM*

Aleksandra Grajfoner (predsednica), Sandra Kurnik Zupanič, Mojca Žuželj Ogrizek, Brina Klemenčič, Jerneja Grašič, Brigita Ačko

#### *Komisija za nabavo knjižničnega gradiva*

Rosvita Kocbek (predsednica), mag. Dunja Legat, Sandra Kurnik Zupanič, Bojan Oštir, Mateja Borak, dr. Vlasta Stavbar, mag. Branka Kerec Prekoršek

#### *Komisija za prošnje in pritožbe uporabnikov*

Sandra Kurnik Zupanič (predsednica), Tadeja Sever, Brigita Ačko

#### *Uredniški odbor spletnih komunikacij*

dr. Jerneja Ferlež (predsednica), Borut Gaber, Maja Jelen, Neža Podjavoršek, Brina Klemenčič, Štefan Masič



#### *Komisija za odprto znanost*

mag. Dunja Legat (predsednica), Bernarda Korez, Boža Janžekovič, Natalija Orešek (Knjižnica Mirka Ilešiča), Mojca Markovič (Knjižnica tehniških fakultet)

#### *Komisija za digitalizacijo*

dr. Vlasta Stavbar (predsednica), Aleksandra Grajfoner, Jerneja Grašič, Mojca Žuželj Ogrizek, Tina Enci, Aleš Pipan, Štefan Masič

#### *Komisija za promocijo UKM*

dr. Jerneja Ferlež (predsednica), Borut Gaber, dr. Vlasta Stavbar, Bojan Oštir, mag. Dunja Legat

#### *Komisija za projektno dejavnost*

Bernarda Korez (predsednica), Borut Gaber, dr. Jerneja Ferlež, dr. Vlasta Stavbar, mag. Dunja Legat

#### Delovna skupina za razvoj DKUM

UKM je lastnica poslovnih procesov s področja upravljanja digitalne knjižnice (institucionalni repozitorij), avtorskih pravic in preverjanja podobnosti vsebin za Univerzo v Mariboru. Ta dogovor je bil usklajen s sklepom kolegija rektorja UM z dne 25. 2. 2016, ko je bila imenovana Delovna skupina za razvoj DKUM. S sklepom rektorja UM št. 0732/2020/S 25/515-MP, izdanim dne 14. 1. 2020 je bila imenovana nova sestava Delovne skupine za razvoj DKUM: Jerneja Grašič (vodja delovne skupine), prof. dr. Milan Ojsteršek, mag. Janez Brezovnik, mag. Dunja Legat, mag. Marjana Heričko, Sebastijan Frumen, mag. Aljoša Nikl. S sklepom rektorja UM št. 0732/2023/S 656/515-MP z dne 3. 7. 2023, so člani mag. Marjano Heričko, mag. Aljošo Nikla in Sebastijana Frumna nadomestili novi člani Vanja Borko in Nataša Zidarič.

## **1.4 Knjižnična zbirka**

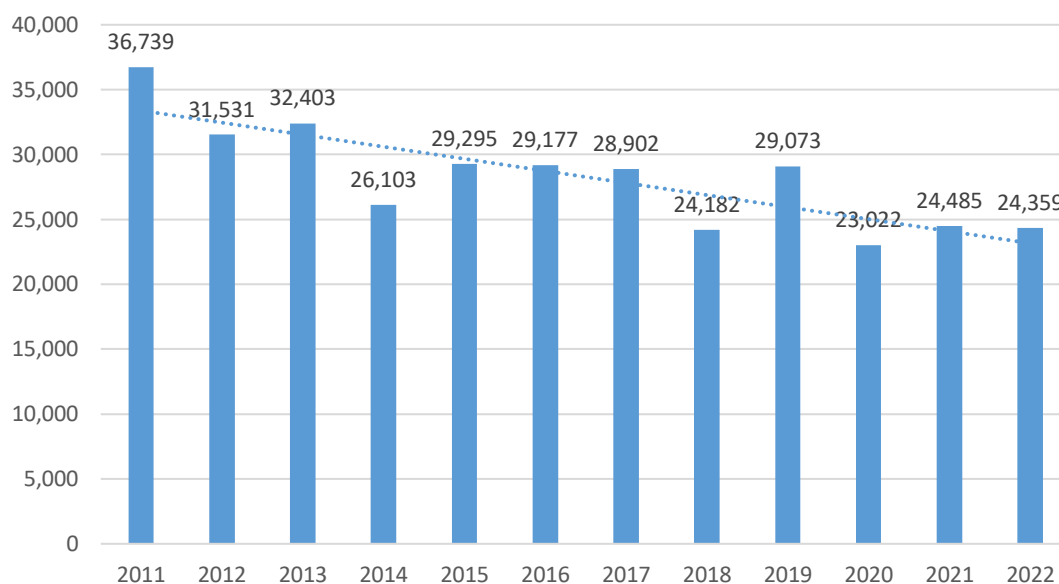
### **1.4.1 Knjižno in neknjižno gradivo na fizičnih nosilcih**

Knjižnično zbirko tvori vso gradivo oziroma dokumenti določene vrste, ki jih knjižnica nudi svojim uporabnikom. V knjižnično zbirko sodi poleg tiskanega in drugače tehnično izdelanega gradiva (knjižno in neknjižno gradivo na fizičnih nosilcih) tudi elektronsko gradivo, do katerega knjižnica omogoča dostop v skladu s pogoji uporabe in upoštevajoč drugo zakonodajo. Obseg knjižnične zbirke je odvisen od nalog knjižnice in števila njenih potencialnih uporabnikov.

Univerzitetna knjižnica gradi predvsem temeljno knjižnično zbirko, ki obsega referenčno gradivo in temeljna dela s predmetnih področij univerze, zaključna dela, ki so nastala na univerzi, in dela, ki so nastala v okviru univerze. Uporabnikom omogoča dostop do elektronskih virov, ki podpirajo študijske programe ter znanstvenoraziskovalno in umetniško dejavnost na univerzi.

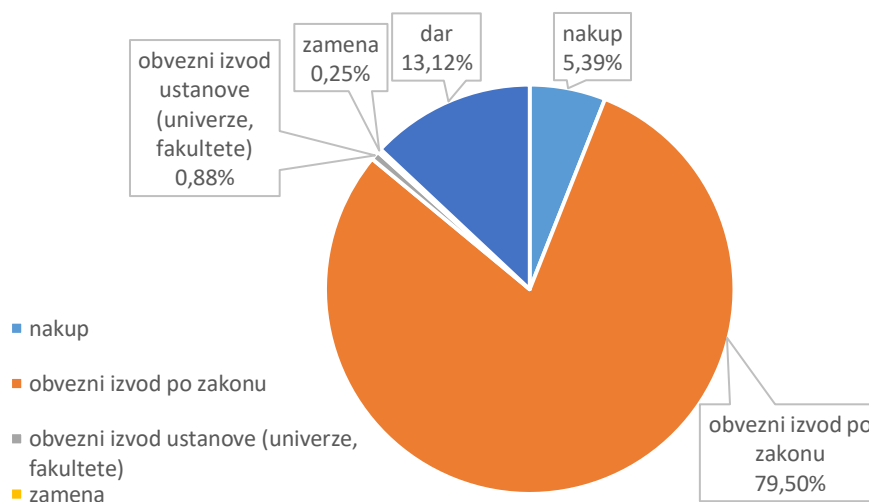
Knjižnica zagotavlja ustrezen izbor knjižničnega gradiva v zbirki v skladu s svojim poslanstvom. Za aktualnost knjižnične zbirke mora skrbeti z rednim dopolnjevanjem in rednim izločanjem knjižničnega gradiva.

Na večanje knjižnične zbirke UKM vplivata vsakoletni dotok gradiva in odpis knjižničnega gradiva. Konec leta 2022 je knjižnična zbirka UKM na fizičnih nosilcih štela 1.246.637 inventarnih enot gradiva.



Graf 1: Prirast knjižničnega gradiva UKM na fizičnih nosilcih v letih 2011–2022 (inventarne enote)

Prirast knjižničnega gradiva na fizičnih nosilcih je v 2022 znašal 24.359 inventarnih enot (od tega je 21.517 inventarnih enot knjižnega gradiva in 2.842 neknjižnega). V največji meri ga je tvorilo gradivo iz naslova obveznega izvoda po zakonu (79,50 %). Z darovi je bilo pridobljeno 13,12 % (3.197 enot), le 5,39 % (1.312 enot) je bilo nakupa, manj kot 1 % (215 enot) je bilo pridobljenega gradiva iz naslova obveznega izvoda ustanove in manj kot 1 % (62 enot) z zameno. Od tega glavnino prirasta z 88 %, predstavlja knjižno gradivo (knjige, brošure, disertacije, magistrske in diplomske naloge, serijske publikacije), 11 % pa neknjižno gradivo na fizičnih nosilcih (avdiovizualno gradivo, elektronske publikacije na fizičnih nosilcih in drugo neknjižno gradivo). Glede na preteklo študijsko leto je prirast knjižničnega gradiva na fizičnih nosilcih upadel za pol odstotka, glede na preteklo enajstletno obdobje pa za skoraj 34 %.



Graf 2: Prirast knjižničnega gradiva na fizičnih nosilcih v letu 2022 po načinu pridobivanja (inventarne enote)

### 1.4.2 Elektronski viri

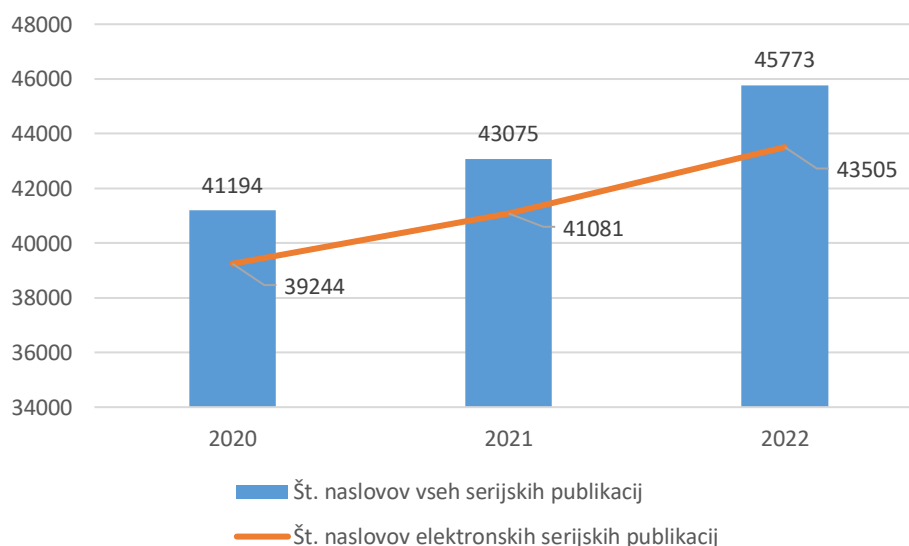
Nabavo elektronskih virov za UM izvaja UKM, ki skrbi za nabavo mednarodne znanstvene literature in podatkovnih zbirk (skupna prijava na razpis ARRS). Financiranje nabave poteka z združevanjem sredstev članic UM in UKM. V študijskem letu 2022/2023 je bilo tako vsem članicam UM dostopnih 75 podatkovnih zbirk, 43.505 naslovov elektronskih serijskih publikacij ter 14.632.614 elektronskih knjig in drugih digitalnih dokumentov. Glede na preteklo leto podatki kažejo, da je število podatkovnih zbirk poraslo za 1,3 %, število naslovov elektronskih serijskih publikacij za skoraj 6 %, število elektronskih knjig in drugih digitalnih dokumentov pa za 3,6 %.

Dostop do elektronskih virov za zaposlene in študente omogoča UKM na povezavi <https://libguides.ukm.um.si/az.php>. Na [istem mestu](#) pripravlja tudi seznam zaupanja vrednih odprtodostopnih virov.

Članice UM skupaj gradijo [Digitalno knjižnico Univerze v Mariboru](#), ki zraven zaključnih del študentov omogoča vnos znanstvenih člankov in raziskovalnih podatkov, s čimer je DKUM postalo mesto, kjer se v elektronski obliki na enem mestu zbira znanstvena dediščina univerze. Hkrati knjižnica razvija svoj [Digitalni repozitorij UKM](#), kjer je javnosti omogočen dostop do kulturne dediščine v digitalizirani obliki.

### 1.4.3 Tekoče naročeni naslovi serijskih publikacij

Tekoče naročene naslove serijskih publikacij knjižnica naroča samostojno ali v sodelovanju z drugimi ustanovami (konzorcijska nabava). V letu 2022 je knjižnica imela naročenih oz. je zagotavljala dostop do 45.299 naslovov časopisov in časnikov ter 474 naslovov drugih serijskih publikacij, skupaj torej 45.773 naslovov. Od tega je 43.505 naslovov elektronskih serijskih publikacij. V primerjavi s preteklim letom se je število naročenih serijskih publikacij povečalo za več kot 6 %, od leta 2020 pa za 11 %.



Graf 3: Število tekoče naročenih serijskih publikacij v letih 2020 - 2022

#### 1.4.4 Kazalniki kakovosti za spremljanje knjižnične dejavnosti na UM – knjižnična zbirka

Kazalniki na področju zagotavljanja knjižničnega gradiva (informacijskih virov) v zadnjih treh opazovanih letih so odraz nihanj prirasta knjižnične zbirke na eni strani ter porasta števila potencialnih uporabnikov na drugi strani.

Letni prirast knjižničnega gradiva na fizičnih nosilcih na potencialnega uporabnika se je v preteklih treh letih gibal okrog 1,5 enote gradiva. Priporočena vrednost na potencialnega uporabnika je sicer 2 enoti, vendar se razlika delno kompenzira z večjo dostopnostjo elektronskih informacijskih virov. V preteklem letu 2022 se je kazalnik sicer povečal za 12 %, to je na 1,58 enote na potencialnega uporabnika, ni pa dosegel vrednosti kazalca iz leta 2019, ko je bil za 20 % večji.

Vrednost kazalnika o številu elektronskih knjig in serijskih publikacij, dostopnih na daljavo, na potencialnega uporabnika, je bila v letu 2022 227,01. Zaradi preoblikovanja načina izračuna tega kazalnika primerjava s preteklimi leti v tem opazovanem obdobju ni smiselna, to bo mogoče spet v prihodnjem letu. Sicer pa višja vrednost tega kazalnika kaže na večjo usmeritev knjižnice v zagotavljanje elektronskih informacijskih virov in s tem podporo študiju in raziskovanju na daljavo.

Kazalnik števila podatkovnih zbirk na potencialnega uporabnika v opazovanem triletnem obdobju narašča. V primerjavi z letom 2020 je število podatkovnih zbirk na 100 potencialnih uporabnikov naraslo za 11 % (0,45), v primerjavi z letom 2021 (0,48) pa je v letu 2022 število podatkovnih zbirk na potencialnega uporabnika naraslo za 4 % (0,5).

Kazalec uspešnega načrtovanja izgradnje in upravljanja knjižnične zbirke je javno objavljen pisni dokument o upravljanju, izgradnji in razvoju knjižnične zbirke ter zagotavljanju dostopa do elektronskih informacijskih virov. Knjižnica ima javno objavljen [Dokument dokument o upravljanju, izgradnji in razvoju knjižnične zbirke ter zagotavljanju dostopa do elektronskih informacijskih virov knjižnic Univerze v Mariboru](#).

Povezava: [Priloga 6.3 Kazalniki kakovosti za spremljanje knjižnične dejavnosti na UM](#)

### 1.5 Knjižnične storitve

#### 1.5.1 Izposoja in posredovanje informacij

Skupno število izposojenega gradiva v letu 2022 je upadlo za 13 % glede na leto poprej, kar je posledica splošnega trenda v visokošolskih knjižnicah. Razmerje med izposojami na dom in čitalniško izposojami je sicer tradicionalno v prid prvi (97,75 %: 2,25 %), le da se je čitalniška izposoja nekoliko povišala (za 1,1 %), kar je tudi posledica ukinitve zmanjševanja protikoronskih ukrepov oz. večjega obiska čitalniških prostorov. Izposoja na dom je glede na leto poprej upadla kar za 14 %, čitalniška izposoja pa nasprotno porasla za 72 %, kar je poleg večjega obiska čitalniških prostorov tudi posledica rednejšega zadolževanja gradiva za izposojno v čitalnice. Knjižnica je bila v letu 2022 zaradi zmanjševanja ali celo ukinjanja protikoronskih ukrepov odprta že 5.098 ur, kar je 28 % več kot leta 2021 in skoraj enako kot leta 2019.

Pri medknjižnični izposoji je knjižnica v letu 2022 zabeležila upad števila storitev za 4 %, kar je sicer za 18 % manj kot leto poprej tudi. Iz drugih knjižnic (pasiva) smo prejeli 5 % manj enot kot leto poprej, v druge knjižnice (aktiva) pa smo posredovali 2 % manj enot kot leto poprej, in sicer na račun kar 37 % manj gradiva iz tujih knjižnic. Ob tem je bilo preko e-pošte posredovanih 252 člankov, kar je 12 % več kot leto poprej.

Na upad števila izposojenega gradiva je vplivalo več dejavnikov: upad števila aktivnih uporabnikov knjižnice, spremembe potreb po študijskih gradivih zaradi sprememb v načinih študija, ponudba (ne)aktualnih naslovov in števila izvodov tiskanega knjižničnega gradiva ter ponudba elektronskih virov. Število vpogledov v elektronske vire oz. število vpogledov v celotna besedila je v letu 2022 ponovno nekoliko naraslo, in sicer za kar 5 % glede na leto poprej in je znašalo 674,150 vpogledov.

Število podanih splošnih informacij v izposoji je v letu 2022 poraslo za 37 % glede na leto poprej oz. kar za 43 % skupaj z referenčnimi informacijami.

*Preglednica 6: Izposoja knjižničnega gradiva po vrstah gradiva v letu 2022*

	Knjižno gradivo	Serijske publikacije	Neknjižno gradivo	Skupaj	%
Izposoja na dom	136.376	755	2.356	139.487	97,75
Čitalniška izposoja	2.786	243	184	3.213	2,25
<b>SKUPAJ</b>	<b>139.162</b>	<b>998</b>	<b>2.540</b>	<b>142.700</b>	<b>100,00</b>

### 1.5.2 Bibliografska dejavnost

Strokovni standardi določajo, da knjižnica izdeluje različne evidence o gradivu, kot je npr. javno dostopen knjižnični katalog. Na podlagi določil [Zakona o knjižničarstvu](#) (ZKnj-1A; UL RS, št. 92/2015) se slovenske knjižnice vključujejo v nacionalni vzajemni bibliografski sistem, ki nudi standardizirano in vzajemno obdelavo knjižničnega gradiva in enotno vodenje katalogov. Tako so lokalni katalogi posamezne knjižnice dostopni vsem uporabnikom slovenskih knjižnic.

UKM je v letu 2022, kot je razvidno iz statistik IZUM-a [Bibliografske baze podatkov in podatki o zalogi](#) prispevala v vzajemno bibliografsko bazo podatkov COBIB.SI 6.802 zapisa, kar je 10 % manj kot leto poprej. Skupno je UKM od vključitve v COBIB.SI (ob pričetku delovanja baze leta 1987) prispevala 285.095 bibliografskih zapisov, kar jo uvršča v vrh med slovenskimi visokošolskimi knjižnicami (Osrednja humanistična knjižnica FF UL s 304.462 zapisi in Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani z 149.104 zapisi).

UKM je v letu 2022 prispevala tudi zapise za [Normativno bazo podatkov CONOR.SI](#), in sicer je kreirala in prevzela 1.880, kar je 13 % manj kot leto poprej, verificirala pa jih je 1.424, kar je 18 % manj kot leto poprej. Skupno je UKM v CONOR.SI prispevala 60.249 zapisov, kar jo tudi tukaj uvršča v vrh med slovenskimi visokošolskimi knjižnicami (Osrednja humanistična knjižnica FF UL s 100.057 zapisi in Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani s 40.467 zapisi).

Za bibliografijo raziskovalcev UM je knjižnica v letu 2022 kreirala 1.794 zapisov, kar je kar 5 % manj kot leto poprej.

### 1.5.3 Izobraževalna dejavnost

UKM izvaja izobraževanja in usposabljanja, katerih vsebine se povezujejo s predmetniki študijskih programov na UM ter izobraževanja v okviru knjižničnih informacijskih znanj za dijake. Pri tem sledi strategiji oblikovanja knjižnice kot učnega centra.

V letu 2022 je zaradi opustitve omejitvenih ukrepov za zajezitev širjenja okužb s koronavirusom izvedla bistveno več ur usposabljanja uporabnikov, in sicer 377 ur (209 ur individualnega in 168 ur skupinskega usposabljanja), kar je kar 124 % več kot leto poprej. Usposabljanj se je udeležilo 4.532 udeležencev (642 individualno in 3.890 skupinsko), kar pa je znašalo 50 % več kot leto poprej. Čeprav informacijsko opismenjevanje ne poteka v študijskih programih visokošolskega zavoda v pravem pomenu besede, se knjižnica vsa leta trudi približati svojo ponudbo izobraževanj potrebam posameznih študijskih programov na UM. Število ur informacijskega opismenjevanja, ki so ga strokovni delavci knjižnice izvajali v okviru študijskih programov, je zato nizko (v letu 2022 je bilo izvedenih le 66 ur).

#### 1.5.4 Prireditvena in promocijska dejavnost

Knjižnica je v letu 2022 sama ali v sodelovanju z zunanjimi sodelavci in ustanovami v Glazerjevi dvorani, razstaviščih ali drugih prostorih knjižnice pripravila 76 (100 % več kot leto poprej) prireditvev (predavanja, predstavitve knjig, okrogle mize, znanstvena srečanja, predstavitve informacijskih virov, bralni klubi ...), s katerimi je promovirala svojo dejavnost in gradivo in se jih je udeležilo 2.416 obiskovalcev (5 % manj kot leto poprej). Knjižnica je pripravila tudi 37 razstav (37 % več kot leto poprej). Knjižnica je za obveščanje javnosti uporabljala različne komunikacijske kanale (spletna stran, FB, e-novice UM, glasilo UMNiverzum, COBISS obvestila ...).

#### 1.5.5 Kazalniki kakovosti za spremljanje knjižnične dejavnosti na UM – knjižnične storitve

Kazalnik števila izposojenih enot gradiva na potencialnega uporabnika je v letu 2022 še dodatno upadel, in sicer za 1,36 % (11,27 enot v letu 2020, 10,6 enot v letu 2021) ter je leta 2022 znašal le 9,3 enot gradiva. Kazalnik števila vpogledov v elektronske vire na potencialnega uporabnika knjižnice se je sicer nekoliko preoblikoval, vendar je ostal primerljiv in se je tudi v letu 2022 zvišal za 2,01 %, v primerjavi z letom 2020 pa je višji kar za 11,7 %, na kar je poleg omejitvenih ukrepov v preteklih dveh letih vplivalo tudi več drugih dejavnikov (večja ponudba elektronskih virov, preusmeritev študijskih navad in uporabe študijskih gradiv).

Kazalnik na področju izobraževalne dejavnosti knjižnice je zaradi posodobitve kazalnika neprimerljiv in se sedaj prikazuje kot število ur organiziranih oblik izobraževanja uporabnikov na potencialnega uporabnika. Zaradi nizkih vrednosti se ta kazalnik prikazuje na 100 potencialnih uporabnikov in je v letu 2022 znašal 0,43 ure.

Tudi kazalnik na področju zagotavljanja bibliografske dejavnosti knjižnice je zaradi posodobitve kazalnika neprimerljiv in se sedaj prikazuje kot število bibliografskih zapisov v sistemu COBISS.SI za osebne bibliografije zaposlenih na visokošolskem zavodu na EPZ strokovnega knjižničarskega delavca ter je v letu 2022 znašal 73,64 zapisov.

Povezava: [Priloga 6.3 Kazalniki kakovosti za spremljanje knjižnične dejavnosti na UM](#)

## 1.6 PREDNOSTI

- Zgodovinski razvoj UKM od društvene knjižnice, mestne in regionalne ustanove, arhivske knjižnice nastajajočih visokošolskih zavodov do osrednje univerzitetne knjižnice s sodobnim knjižničnim sistemom za učinkovito podporo vsem dejavnostim univerze.

- Poslanstvo UKM, javno objavljeno in usklajeno s poslanstvom UM, jasno definira tri okolja, v katerih deluje: univerzitetno okolje, nacionalno okolje (druga depozitarna knjižnica) in regionalno okolje (domoznanska knjižnica).
- Vedno večja vpetost v globalno okolje visokošolskega knjižničarstva v mednarodnem in državnem okolju in dobra povezanost s številnimi institucijami in zavodi.
- Ustrezna prostorska umeščenost UKM ob stavbo rektorata UM.
- Uveljavljen in utečeno delujoč knjižnični informacijski sistem UM, ki ga koordinira UKM.
- Oblikovana strategija razvoja UKM, usklajena s strategijo razvoja UM, s svojimi strateškimi cilji sledi strateškemu cilju UM.
- Raznolika promocijska aktivnost UKM, predvsem na področju obveščanja prireditvene dejavnosti.
- Bogata in raznolika zbirka knjižničnega gradiva, med katero je zaradi zgodovinske pogojenosti velik nabor starejšega gradiva.
- Širok nabor knjižničnih storitev in uvajanje novih kot odziv na spreminjajoče se potrebe uporabnikov in spreminjajoče se razmere.
- Permanentno usklajevanje in poenotenje obdelave knjižničnega gradiva.
- Vpeljava sistema izvajanja izobraževanja oz. informacijskega opismenjevanja po članicah univerze.

## 1.7 PRILOŽNOSTI ZA IZBOLJŠANJE

- Priprava skupne strategije razvoja knjižničnega sistema UM.
- Spremljanje zahtev okolja, tako primarnega univerzitetnega, kot lokalnega oz. regionalnega, nacionalnega in globalnega ter oblikovanje predlogov izboljšav.
- Izboljšanje informacijske raziskovalne infrastrukture (problem: zaposlitev kompetentnih sodelavcev na področju računalništva).
- Vzpostavljanje trdnejših vezi s članicami Univerze v Mariboru in s Službo za razvoj in podporo izobraževanju in študiju (lažje usklajevanje nabave knjižničnega gradiva s predpisanimi sezname obveznega študijske literature za posamezni študijski program na UM, gradnja učne zbirke v e-učnem okolju, dodatne aktivnosti za vključevanje informacijskega opismenjevanja v študijske programe visokošolskih zavodov, uporaba inovativnih tehnologij pri učenju in poučevanju, skupna promocija).
- Vzpostavitev kompetenčnega centra za podporo na področju odprte znanosti na UM (uresničevanje odprtega dostopa do publikacij in raziskovalnih podatkov, podpora pri upravljanju z raziskovalnimi podatki, ...) v sodelovanju z visokoškolskimi knjižnicami UM.
- Vzpostavitev prevzemnih mest za knjižnično gradivo (npr. v študentskih domovih), predstavitev knjižničnih storitev na članicah univerze.
- Nadaljnja sodelovanja in krepitev skupnih dejavnosti s partnerskimi ustanovami (NUK, CTK, IZUM, Mariborska knjižnica ipd.).
- Nadaljnje sodelovanje UKM v nacionalnih in mednarodnih stanovskih združenjih z namenom sledenja sodobnim trendom visokošolskega knjižničarstva.
- Promocija knjižničnih storitev (sodobni komunikacijski trendi, opredelitev učinkovitih poti za seznanjanje s storitvami, vsebinami in dejavnostmi).
- Nabava enot knjižničnega gradiva (več aktualnega gradiva, več izvodov posameznega gradiva) glede na finančne pogoje.
- Razvijanje sodobnih knjižničnih storitev za uporabnike.

## 2 KADRI

### 2.1 Kadrovska struktura knjižničnih delavcev

Na podlagi 39. člena [Zakona o knjižničarstvu](#) (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 - ZUJIK, 92/15) knjižnice za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe zaposlujejo strokovne knjižničarske delavce in druge strokovne delavce ter administrativno-tehnične delavce.

Strokovni knjižničarski delavci so: knjižničar, višji knjižničar, bibliotekar pomočnik in bibliotekar. Opravljajo strokovna dela, ki so temeljna za izvajanje knjižnične javne službe, imeti pa morajo raven izobrazbe, predpisano v ZKnj-1A ter opravljen bibliotekarski izpit ([Pravilnik o bibliotekarskem izpitu](#), Uradni list RS št. 75/16 in 66/22). Bibliotekarski izpit mora imeti strokovni knjižničarski delavec opravljen ob zaposlitvi oz. ga mora opraviti najkasneje v roku enega leta od sklenitve delovnega razmerja ali po premestitvi na delovno mesto, na katerem je bibliotekarski izpit določen kot pogoj za zasedbo delovnega mesta.

Drugi strokovni delavci opravljajo druga strokovna dela, ki so potrebna za izvajanje knjižnične javne službe. Raven in vrsto izobrazbe delavcev ter druge pogoje določi knjižnica v aktu o sistemizaciji.

Administrativno-tehnični delavci opravljajo manipulativna, administrativna, tehnična in druga podporna dela. Raven in vrsto izobrazbe delavcev ter druge pogoje določi knjižnica v aktu o sistemizaciji.

V UKM je bilo v letu 2022 zaposlenih 82 oseb, od tega 79 za nedoločen čas in 3 za določen čas (1 za določen čas mandata, 1 za določen čas trajanja projekta in 1 zaposlen za določen čas trajanja programa javnih del).

V letu 2022 se je v primerjavi s preteklimi leti število zaposlenih zvišalo za eno zaposlitev, kar je za 1,23 % več.

*Preglednica 7: Knjižnični delavci na dan 31. 12. 2019–2022 (stanje po delovnih mestih)*

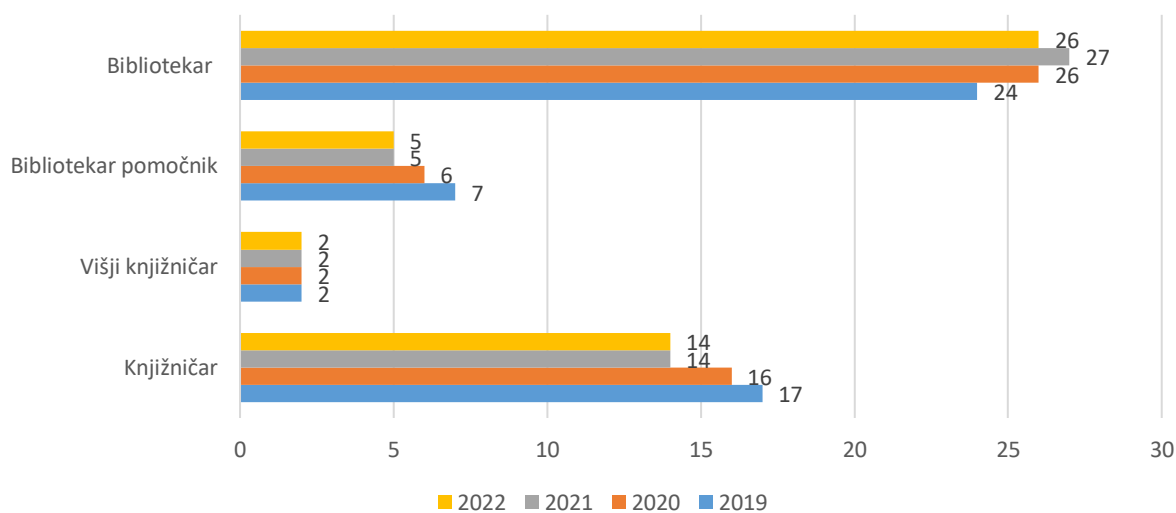
Delovno mesto	2019	2020	2021	2022
Ravnatelj	1	1	1	1
Bibliotekar	31	31	31	32
Informatik	4	4	4	4
Višji knjižničar	2	2	2	2
Knjižničar	17	16	15	14
Knjižničarski manipulant	2	2	2	2
Knjigovez	4	4	4	4
Tehnični delavci in čistilci	13	14	14	13
Upravno-administ. delavci	7	7	8	10
<b>SKUPAJ</b>	<b>81</b>	<b>81</b>	<b>81</b>	<b>82</b>



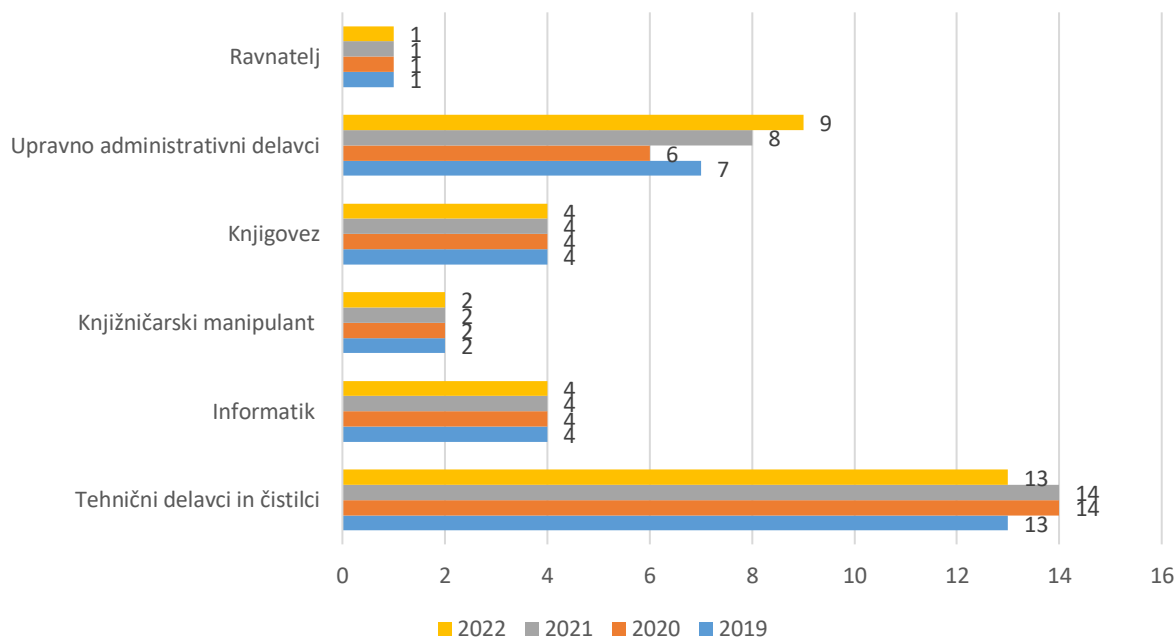
Preglednica 8: Knjižnični delavci na dan 31. 12. 2019–2022

(stanje po delovnih mestih za nedoločen in določen delovni čas)

Knjižnični delavci	Redno delo – nedoločen čas				Redno delo – določen čas			
	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
Ravnatelj	1	1	0	0	0	0	1	1
Bibliotekar	29	30	31	31	1	1	0	1
Informatik	4	4	4	4	0	0	0	0
Višji knjižničar	2	2	2	2	0	0	0	0
Knjižničar	17	16	14	14	0	0	1	0
Knjižničarski manipulant	2	2	2	2	0	0	0	0
Knjigovez	4	4	4	4	0	0	0	0
Tehnični delavci in čistilci	13	14	14	13	0	0	0	0
Upravno-administ. delavci	7	6	8	9	1	1	0	1
<b>SKUPAJ</b>	<b>79</b>	<b>79</b>	<b>79</b>	<b>79</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>3</b>



Graf 4: Strokovni knjižničarski delavci 31. 12. 2019–2022 (stanje po 39. členu Zakona o knjižničarstvu)



Graf 5: Podporne službe 31. 12. 2019–2022

## 2.2 Izobrazbena in starostna struktura

Med zaposlenimi je bilo v letu 2022 63 žensk in 19 moških. Povprečna starost je znašala 51,45 let. Najnižjo povprečno starost so poleg zaposlene z II. stopnjo izobrazbe imeli zaposleni s VII. stopnjo izobrazbe (47,45 let), najvišjo pa zaposleni s IV. stopnjo izobrazbe (58,60 let). 4,88 % zaposlenih je imelo IX. stopnjo izobrazbe, 2,44 % VIII. stopnjo izobrazbe, 48,78 % zaposlenih VII. stopnjo izobrazbe, 4,88 % VI. stopnjo izobrazbe, 25,61 % V. stopnjo izobrazbe, 12,20 % IV. stopnjo izobrazbe in 1,22 % II. stopnjo izobrazbe. Zaposlenih s I. in III. stopnjo nismo imeli. V primerjavi z letom 2021 se je zvišal delež zaposlenih s VII. stopnjo izobrazbe in znižal delež zaposlenih s V. stopnjo izobrazbe.

Preglednica 9: Izobrazbena in starostna struktura zaposlenih ter struktura zaposlenih po spolu v letih 2020–2022

Leto	2020				2021				2022				
	Tarifni razred	Moški	Ženske	SKUPAJ	Povprečna starost zaposlenih	Moški	Ženske	SKUPAJ	Povprečna starost zaposlenih	Moški	Ženske	SKUPAJ	Povprečna starost zaposlenih
I.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	0	1	1	39,00	0	1	1	40,00	0	1	1	41,00	
III.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
IV.	2	8	10	56	2	8	10	57,6	2	8	10	58,60	
V.	7	17	24	53,91	6	16	22	53,36	7	14	21	53,95	
VI.	1	3	4	55,00	1	3	4	56,00	1	3	4	57,00	
VII.	8	27	35	47,05	8	30	38	47,18	9	31	40	47,45	
VIII.	0	2	2	51,5	0	2	2	52,5	0	2	2	53,50	
IX.	0	5	5	56,6	0	4	4	55,5	0	4	4	56,50	

### 2.3 Umestitev knjižničnih delavcev v sistemu plač v javnem sektorju

Knjižnični delavci v visokošolskih knjižnicah so vse od prehoda na nov sistem plač v javnem sektorju leta 2008 umeščeni v plačno skupino J1, kar je prineslo večji nabor neustreznih umestitev za posamezna delovna mesta.

Najbolj očitne so bile neustrezne umestitve za delovna mesta bibliotekarjev, ki so bili z doseženo univerzitetno izobrazbo VII/2 uvrščeni v plačni razred 28 (VII/1), kljub temu, da je Kolektivna pogodba za javni sektor določila delovno mesto bibliotekarja kot orientacijsko v kulturi z umestitvijo v 30. plačni razred. V letu 2011 je Univerzitetna knjižnica Maribor delno odpravila neustreznosti z umestitvijo v 29. plačni razred. Poleg tega še vedno ugotavljamo naslednje nepravilnosti:

- neenotna uvrstitev strokovnih knjižničnih delavcev in neupoštevanje strokovnih nazivov knjižničarske stroke pri umeščanju in napredovanju v plačne razrede v primerjavi s strokovnimi knjižničarskimi delavci v ostalih panogah (kultura, osnovno in srednje šolstvo);
- neuskrajene uvrstitve v plačne razrede zaposlenih na spremljajočih delovnih mestih (zahtevnost in odgovornost dela na delovnih mestih strokovnih delavcev je pre nizko ovrednotena v primerjavi s tehničnimi delavci na delovnih mestih, kjer je zahtevana enaka stopnja izobrazbe).

Kot rezultat pogajanj med sindikati in vlado sta bili v študijskem letu 2019/2020 opravljeni dve povišanji oz. popravka plačnih razredov, s katerima so bile delno popravljene neustrezne umestitve iz preteklosti. Zaposleni na posameznih delovnih mestih v UKM so bili deležni povišanja za en oz. dva plačna razreda glede na tarifni razred (I. do VI. TR povišanje za 1 plačni razred 1. 1. 2019, od VII. TR naprej za 2 plačna razreda 1. 1. 2019 in 1. 11. 2019).

V skladu z Dogovorom o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2022 in 2023 med Vlado Republike Slovenije in reprezentativni sindikati javnega sektorja se je s 1. 4. 2023 opravilo povišanje plačnih razredov, in sicer za 1 plačni razred, s katerim so bile delno odpravljena nesorazmerja v plačah. Povišanje se je štelo kot delno realizacijo tistih stavkovnih zahtev, ki so vezane na odpravo plačnih nesorazmerij.

S [Pravilnikom o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe](#) (Uradni list RS, št. 73/03, 70/08, 80/12, 28/23) se določijo minimalni pogoji za izvajanje javne službe po vrstah knjižnic: splošne, visokošolske, specialne in nacionalna knjižnica. Pri visokošolskih knjižnicah pravilnik določa pogoje za univerzitetne knjižnice in knjižnice članic univerz ter samostojnih visokošolskih zavodov. Eden izmed pogojev je tudi ustrezno število ustrezno usposobljenih strokovnih delavcev. Strokovni knjižničarski delavci opravljajo strokovna dela, ki so temeljna za izvajanje knjižnične javne službe. Imeti morajo raven izobrazbe, predpisano v 39.a členu Zakona o knjižničarstvu ter opravljen bibliotekarski izpit. Npr. dela bibliotekarja lahko opravlja, kdor ima najmanj visokošolsko izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih druge stopnje, oziroma raven izobrazbe, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi druge stopnje, s področja bibliotekarstva. Dela bibliotekarja lahko opravlja tudi, kdor ima najmanj visokošolsko izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih druge stopnje, oziroma raven izobrazbe, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi druge stopnje:

- z drugih področij in je opravil študijski program za izpopolnjevanje iz bibliotekarstva v obsegu najmanj 20 kreditnih točk po ECTS iz vsaj naslednjih temeljnih vsebin: osnove bibliotekarstva in organizacija knjižnic, notranja organizacija in delo knjižnic ter informacijska služba in uporaba knjižničnega gradiva,
- z drugih področij in mu je bilo v formalnem postopku pri akreditiranem visokošolskem zavodu, ki izvaja javnoveljavni študijski program s področja bibliotekarstva, na podlagi opravljenih

izobraževalnih vsebin in dokumentiranih dosežkov na področju knjižnične dejavnosti priznanih najmanj 20 kreditnih točk po ECTS iz vsaj naslednjih temeljnih vsebin: osnove bibliotekarstva in organizacija knjižnic, notranja organizacija in delo knjižnic ter informacijska služba in uporaba knjižničnega gradiva.

Navedeno zožuje nabor delavcev v knjižničarstvu, hkrati pa predstavlja problem pri kadru, ki je že zaposlen v knjižnici, npr. imajo opravljen izpit za knjižničarja, so pridobili višjo stopnjo izobrazbe in ne morejo pristopiti k izpitu za bibliotekarja, ker nimajo ustrezne izobrazbe po sedanji zakonodaji.

Preglednica 10: Nazivi delovnih mest v UKM v letu 2022

Zap. št.	Šifra DM iz kolektivne pogodbe	Ime delovnega mesta (DM)	Število DM	Tarifni razred DM	Osnovni plačni razred DM
1.	B019303	Direktor-ravnatelj knjižnice	1	VIII	55
2.	J017909	Tajnik druge članice VII/2	1	VII/2	44
3.	J017905	Predstojnik organizacijske enote VII/2	2	VII/2	41
4.	J017901	Pomočnik direktorja druge članice VII/2	1	VII/2	38
5.	J017931	Vodja področja/enote I (z več kot 5 zaposlenimi) VII/2	4	VII/2	36
6.	J017932	Vodja področja/enote II (z do 5 zaposlenimi) VII/2	1	VII/2	35
7.	J017102	Samostojni strokovni delavec VII/2 (I)	3	VII/2	35
8.	J017104	Samostojni strokovni delavec VII/2 (III)	10	VII/2	33
9.	J017101	Samostojni strokovni delavec VII/2	12	VII/2	31
10.	J017100	Samostojni strokovni delavec VII/1	10	VII/1	30
11.	J016980	Vodja enostavnejšega področja/enote (z več kot 5 zaposlenimi) VI	1	VI	29
12.	J016037	Strokovni delavec VI	3	VI	24
13.	J035067	Tehnični delavec V (I)	3	V	21
14.	J015038	Strokovni delavec V	14	V	20
15.	J034074	Tehnični delavec IV (I)	4	IV	17
16.	J034075	Tehnični delavec IV (II)	3	IV	16
17.	J032026	Tehnični delavec II	2	II	11
18.	J032001	Čistilka II	6	II	11
19.	JD00007	Javna dela	1	VII/2	/
<b>Skupaj</b>			<b>82</b>		

## 2.4 Merila za izvolitve v nazive in izvolitvena področja

[Zakon o visokem šolstvu](#) (ZVis-UPB7, UL RS, št. 32/12 s spremembami in dopolnitvami do 102/23) v 54. členu opredeljuje bibliotekarje kot visokošolske sodelavce, ki sodelujejo pri izvajanju izobraževalnega, znanstveno-raziskovalnega in umetniškega dela. Splošni pogoj za izvolitev v naziv bibliotekarja je določen v 55. členu ZVis (končan najmanj študijski program druge stopnje), dodatne pogoje pa določijo merila za izvolitev v naziv, ki jih določi senat univerze. Senat UM je 2012 sprejel [Merila za izvolitev v nazive visokošolskih učiteljev in visokošolskih sodelavcev](#) (Uradno prečiščeno besedilo – UPB 2, s sprem. in dopol. Obvestila UM št. XXXV-5-2017, XXXIX.1.2021 in XL-3-2022), na podlagi katerih so bibliotekarji kot visokošolski sodelavci izvoljeni v trajni naziv, če poleg izobrazbe najmanj druge ali ekvivalentne stopnje izpolnjujejo še naslednja posebna pogoja: imajo bibliotekarski izpit in izkazujejo

vsaj 3 leta ustrezne strokovne prakse in izkazano sposobnost za samostojno strokovno delo (ustreznost strokovne prakse presojuje strokovni poročevalci). Izvoljeni so lahko za [habilitacijska področja](#), ki jih sprejme Senat UM na predlog senatov članic. Med temi področji ni bibliotekarstva oz. sorodnih področij, saj nobena članica UM tega področja ne razvija oz. ne izvaja tovrstnega študijskega programa. Zaposleni v UKM tako nimajo neposredne možnosti kandidirati za izvolitev v naziv bibliotekarja.

## 2.5 Strokovni nazivi v knjižnični dejavnosti

Strokovni knjižničarski delavci so razporejeni na delovna mesta v plačno podskupino J1. V plačni skupini J ni možnosti vertikalnega napredovanja, to je napredovanja v nazive, kljub temu, da so zaposleni v knjižnici lahko v skladu s [Pravilnikom o strokovnih nazivih v knjižnični dejavnosti](#) (Uradni list RS, št. 65/16) imenovani v ustrezni strokovni naziv, in sicer glede na stopnjo izobrazbe in opravljen ustrezni bibliotekarski izpit. Opravljen bibliotekarski izpit je namreč pogoj za opravljanje strokovnega knjižničarskega dela v knjižnici ali drugi organizaciji, ki deluje na področju knjižnične dejavnosti. Knjižnica lahko zaposli strokovnega knjižničarskega delavca tudi brez opravljenega bibliotekarskega izpita, vendar ga mora delavec opraviti najkasneje v roku enega leta.

Število strokovnih knjižničarskih delavcev s strokovnimi nazivi v knjižnični dejavnosti se v letu 2022 v primerjavi z leto poprej ni spremenilo. Sta pa dva delavca pridobila višji naziv. Še vedno ima del zaposlenih strokovne kvalifikacije oz. nazive, ki so jih pridobili na podlagi določil Samoupravnega sporazuma o pridobivanju strokovnih kvalifikacij bibliotekarske stroke iz leta 1980 (UL SRS, 30/80). Delež delavcev s strokovnimi nazivi v knjižnični dejavnosti je glede na število vseh delavcev v 2022 znašal 50 %, kar je za 20 % nižje, kot priporočajo strokovni standardi.

Preglednica 11: Število delavcev s strokovnimi nazivi v knjižnični dejavnosti

Naziv	Število delavcev z nazivi
Bibliotekarski višji svetnik**	2
Bibliotekarski svetnik**	0
Nižji bibliotekarski svetnik**	2
Višji bibliotekarski svetovalec**	0
Bibliotekarski svetovalec*/**	0
Višji bibliotekar specialist*	0
Bibliotekar specialist*/Bibliotekarski specialist**	6
Višji bibliotekar*/**	8
Samostojni bibliotekar**	1
Bibliotekar*	6
Samostojni bibliotekarski referent**	0
Višji bibliotekarski referent**	0
Bibliotekarski referent**	1
Samostojni bibliotekarski sodelavec**	1
Višji bibliotekarski sodelavec**	0
Bibliotekarski sodelavec**	0
Samostojni knjižničarski referent**	4
Višji knjižničarski referent*/**	1
Višji knjižničar*	0
Knjižničarski referent*/**	2
Knjižničar*	7
<b>Skupaj</b>	<b>41</b>

\* Strokovne kvalifikacije oz. nazivi po Samoupravnem sporazumu o pridobivanju strokovnih kvalifikacij bibliotekarske stroke (UL SRS, 30/80)

\*\* Strokovni nazivi po Pravilniku o strokovnih nazivih v knjižnični dejavnosti (UL RS, 65/16)

## 2.6 Spremljanje delovne uspešnosti in napredovanja

Sistem ocenjevanja delovne uspešnosti zaposlenih v knjižnici ureja [Pravilnik o napredovanju zaposlenih Univerze v Mariboru v plačne razrede](#) (Uradni list RS št. 29/17, 14/20 in 78/23).

Preverjanje pogojev za napredovanje se izvede na osnovi ocene elementov delovne uspešnosti, ki so rezultati dela, samostojnost, ustvarjalnost in natančnost pri opravljanju dela, zanesljivost pri opravljanju dela, kakovost sodelovanja in organizacija dela in druge sposobnosti v zvezi z opravljanjem dela. Posamezni elementi delovne uspešnosti se lahko ocenijo z oceno nadpovprečno, povprečno in podpovprečno.

V skladu s Pravilnikom o napredovanju zaposlenih Univerze v Mariboru v plačne razrede je bilo za leto 2022 ocenjenih 77 zaposlenih. Po vseh petih kriterijih je bilo nadpovprečno ocenjenih 47 zaposlenih, 11 zaposlenih je bilo ocenjenih po štirih kriterijih z oceno nadpovprečno in enem kriteriju z oceno povprečno, 19 zaposlenih je bilo ocenjenih po treh kriterijih z oceno nadpovprečno in dveh kriterijih z oceno povprečno.

V letu 2022 je pogoje za napredovanje izpolnjevalo 34 zaposlenih, od tega 10 zaposlenih za 2 plačna razreda in 24 zaposlenih za 1 plačni razred.

*Preglednica 12: Število zaposlenih, ki so napredovali v plačne razrede od leta 2019 do 2022*

Leto	Št. delavcev, ki so napredovali za 2 PR	Št. delavcev, ki so napredovali za 1 PR
2019	12	24
2020	3	7
2021	7	16
2022	<b>10</b>	<b>24</b>

*Preglednica 13: Porazdelitev ocen delovne uspešnosti od leta 2019 do leta 2022*

Ocena delovne uspešnosti	2019		2020		2021		2022	
	št.	%	št.	%	št.	%	št.	%
nadpovprečno	77	100	77	97,5	77	98,7	<b>77</b>	<b>100</b>
nadpovprečno po vseh elementih DU	35	45	46	58	48	61,5	<b>47</b>	<b>61,04</b>
povprečno	0	0	2	2,5	1	1,3	<b>0</b>	<b>0</b>
podpovprečno	0	0	0	0	0	0	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Skupaj ocenjenih delavcev</b>	<b>77</b>	<b>100</b>	<b>79</b>	<b>100</b>	<b>78</b>	<b>100</b>	<b>77</b>	<b>100</b>

*Preglednica 14: Realizacija napredovanj v plačilnih razredih od leta 2019 do 2022*

	2019	2020	2021	2022
napredovanje za 2 plačilna razreda	12	3	7	<b>10</b>
napredovanje za 1 plačilni razred	24	7	16	<b>24</b>
ne izpolnjujejo pogojev za napredovanje	3	1	1	<b>0</b>
<b>Skupaj realizirana napredovanja</b>	<b>36</b>	<b>10</b>	<b>23</b>	<b>34</b>

## 2.7 Vpetost kadrov v mednarodni prostor

V letu 2022 je bilo v mednarodni prostor vpetih 14 zaposlenih oz. 17 % vseh zaposlenih. V primerjavi z letoma 2020 in 2021, ko so posebne razmere zaradi širjenja nalezljive bolezni COVID omogočile večjo dostopnost in udeležbo zaposlenih na mednarodnih dogodkih preko spletnih konferenc, se je v letu 2022 vpetost zaposlenih v mednarodni prostor zmanjšala, saj so se konference in posveti ponovno začeli izvajati v živo, brez možnosti spletne udeležbe.

Preglednica 15: Udeležba zaposlenih na mednarodnih konferencah in posvetih

Časovni obseg	Projekt oz. program	Št. udelež. zaposlenih
15.–21. 5. 2022	Izmenjava ERASMUS+ (Göteborg, Švedska)	1
5.–9. 7. 2022	Konferenca Liber 2022 (Odense, Danska)	2
25.–30. 7. 2022	Kongres IFLA (Dublin, Irska)	1
2. 9. 2022	Konferenca Digitale Bibliothek 2022 (Graz, Avstrija)	4
4.–10. 9. 2022	Seminar za bibliotekarje Avstrijskih čitalnic (Dunaj, Avstrija)	1
26.–29. 9. 2022	NI4OS-Europe EOSC Regional Event (Budimpešta, Madžarska)	2
15.–20. 11. 2022	Evropski dokumentacijski center PEWG – EDC (Bruselj, Belgija)	1
23.–25. 11. 2022	Štipendija - Avstrijska čitalnica (Dunaj, Avstrija)	2

## 2.8 Usposabljanje in skrb za karierni razvoj zaposlenih

V letu 2022 se je v UKM v lastnem interesu formalno izobraževalo 7 zaposlenih. Skupno so se zaposleni udeležili 137 strokovnih usposabljanj (strokovna izobraževanja, študijski obiski knjižnic ter mednarodne konference), 206 pa je bilo udeležb na krajših usposabljanjih in tečajih.

Število formalnih izobraževanj je v primerjavi s preteklim letom ostalo nespremenjeno, medtem ko se je v primerjavi z letom 2020 zmanjšalo za 22,22 %. Udeležba na strokovnih usposabljanjih in izobraževanjih je ostala enaka kot v letu 2021, v primerjavi z letom 2020 pa je upadla za 25,54 %. V letu 2022 se je prav tako opazilo zmanjšanje udeležbe zaposlenih na krajših usposabljanjih in tečajih za 10,4 % v primerjavi z letom 2021 in za 63,5 % v primerjavi z letom 2020. Zmanjšanje je predvsem posledica ukinitve ukrepov za zaježitev širjenja koronavirusa v letu 2020, ko so bila izobraževanja večinoma izvedena na daljavo preko spleta, kar je povečalo njihovo dostopnost.

Preglednica 16: Število usposabljanj in izobraževanj knjižničnih delavcev v letih 2019 do 2022

	Pridobivanje formalne izobrazbe	Strokovno usposabljanje	Krajša usposabljanja in tečaji
2019	6	64	134
2020	9	184	556
2021	7	137	230
<b>2022</b>	<b>7</b>	<b>137</b>	<b>206</b>

## 2.9 Skrb za zdravje in socialno interakcijo med zaposlenimi

V skladu s [Pravilnikom o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev](#) (Uradni list RS, št. 87/02, 29/03 - popr., 124/06, 43/11 - ZVZD-1) knjižnica izvaja zdravniške preglede zaposlenih. Predhodni preventivni zdravstveni pregled opravijo zaposleni pred prvo zaposlitvijo, nato pa se na vsakih 5 let opravljajo usmerjeni obdobjni preventivni zdravstveni pregledi. V letu 2022 je zdravstveni pregled opravilo 6 zaposlenih.

Sodelavce vzpodbujamo k udeležbi na različnih delavnicah, za spodbujanje zdravega načina življenja in rekreacijo, ki jih organizira Univerza v Mariboru in Društvo študentov Medicinske fakultete. Prav tako zaposlene vzpodbujamo k udeležbi raznih predavanj v sklopu Izpopolni UM (s temami s področja psihofizičnega zdravja).

## 2.10 Skrb za varstvo pri delu

V skladu z [Zakonom o varnosti in zdravju pri delu](#) (Uradni list RS, št. 43/11) se za vse zaposlene v knjižnici izvaja usposabljanje iz varnosti in zdravja pri delu ter požarnega varstva. Usposabljanje se izvaja pred pričetkom opravljanja dela ter periodično na vsakih 5 let, za nekatere zaposlene pa na krajši rok dveh let.

V skladu s [Pravilnikom o organizaciji, materialu in opremi za prvo pomoč na delovnem mestu](#) (Uradni list RS, št. 136/06, 61/10 - ZRud-1, 43/11 - ZVZD-1) se usposabljanja – tečaja prve pomoči zaposlenih na vsakih 5 let udeleži 6 zaposlenih.

S strani pooblaščenice organizacije je redno pregledan sistem aktivne požarne zaščite (varnostna razsvetljava, sistem odkrivanja in javljanja požara, naprave za zaznavanje dima in toplote itd.) Periodika pregledov je zakonsko določena in znaša dve ali pet let (glede na vrsto vgrajenega sistema). Izdelan je požarni red, požarni načrt in načrt evakuacije. Imenovana je odgovorna oseba za gašenje začetnih požarov in izvajanje evakuacije. Enkrat letno se za zaposlene na podlagi pripravljenega scenarija, po katerem se simulira eden od izrednih dogodkov (npr. požar) izvede usposabljanje za izvajanje evakuacije.

V letu 2020 je knjižnica v celoti posodobila Izjavo o varnosti z oceno tveganja, in jo dopolnila tudi s smernicami za ukrepe za preprečevanje širjenja okužb s koronavirusom.

## 2.11 Zadovoljstvo zaposlenih na delovnem mestu

Komisija za kakovost UKM v študijskem letu 2022/2023 ni izvedla ankete o zadovoljstvu zaposlenih v UKM, saj raziskave o zadovoljstvu zaposlenih v knjižnici izvajamo periodično vsaki dve leti. Tako bo anketa o zadovoljstvu zaposlenih v UKM izvedena v študijskem letu 2023/2024.

## 2.12 Kazalniki kakovosti za spremljanje knjižnične dejavnosti na UM – kadri

Kazalnik na področju zagotavljanja kadrov je odraz števila aktivnih uporabnikov z visokošolskega zavoda. Število aktivnih uporabnikov z visokošolskega zavoda se je v letu 2022 v primerjavi z letom 2021 povečalo za 4,84 % (5.328 uporabnikov), ampak je še zmeraj za skoraj 10 % nižje kot je bilo leta 2020. V preteklem triletnem obdobju se je zaradi upada števila aktivnih uporabnikov kazalo tudi



nižanje vrednosti kazalnika na področju kadrov. Primerjava kazalnika za opazovano leto 2022 s preteklimi leti zaradi spremenjene metodologije izračuna ni smiselna, to bo mogoče spet v prihodnjem letu. Nov kazalnik za leto 2022 kaže, da je na en EPZ strokovnega delavca knjižnice 86,28 aktivnih članov knjižnice z visokošolskega zavoda.

Povezava: [Priloga 6.3 Kazalniki kakovosti za spremljanje knjižnične dejavnosti na UM](#)

### 2.13 PREDNOSTI

- Strokovno usposobljen in kompetenten kader za opravljanje raznolikih knjižničnih in drugih strokovnih dejavnosti UKM kot posledica dolgoletne tradicije UKM.
- Izvajanje letnih razgovorov, kjer so zaposleni seznanjeni z oceno letne delovne uspešnosti.
- Interna izobraževanja zaposlenih omogočajo seznanjanje s sodobnimi trendi visokošolskega knjižničarstva kljub zakonskim in finančnim omejitvam.
- Možnost dela od doma, ki omogoča lažje usklajevanja poklicnega in družinskega življenja zaposlenih.
- Premakljiv delovni čas, ki zaposlenim omogoča, da si sami izberejo čas prihoda na delo in odhoda iz dela znotraj okvira, ki ga omejujeta obvezni in dovoljeni delovni čas.
- Redno izvajanje anket o zadovoljstvu zaposlenih na delovnem mestu. Ugotavljanje zadovoljstva zaposlenih je pomemben dejavnik pri ugotavljanju kakovosti delovanja knjižnice in anketo izvajamo vsako drugo leto.

### 2.14 PRILOŽNOSTI ZA IZBOLJŠANJE

- Nadaljevanje prizadevanj za odpravo neustreznih umestitev strokovnih knjižničnih in drugih delavcev z v plačnem sistemu
- Sistemsko upoštevanje strokovnih knjižničarskih nazivov pri umeščanju in napredovanju v plačne razrede ter dvig deleža strokovnih knjižničarskih delavcev na 70 %, kot priporočajo strokovni standardi.
- Spodbujanje strokovnih knjižničarskih delavcev za pridobivanje strokovnih nazivov v knjižnični dejavnosti.
- Ureditve pogojev za izvolitev v naziv bibliotekarja kot visokošolskega sodelavca.
- Nadaljnje izvajanje internih neformalnih oblik izobraževanja in večja udeležba zaposlenih iz UKM na delavnicah in predavanjih »Izpopolni UM«, spodbujanje dodatnega formalnega in stalnega strokovnega izobraževanja in izpopolnjevanja zaposlenih.
- Spodbujanje strokovnih knjižničarskih in drugih knjižničnih delavcev k aktivni udeležbi na strokovnih konferencah in omogočanje sodelovanja v aktivnostih strokovnih združenj.
- Izboljšanje delovne klime na ravni UM (organiziranje srečanj zaposlenih po posameznih področjih dela (npr. računovodij, zaposlenih v kadrovske službi, pravni službi ...) z namenom spoznavanja zaposlenih in sodelovanja med njimi (t. i. team buildingi, športne igre ipd.).
- Oblikovanje strategije za večjo pritegnitev zaposlenih k izpolnjevanju ankete o zadovoljstvu na delovnem mestu.
- Priprava akcijskega načrta ukrepov za boljše medsebojne odnose med vsemi zaposlenimi.
- Priprava analize delovnih obremenitev med zaposlenimi in z reorganizacijo dela ustvari bolj enakomerno porazdelitev dela ter posledično obremenitev med zaposlenimi.
- Pristop k posodobitvi intraneta.

### 3 UPORABNIKI

#### 3.1 Potencialni uporabniki knjižnice

[Zakon o knjižničarstvu](#) (ZKnj-1A, UL RS, št. 92/15) v 7. členu opredeljuje različne vrste knjižnic glede na prevladujoč krog uporabnikov. UKM je tako visokošolska knjižnica, ki izvaja knjižnično dejavnost predvsem za študente, visokošolske učitelje in visokošolske sodelavce UM. Le-tem je torej primarno namenjena, zato predstavljajo njene potencialne uporabnike.

Na podlagi standarda SIST ISO 2789:2013 Informatika in dokumentacija - Mednarodna statistika za knjižnice so vsi študenti, vpisani na visokošolski zavod oz. univerzo, potencialni uporabniki visokošolskih knjižnic te univerze. K tem prištevamo tudi učno osebje visokošolskega zavoda (visokošolski učitelji, visokošolski sodelavci, raziskovalci, strokovni sodelavci in laboranti) oz. t. i. »pedagoške« delavce, medtem ko t. i. »nepedagoški« delavci na spremljajočih delovnih mestih po definiciji ne spadajo med potencialne uporabnike visokošolskih knjižnic.

*Preglednica 17: Potencialni uporabniki UKM z visokošolskega zavoda v letih 2013 do 2022 (na dan 31.12. posameznega koledarskega leta)*

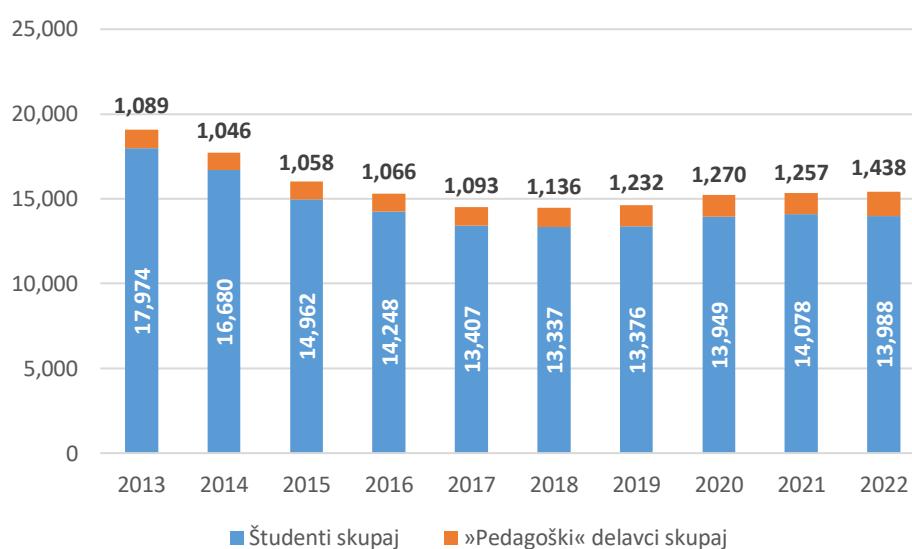
Kategorije uporabnikov	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Študenti – dodiplomski	13.641	11.631	10.756	10.212	8.919	8.812	9.576	9.392	9.529	<b>9.414</b>
Študenti – podiplomski	4.333	5.049	4.206	4.036	4.488	4.525	3.800	4.557	4.549	<b>4.574</b>
<b>Študenti skupaj</b>	<b>17.974</b>	<b>16.680</b>	<b>14.962</b>	<b>14.248</b>	<b>13.407</b>	<b>13.337</b>	<b>13.376</b>	<b>13.949</b>	<b>14.078</b>	<b>13.988</b>
Visokošolski učitelji, visokošolski sodelavci	878	871	909	907	910	917	942	981	961	<b>976</b>
Raziskovalci, strokovni sodelavci, laboranti	211	175	149	159	183	219	290	289	296	<b>462</b>
<b>»Pedagoški« delavci skupaj</b>	<b>1.089</b>	<b>1.046</b>	<b>1.058</b>	<b>1.066</b>	<b>1.093</b>	<b>1.136</b>	<b>1.232</b>	<b>1.270</b>	<b>1.257</b>	<b>1.438</b>
<b>Študenti in »pedagoški« delavci skupaj</b>	<b>19.063</b>	<b>17.726</b>	<b>16.020</b>	<b>15.314</b>	<b>14.500</b>	<b>14.473</b>	<b>14.608</b>	<b>15.219</b>	<b>15.335</b>	<b>15.426</b>
Zaposleni na spremljajočih delovnih mestih (»nepedagoški« delavci)	706	774	776	782	712	729	723	691	731	<b>569</b>
<b>Vsi zaposleni skupaj</b>	<b>1.795</b>	<b>1.820</b>	<b>1.834</b>	<b>1.848</b>	<b>1.805</b>	<b>1.865</b>	<b>1.955</b>	<b>1.961</b>	<b>1.988</b>	<b>2.007</b>

Število potencialnih uporabnikov knjižnice (študenti in pedagoški delavci skupaj) je do vključno leta 2018 vztrajno upadalo, in sicer zaradi zmanjšanja števila vpisanih študentov. Število študentov je namreč v obdobju 2012-2018 upadlo za 31 %. Leta 2019 je število študentov pričelo naraščati in tako

je triletni porast v obdobju 2019-2021 znašal dobrih 5 %. V letu 2022 je nato prišlo do ponovnega upada števila študentov, a je ta znašal manj kot 1 %. Vmesni porast je bil v največji meri posledica večjega števila vpisanih tujih študentov. Večina jih študira na dodiplomskih študijskih programih. V skladu s strategijo internacionalizacije UM največ študentov prihaja iz balkanskih držav.

Celoviti upad števila študentov v zadnjem desetletnem obdobju, na katerega je vplivalo več dejavnikov, povezanih s splošnimi družbenimi in ekonomskimi vzroki, generacijskim upadom in širitvijo slovenske visokošolske mreže, je znašal dobrih 22 % (2013-2022). Upad je bil posledica zmanjšanja števila študentov na dodiplomskih študijskih programih (skoraj 31 %), medtem ko je število študentov na podiplomskih študijskih programih celo naraslo.

Število pedagoških delavcev je v zadnjem desetletnem obdobju poraslo za 32 %, a je v posameznih obdobjih prav tako doživelo nihanja.



Graf 6: Število potencialnih uporabnikov UKM v obdobju 2013–2022

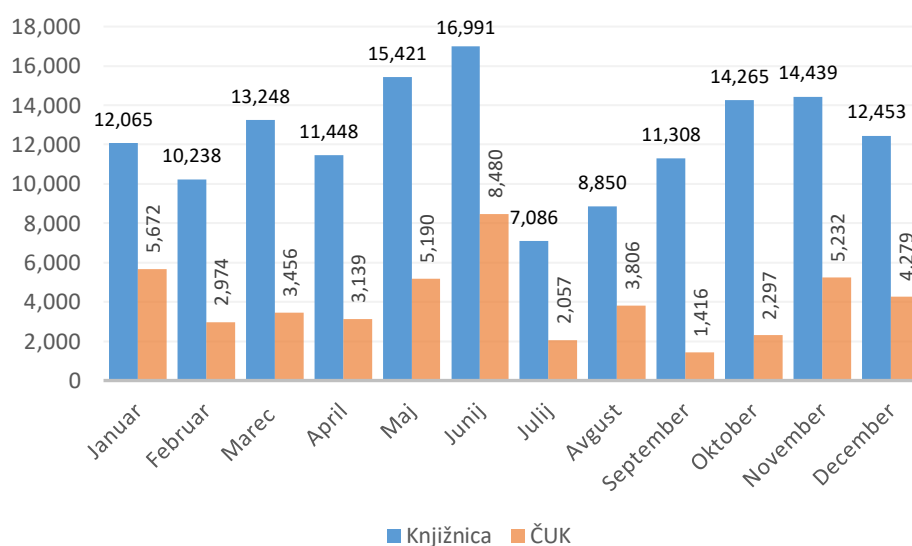
### 3.2 Obisk uporabnikov

Na podlagi zakonodaje s področja knjižničarstva (Zakon o knjižničarstvu (ZKnj-1A, UL RS, št. 92/15)) in Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic (UL RS, št. 29/2003) je vstop v knjižnice oz. dostop do osnovnih knjižničnih storitev omogočen vsakomur v obsegu, ki je opredeljen glede na posamezno vrsto knjižnice. Osnovne storitve knjižnice posamezna knjižnica navede v pravilniku o splošnih pogojih poslovanja knjižnice (knjižnični red).

UKM v svojem knjižničnem redu [Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja UKM](#), ki je bil noveliran ob pričetku študijskega leta 2022/2023, navaja nabor osnovnih storitev, ki jih zagotavlja vsem uporabnikom, prav tako pa tudi nabor storitev, ki jih zagotavlja izključno članom. Uporabniki UKM so tako vse fizične osebe, ki redno ali občasno vstopajo v prostore knjižnice ter uporabljajo gradivo in storitve brez urejenega statusa člana. Glede na bogato prireditveno dejavnost je med uporabniki knjižnice tudi veliko obiskovalcev prireditev. Številčno spremljanje teh uporabnikov je zagotovljeno s pomočjo sistema za merjenje obiska na podlagi 3D skeniranja, ki beleži posamezne osebe ter upošteva tudi smer prehoda (vstopi in izstopi). Števca sta nameščena nad vrati v knjižnico in vrati v čitalnico ČUK.

Obisk knjižnice je v opazovanem triletnem obdobju nihal: v letu 2020 je zaradi omejitvenih ukrepov za preprečevanje okužb s koronavirusom upadel za kar 63 % glede na leto poprej ter je znašal 110.358 (čitalnica ČUK 13.748). V letu 2021 je ob še vedno veljavnih omejitvenih ukrepih nekoliko porasel (za 18 % glede na leto 2020) in je znašal 129.996 (čitalnica ČUK 20.851). Ob normalizaciji zdravstvenih razmer v letu 2022 je porasel, in sicer za 50 % in je znašal že 195.810 (čitalnica ČUK 47.998).

Obisk čitalnic je v triletnem obdobju postopoma naraščal ter je leta 2022 znašal 127.147, kar pa je še vedno kar 29 % manj kot v predkoronskem letu 2019 (178.103). V letu 2020 je zaradi omejitvenih ukrepov upadel skoraj v celoti (oz. za 91 %), razen v čitalnici ČUK, ki je bila v zmanjšanem obsegu odprta v času jesenskih izpitnih rokov oz. pred jesensko ponovno zaostrovanje ukrepov. V letu 2021 je obisk čitalnic porasel za 279 % in je znašal 51.215, v pokoronskem letu 2022 pa za skoraj 2,5 krat.



Graf 7: Obisk uporabnikov UKM in čitalnice ČUK v letu 2022

### 3.3 Aktivni uporabniki oz. člani knjižnice

Po 5. členu [Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic](#) (UL RS, št. 29/2003) je član knjižnice vsak uporabnik, ki se včlani v knjižnico, kar izkazuje z izkaznico, ki je lahko skupna za več knjižnic. V tem primeru se šteje, da je član v vsaki od knjižnic, v kateri velja izkaznica. V primeru knjižnične mreže UM študenti za uporabo knjižničnih storitev uporabljajo akademsko oz. študentsko izkaznico, in sicer enotno v vseh visokošolskih knjižnicah UM.

Člane knjižnice, ki imajo v sistemu COBISS registrirano vsaj eno transakcijo storitve v knjižnici, štejemo kot aktivne člane. V zadnjem desetletju v UKM beležimo kar 50 % upad števila aktivnih članov. V obdobju od 2013 do 2015 je imela UKM cca. 15.000 aktivnih članov, leta 2016 pa je bil prvič zabeležen večji upad (20 %), ki je sicer delno tudi posledica spremenjene metodologije, a se je nato v zmanjšanem obsegu nadaljeval vse do leta 2021. Dodaten upad števila aktivnih članov v letu 2020 pa je vsaj delno povzročil tudi z ukrepi za preprečevanje širjenja koronavirusa, tako kot je skoraj 4 % porast v letu 2022 (glede na leto 2021) delno posledica umiritve zdravstvenih ukrepov. Delno je porast posledica splošnega porasta vpisa študentov na UM.

Vzroke za upad števila aktivnih članov UKM je potrebno iskati na različnih področjih: transformacija učnih gradiv od fizičnih k elektronskim, spremembe učnih navad, povezanih z bolonjskim sistemom izobraževanja, generacijske in splošne družbene spremembe, upad finančnih sredstev za nakup klasičnega knjižničnega gradiva. To so le nekateri dejavniki, ki dolgoročno vplivajo na upad števila aktivnih članov visokošolskih knjižnic in jih moramo pozorno spremljati ter se jim pri ponudbi knjižničnih storitev prilagajati.

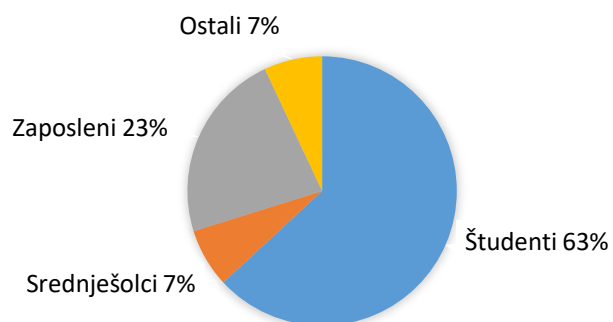
Preglednica 18: Člani UKM v letih 2013 do 2022

Kategorija članov	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Študenti - dodiplomski, redni	7.930	8.401	8.413	6.530	5.274	5.360	4.032	3.076	2.438	2.716
Študenti - dodiplomski, izredni	495	309	348	171	220	322	473	518	322	284
Študenti - podiplomski	1.147	658	551	432	826	885	1.392	1.720	1.712	1.803
<b>Študenti skupaj</b>	<b>9.572</b>	<b>9.368</b>	<b>9.312</b>	<b>7.133</b>	<b>6.320</b>	<b>6.567</b>	<b>5.897</b>	<b>5.314</b>	<b>4.472</b>	<b>4.803</b>
Zaposleni na UM	705	637	809	634	792	695	573	568	610	516
<b>Študenti in zaposleni na UM</b>	<b>10.277</b>	<b>10.005</b>	<b>10.121</b>	<b>7.767</b>	<b>7.112</b>	<b>7.262</b>	<b>6.470</b>	<b>5.882</b>	<b>5.082</b>	<b>5.319</b>
Srednješolci	950	849	702	583	554	513	476	375	312	538
Zaposleni	2.274	2.171	2.399	2.056	1.848	1.619	1.598	1.552	1.280	1.222
Upokojenci	222	222	235	197	199	193	185	164	157	180
Tuji državljani	45	43	42	38	28	19	11	8	3	4
Drugi člani	1.301	1.418	1.418	1.299	1.015	121	859	651	497	348
<b>SKUPAJ članov UKM</b>	<b>15.069</b>	<b>14.708</b>	<b>15.060</b>	<b>11.940</b>	<b>10.756</b>	<b>9.727</b>	<b>9.599</b>	<b>8.632</b>	<b>7.331</b>	<b>7.611</b>

### 3.4 Struktura članov knjižnice

Struktura članov knjižnice odlikava poslanstvo Univerzitetne knjižnice Maribor. Upošteva primarno funkcijo (osrednja univerzitetna knjižnica) največji del njenih članov oz. skoraj 70 % prihaja iz visokošolskega okolja. Knjižnica v skladu s poslanstvom in svojim zgodovinskim razvojem izvaja tudi naloge domoznanske knjižnice za mesto in okolico, kar se odlikava v strukturi preostalega dela članov (srednješolci, zaposleni, nezaposleni in brezposelni, upokojenci in drugi člani).

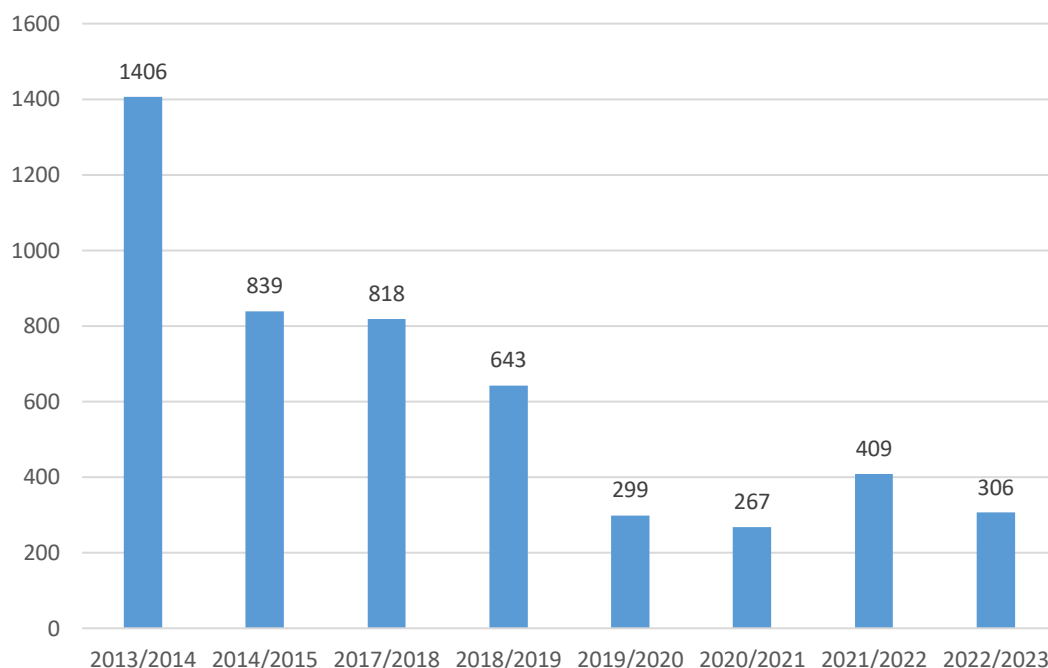
Struktura članov UKM je tudi v letu 2022 odraz izvajanja primarne funkcije knjižnice. Glavnino članov predstavlja kategorija študentov (63 %), ki ji sledi kategorija zaposlenih. Kategorija srednješolcev kot potencialnih bodočih študentov je porasla za 3 %.



Graf 8: Kategorije članov knjižnice v 2022

### 3.5 Anketa o zadovoljstvu uporabnikov s storitvami UKM

V študijskem letu 2022/2023 smo anketo o zadovoljstvu uporabnikov s storitvami UKM izvedli med 2. in 20. junijem 2023. Anketo, ki je vsebovala 20 vprašanj, smo izvedli v spletni in fizični obliki. Izpolnilo jo je 306 uporabnikov. V primerjavi z anketo iz preteklega študijskega leta 2021/2022 jo je tokrat izpolnilo 103 uporabnikov manj. Sicer se upad zainteresiranih uporabnikov za izpolnjevanje ankete zaznava čez vsa leta. Glede na študijsko leto 2013/2014 je anketo izpolnilo 78 % manj uporabnikov.



Graf 9: Število izpolnjenih anket v posameznih študijskih letih (2013/2014 do 2022/2023)

Izpostavljena so vprašanja, ki se nanašajo na kakovost storitev in oceno UKM kot celote. Kakovost storitev UKM ugotavljamo tudi na podlagi ocen uporabnikov za osemnajst izbranih storitev oz. ponudb UKM in individualni izpostavitvi najboljše in najslabše storitve oz. ponudbe UKM. Z anketo smo ugotavljali, kakšen vpliv oz. ekonomsko vrednost predstavlja knjižnica s svojimi storitvami uporabnikom.

Pri oceni UKM kot celote se 94 % anketiranih strinja in povsem strinja s trditvijo, da so zadovoljni s kakovostjo vseh storitev, ki jih UKM zagotavlja. 80 % anketiranih uporabnikov knjižnico obišče zaradi izposoje in uporabe študijskega gradiva, 48 % pa zaradi izposoje in uporabe gradiva za prosti čas. Zaradi uporabe študijskega prostora knjižnico obišče 42 % uporabnikov, dodatnih 10 % anketiranih uporabnikov pa obiskuje knjižnico tudi zaradi prostora za druženje. Razlogi za obisk knjižnice od leta 2014 tako ostajajo nespremenjeni.

Zadovoljstvo s knjižnično zbirko se giblje med 53 % in 85 %: največ, 85 % jih je zadovoljnih oz. zelo zadovoljnih z zbirko tiskanih knjig. Z zbirko učbenikov in ostalega študijskega gradiva je zadovoljnih oz. zelo zadovoljnih 84 % anketiranih uporabnikov, s številom izvodov posameznega naslova za izposajo 75 % in 64 % z založenostjo z gradivom v tujih jezikih. S ponudbo elektronskih virov je zadovoljnih in zelo zadovoljnih 61 % anketiranih uporabnikov in z zbirko tiskanih revij 53 %.

Posebni zbirki UKM (glasbena in filmska, drobni tiski, rokopisna, raritete in stara periodika, kartografska) ne pozna 65 % anketirancev. Možnosti vplivanja na oblikovanje knjižnične zbirke

("predlog za nakup") ne pozna 60 % anketiranih uporabnikov. 46 % anketiranih ne pozna zbirke tiskanih revij v UKM, 32 % pa jih ne pozna ponudbe elektronskih virov UKM.

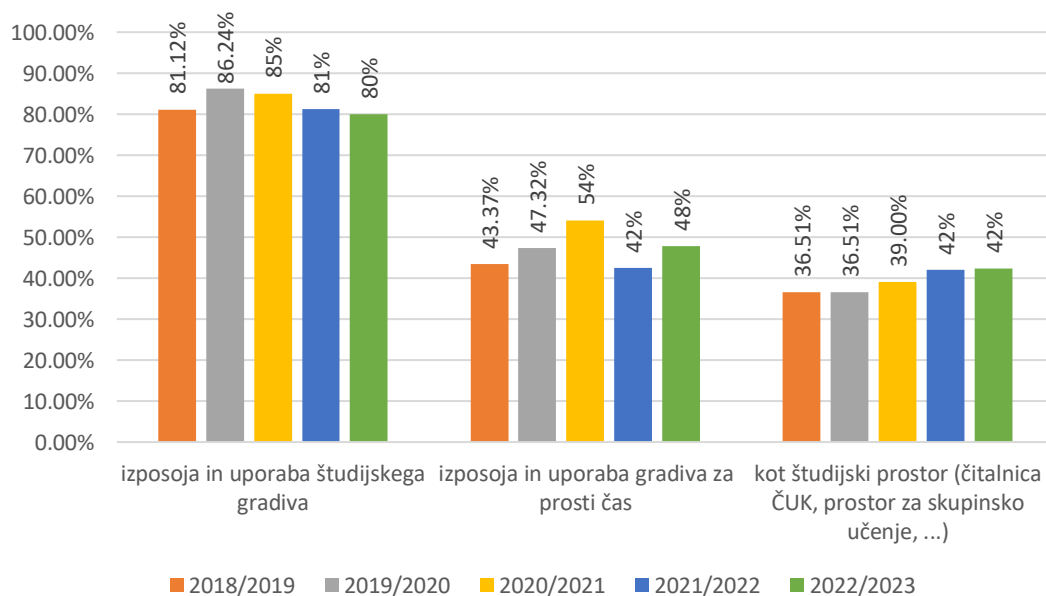
Ocena ponudbe storitev UKM: najvišji odstotek, 82 % (242) anketiranih je oceno 5 ali 4 dodelilo »naročanju in rezerviranju gradiva. Druga ponudba UKM z najvišjo oceno je »iskalnik UM:NIK«, tako je ocenilo 53 % (159) anketiranih uporabnikov, tretja ponudba z najvišjo oceno je svetovanje na daljavo s 34 % (100) ter Digitalni repozitorij UKM z 32 % (97). Anketa je pokazala, da povprečno 70 % anketirancev ne pozna ostalih ponujenih storitev oz. zbirk. (npr. ČUKomata, optičnega bralnika BookEye, 3D tiskalnika in zbirke organov človeškega telesa ne pozna okrog 80 %).

Povprečno je 94 % anketiranih uporabnikov zadovoljnih z UKM kot celoto (se strinja in se povsem strinja):

- na splošno sem zadovoljen, kako me v knjižnici obravnavajo: 98 %
- na splošno sem zadovoljen s kakovostjo vseh storitev, ki jih zagotavlja knjižnica: 97 %
- UKM vpliva na kakovost in učinkovitost mojega študija in dela: 97 %
- UKM sledi razvoju novih informacijskih tehnologij: 96 %
- UKM ima posluš za želje in potrebe svojih uporabnikov: 94 %
- v knjižnici najdem vse gradivo, ki ga potrebujem za študij/raziskovanje: 84 %.

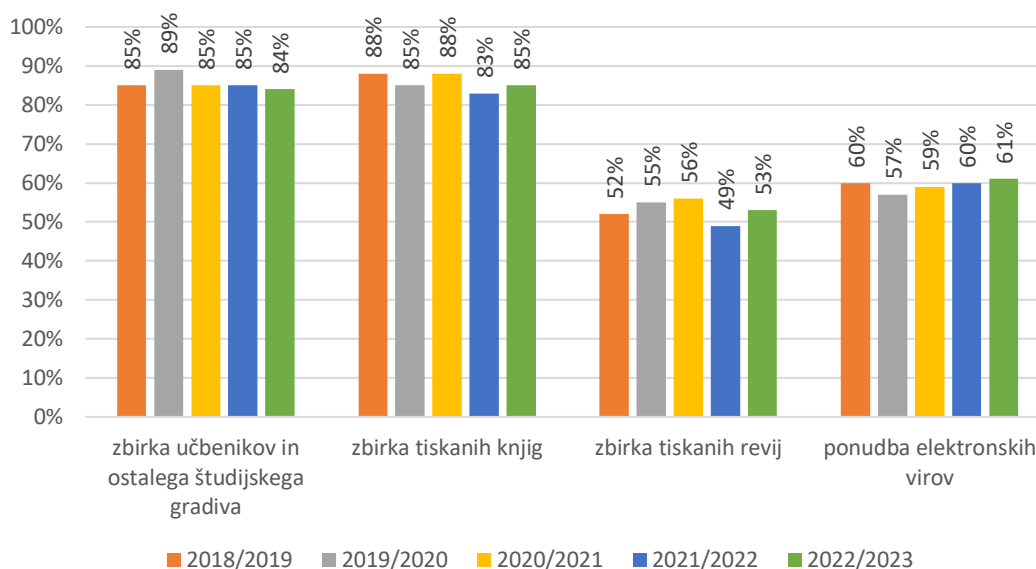
17 anketiranih uporabnikov je pri vprašanju o oceni UKM kot celoti, podalo še predloge za izboljšave. Izrazili so svoje nezadovoljstvo z obsegom knjižnične zbirke (več strokovnega gradiva, število izvodov, več gradiva za izposajo na dom, ne le v čitalnico).

87 % anketiranih uporabnikov se zdi višina letne članarine primerna. 55 % (163) anketiranih uporabnikov meni, da bi močno vplivalo na njihov študij oz. delo, če ne bi več mogli uporabljati informacijskih virov in storitev UKM. 36 % anketiranih uporabnikov je ocenilo, da je ekonomska vrednost (povprečni mesečni stroški, če bi morali gradivo, informacijske vire in storitve pridobiti drugje) UKM 10-50 EUR na mesec in 28 %, da je manjša kot 10 EUR.



Graf 10: Trend obiska uporabnikov UKM v letih od 2018 do 2023

Primerjava podatkov zadnjih petih anket o zadovoljstvu uporabnikov s storitvami UKM pokaže, da se razlogi uporabnikov za obisk UKM ne spreminjajo. Čez vsa leta uporabniki knjižnico največkrat obišejo zaradi izposoje študijskega gradiva. Drugi najpogostejši razlog za obisk knjižnice je izposoja gradiva za prosti čas. Kot tretji najpogostejši razlog za obisk knjižnice so anketiranci izbrali študijski prostor (uporabe čitalnice ČUK, velike ali časopisne čitalnice, študijskih sob ali prostorov za skupinsko delo).



Graf 11: Trend zadovoljstva uporabnikov UKM s knjižnično zbirko v letih od 2018 do 2023

Trend zadovoljstva uporabnikov s knjižnično zbirko UKM v zadnjih petih letih kaže, da je zadovoljstvo največje z zbirko tiskanih knjig ter z zbirko učbenikov in študijskega gradiva. V celotnem primerjalnem obdobju pa ostaja opazno manjše zadovoljstvo z zbirko tiskanih revij in ponudbo elektronskih virov, kar je tudi posledica slabšega poznavanja tega dela knjižnične zbirke.

Povezava: [Priloga 6.2 Rezultati ankete o zadovoljstvu uporabnikov s storitvami UKM za študijsko leto 2022/2023](#)

### 3.6 Kazalniki kakovosti za spremljanje knjižnične dejavnosti na UM - uporabniki

Kazalnik na področju vpetosti v okolje je v preteklih letih izkazoval stabilno sledenje kakovosti knjižničnih storitev oz. na stabilno stopnjo vpetosti v okolje. Ta pokazatelj strokovni standardi opredeljujejo kot tržno prodornost knjižnice, prikaže pa delež aktivnih uporabnikov iz visokošolskega zavoda (študentov in visokošolskega učnega osebja) glede na skupno število potencialnih uporabnikov knjižnice. V zadnjem triletnem obdobju je ta kazalnik nihal. V letu 2020 je znašal 38,7 %. V letu 2021 je upadel za 5,5 % ter je znašal 33,2 %. Leta 2022 pa je malenkost porasel, in sicer na 34,54 %.

Če tržno prodornost knjižnice v letu 2022 pogledamo le na segmentu študentov, je delež nekoliko višji kot leto poprej in znaša 63 %, kar pomeni, da je več kot polovica vseh študentov UM tudi članov UKM.

Priloga: [Priloga 6.3 Kazalniki kakovosti za spremljanje knjižnične dejavnosti na UM](#)



### 3.7 PREDNOSTI

- Tradicija visokošolske knjižnične dejavnosti.
- Raznolika knjižnična zbirka in širok nabor storitev.
- Veliko številno čitalniških mest za uporabnike ter prostori za individualno in skupinsko delo.
- Odzivanje na pobude študentov za prilagoditve delovnega časa čitalnice ČUK ter možnost uporabe čitalnice v nočnih urah.
- Redno izvajanje anket oz. raziskav o zadovoljstvu uporabnikov s storitvami knjižnice, saj na podlagi rezultatov knjižnica lažje spremlja potrebe svojih uporabnikov in prilagaja svoje storitve.
- Z anketo komisija ozavešča uporabnike o ekonomski vrednosti storitev in gradiva, ki ga nudi knjižnica.

### 3.8 PRILOŽNOSTI ZA IZBOLJŠANJE

- Nadgradnja obstoječih knjižničnih storitev in oblikovanje novih na podlagi ugotovitev analize študije življenjskih stilov potencialnih uporabnikov (fokusne skupine).
- Aktivnosti za zvišanje deleža aktivnih uporabnikov iz visokošolskega zavoda oz. vseh aktivnih uporabnikov in promocija dejavnosti.
- Aktivnosti za zvišanje uporabe raznovrstnih knjižničnih storitev že aktivnih uporabnikov, uvedba novih komunikacijskih poti.
- Nadaljnje prilagajanje knjižničnih prostorov potrebam uporabnikov.
- Glede na rezultate ankete o zadovoljstvu uporabnikov s storitvami UKM se predlaga: sodelovanje s knjižnicami drugih članic UM v promociji elektronskih virov, ki bi pripomogla k večji prepoznavnosti le-teh med uporabniki; izpis informativne ekonomske vrednosti knjižničnih storitev npr. na zadolžnici izposojenega gradiva ali elektronsko obvestilo ob pregledu elektronskega gradiva iz el. vira.

## 4 MATERIALNE RAZMERE

---

### 4.1 Prostori

Zgradba ima 8.579 m<sup>2</sup> neto uporabne površine, ki vključuje prostore za uporabniške storitve (čitalnice, police za gradivo, pulte za izposajo, opremo za kopiranje in podobno), prostore za dogodke, razstave in srečanja, toaletne prostore, delovne prostore za osebje in druge prostore, namenjene knjižnični dejavnosti. Vključujejo tudi skladišča in druge prostore za shranjevanje knjižničnega gradiva. Kar 3.175 m<sup>2</sup> je zaprtih knjižničnih skladišč, ki so bila bioklimatsko obnovljena leta 2008 in 2014. V letu 2022 je knjižnica na podlagi Dokumenta identifikacije investicijskega projekta Ureditev knjižničnega skladišča (2. klet) za izvajanje depozitarne funkcije Univerzitetne knjižnice Maribor, potrjenega na Upravnem odboru UM dne 7. 10. 2022, izvedla 1. fazo projekta po časovnem načrtu za obdobje 29. 9. 2022 do 31. 12. 2023. Projekt je bil v celoti financiran s strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (sedaj Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije-MVZI), in sicer po pogodbi št. C3330-22-459013 v višini 134.756,56 EUR v letu 2022 ter 149.729,51 EUR v letu 2023 (skupaj torej 284.486,07 EUR). Ureditev je zajemala izvedbo v dveh fazah; v 1. fazi projekta, ki je bila izvedena v letu 2022, je knjižnica namestila 52 premičnih regalov in 3 fiksne regale, s čimer je dodatno pridobila 688 tm polic.

Knjižnica uporabnikom zagotavlja raznolike prostore: 463 čitalniških mest v več čitalnicah (Velika čitalnica, Časopisna čitalnica, čitalnica ČUK), v študijskih sobah za individualno in skupinsko delo, prostore za uporabo multimedijskega gradiva, računalniško učilnico, žal pa ne prostorov za sprostitev. Vsakoletna anketa o zadovoljstvu uporabnikov ter knjiga vtisov v čitalnici ČUK predstavljata pomemben vir povratnih informacij, zato se zavedamo, česa si naši uporabniki želijo. V tej smeri tudi načrtujemo spremembe in nakup opreme, pri čemer je realizacija odvisna od razpoložljivih sredstev.

Zagotovljeni so tudi prostori za prireditve, garderobe in sanitarije za uporabnike, prav tako pa tudi primerni delovni in drugi prostori za knjižnične delavce.

Varovanje in nadzor knjižnične zgradbe oz. prostorov je zagotovljen z video nadzorom, predvideni pa so tudi ukrepi za ravnanje v primeru nevarnosti ali nesreč. Števca obiska nad vhodom v knjižnico in čitalnico ČUK omogočata sprotne informacije o številu obiskovalcev knjižnice.

V študijskem letu 2022/2023 smo nadaljevali z uvajanjem tehnologije RFID na področju opremljanja knjižničnega gradiva. Širša uporaba tehnologije RFID je načrtovana tudi na drugih segmentih, ki bodo vplivali na preurejanje prostorov: odpiranje prehodov s službenimi karticami, upravljanje dvigala ter rezervacijski sistem študijskih sob s ključavnicami RFID, ki jih bodo lahko uporabniki odpirali v rezerviranem terminu s svojimi članskimi izkaznicami.

### 4.2 Oprema

Knjižnica je v letu 2022 razpolagala z naslednjo opremo za uporabnike: 1 knjigomat, 1 vračalnik za gradivo (mehanski), 1 paketnik za prevzem gradiva (3 prevzemne omarice), 18 namiznih računalnikov, 3 naprave za preslikovanje, skeniranje in tiskanje, 1 3D tiskalnik, 1 skener A3 formata, 1 mikrofilmski skener, 6 mikrofilmskih bralnikov, ter nabor avdio in video aparatov v Glasbeni in filmski čitalnici (TV zaslon, DVD/BD predvajalnik, VHS/DVD predvajalnik, DVD predvajalnika, glasbeni stolp, kasetofon, gramofon).

Za zaposlene oz. za izvajanje dejavnosti pa je knjižnica razpolagala še z naslednjo delovno opremo: računalniške delovne postaje, prenosni računalniki, mini delovne postaje za info table, projektorji, brezkontaktni skener za digitaliziranje tiskanega gradiva A2 formata, multifunkcijske naprave za preslikovanje, skeniranje in tiskanje, termični tiskalniki za tiskanje zadolžnic in nalepk, čitalci črtnih kod, LCD zasloni za info table, digitalna fotoaparata, digitalni kameri, web kamere in videokonferenčni sistem MeetingOWL.

UKM je tudi v letu 2022 dala večji poudarek nabavi opreme IKT, da je nadomeščala dotrajano obstoječo opremo. Vse več delovnih postaj je opremljenih za videokonferenčne klice: web kamere in slušalke z mikrofoni. S temi investicijami smo izboljšali delovne pogoje za zaposlene, zato da so lahko nemoteno opravljali delo na delovnem mestu oz. na domu. To je bilo pomembno tudi zaradi boljše uporabniške izkušnje naših članov, ki so se navadili, da nekatere knjižnične storitve lahko uporabljajo na daljavo: na spletu, z elektronsko pošto oz. v videokonferenčnih povezavah z našimi zaposlenimi, ki so usposobljeni za delo z MS Teams in Zoom.

V letu 2022 je knjižnica nadaljevala s projektom uvajanja RFID tehnologije. V izposoji je bil nameščen knjigomat, ki omogoča uporabnikom pregled zadolženega gradiva, podaljševanje izposoje, izposojo in vračilo gradiva (zaenkrat le za del gradiva). Vmesnik na knjigomatu je v več jezikih (angleščina, nemščina in španščina), tako da ga lahko uporabljajo tudi tuji člani knjižnice. S tehnologijo RFID so bila opremljena tudi delovna mesta na izposojevalnem pultu ter delovna mesta za opremo gradiva. Odstranjene so bile naprave za magnetenje varovalnih nitk, ki so z uvedbo nalepk RFID postale neuporabne. S tem je bilo sicer povečano tveganje za odtujitev gradiva, ki ni opremljeno z novimi nalepkami, saj drugega varovalnega mehanizma nima. Na vseh ključnih prehodih so bile zamenjane varnostne antene, ki delujejo na tehnologiji RFID.

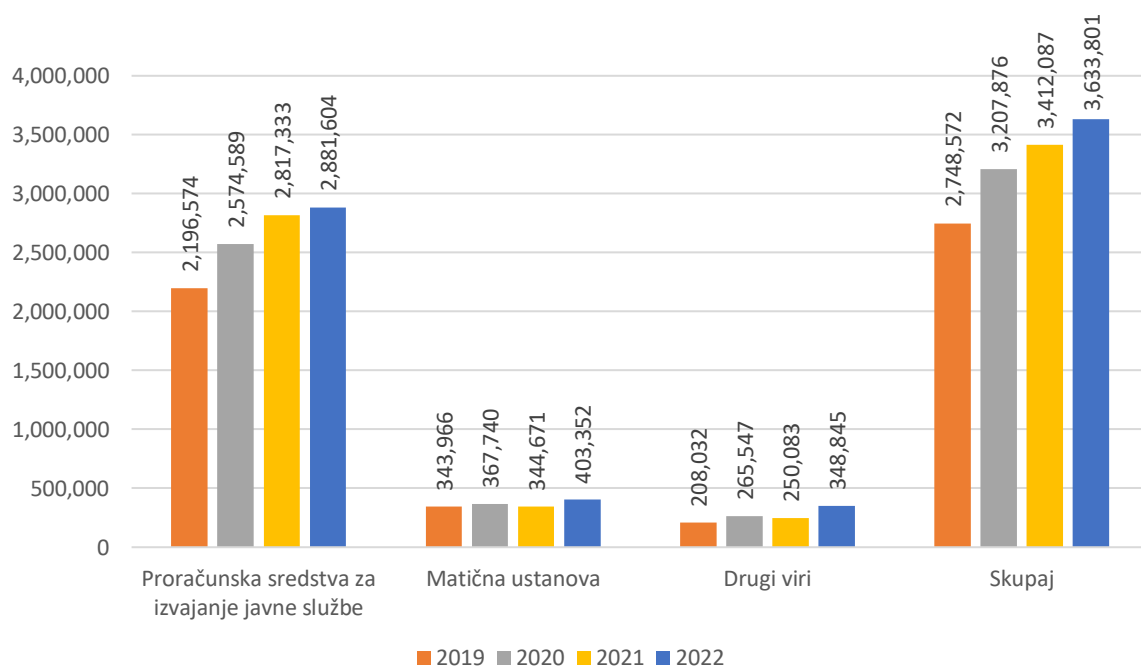
Knjižnično pohištvo za uporabnike sestavljajo mize (večinoma prvotne, v manjši meri obnovljene) in stoli (deloma prvotni, deloma novi), knjižnično pohištvo za gradivo pa knjižnični regali in omare za gradivo v treh etažah prostega pristopa in v dveh etažah skladišča.

### **4.3 Financiranje – prihodki**

Finančni viri za izvajanje univerzitetne knjižnične dejavnosti so zagotovljeni na podlagi določil [Zakona o visokem šolstvu](#) in [Uredbe o javnem financiranju visokošolskih in drugih zavodov](#). V letu 2022 so pogodbeno sredstva MVZI za izvajanje javne službe in sredstva ARRS za sofinanciranje mednarodne znanstvene literature in baz podatkov predstavljala 79,30 % celotnih prihodkov UKM. Matična ustanova je prispevala 11,10 % sredstev (UM za sofinanciranje nakupa e-virov, pogodbene obveznosti za DKUM, del vpisnin za uporabo knjižnic in prihodki UKM po ceniku storitev). Prihodki iz drugih virov (lokalna skupnost za dejavnost domoznanstva in izvajanja javnih del, donacije in sponzorstva, najemnine, projekti) pa nadaljnjih 9,60 % vseh prihodkov.

Knjižnica je v letu 2022 za izvajanje svoje dejavnosti tako razpolagala s 6,50 % več sredstev kot leta 2021 ter 13,28 % več sredstev kot v letu 2020.

Sedmič zapored je knjižnica v imenu vseh članic UM kandidirala na razpisu ARRS za sofinanciranje sredstev za nakup mednarodne znanstvene literature. V letu 2022 je bila knjižnica izjemno uspešna, saj smo ob 161.907,01 EUR za nakup konzorcijskih revij, pridobili tudi 51.172,38 EUR za nakup drugih (nekonzorcijskih) revij po željah uporabnikov.



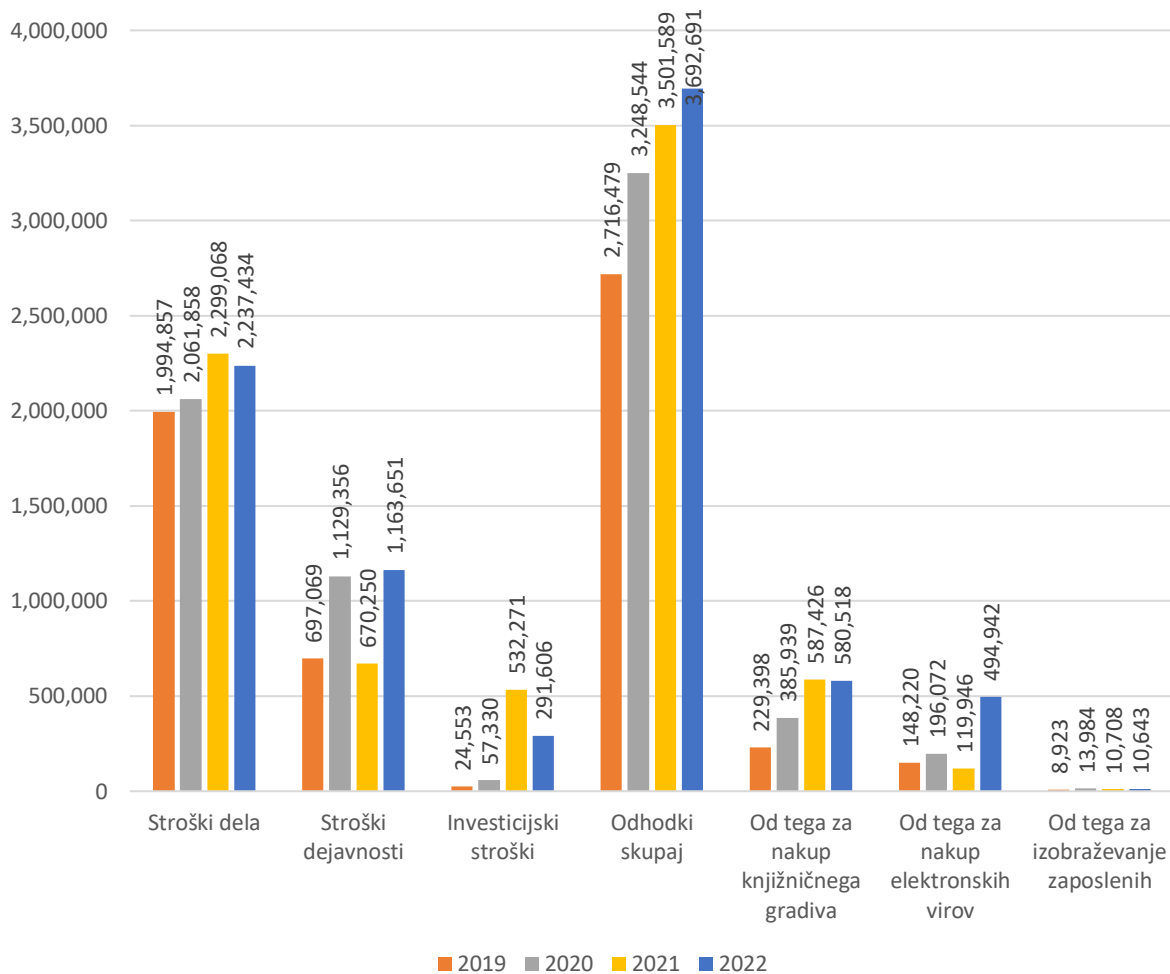
Graf 12: Prihodki UKM v obdobju 2019-2022

#### 4.4 Financiranje – odhodki

Med odhodki knjižnice glavnino vsa leta predstavljajo stroški dela (plače, prispevki in drugi izdatki zaposlenih). V letu 2022 so predstavljali 60,59 % vseh odhodkov knjižnice in so bili za 2,7 % nižji kot predhodno leto. Stroški dejavnosti (izdatki za blago in storitve) so predstavljali 31,51 % odhodkov in so bili skoraj 73,61 % višji od preteklega leta. Investicijski stroški so znašali 7,90 % vseh odhodkov (glede na leto poprej je ta odhodek nižji za kar 45,21 %, saj se odhodki za nakup mednarodne znanstvene periodike od leta 2022 ne vodijo več kot investicijski odhodek, temveč bremenijo tekoče odhodke. Razlog za spremembo evidentiranja je v tem, da je skoraj vsa periodika dostopna le v e-obliki in ne več v tiskani obliki).

Za nakup vsega knjižničnega gradiva (na fizičnih nosilcih in elektronskih virov oz. za zagotavljanje dostopa do njih) je bilo v letu 2022 namenjenih 15,72 % vseh odhodkov. Od tega je bilo 85,26 % namenjenih za nakup elektronskih virov in le 4,74 % za nakup knjižničnega gradiva na fizičnih nosilcih. Rezultati razpisa ARRS za sofinanciranje mednarodne znanstvene periodike so znani šele v jesenskih mesecih. V skladu z zakonodajo mora UKM za izbor najugodnejšega ponudnika izvesti postopek javnega naročila, zato je prišlo do časovnega zamika pri porabi sredstev iz leta 2021, na podlagi katerega so se sredstva prenesla v leto 2022 in so bila namensko porabljena takoj v začetku leta, kar je imelo za posledico večjo porabo sredstev za te namene v letu 2022.

Sredstva, porabljena za izobraževanje zaposlenih, so bila v letu 2022 nekoliko nižja kot leto poprej in so med odhodki knjižnice predstavljala 0,29 %.



Graf 13: Odhodki UKM v obdobju 2019-2022

#### 4.5 Kazalniki kakovosti za spremljanje knjižnične dejavnosti na UM – materialne razmere

Kazalniki na področju zagotavljanja prostora in opreme v zadnjih treh opazovanih letih so odraz normalizacije zdravstvenih razmer v pokoronskem času. Neto uporabna površina knjižnice na potencialnega uporabnika je v zadnjem triletnem obdobju nespremenjena in znaša vsa opazovana leta 0,56 m<sup>2</sup>. Kazalnik števila potencialnih uporabnikov na čitalniški sedež se je po prenovi kazalnikov sicer spremenil in znaša 0,03 uporabniškega mesta na potencialnega uporabnika. Če kazalnik izračunamo po metodologiji pred prenovi, ugotovimo, da se je število potencialnih uporabnikov na čitalniški sedež zaradi manjšega dviga števila potencialnih uporabnikov rahlo poviševalo (z 32,87 na 33,12 ter 33,32 v letu 2022) in se še dodatno oddaljilo od priporočila po strokovnih standardih (en čitalniški sedež na 20 potencialnih uporabnikov). Glede na bistven upad povprečne tedenske odprtosti knjižnice v letu 2020 na samo 54,79 ur tedensko (44% upad glede na leti 2018 in 2019) se v letu 2021 ponovno zaznava porast tedenske odprtosti knjižnice na 76,27 ur. Upad leta 2020 je bil posledica ukrepov za preprečevanje širjenja okužb s koronavirusom, ki pa v letu 2021 še niso bili v celoti odpravljeni, zato je povprečna tedenska odprtost knjižnice v letu 2022 še zmeraj bila nižja za več kot 22 % v primerjavi z letom 2019. V letu 2022 se je zgodil skokovit porast, saj je znašala povprečna tedenska odprtost knjižnice že 97,98 ur.

Kazalniki na področju proračuna knjižnice kažejo v dveh primerih na dodaten upad kakovosti, v tretjem pa na skokovit porast. Delež nizkih prihodkov knjižnice glede na celotne prihodke univerze se je v opazovanem triletnem obdobju znižal, in sicer iz 3,12 % v letu 2020 na 2,71 % v letu 2022, kar predstavlja 0,41 % upad. Strokovni standardi navajajo, da visokošolski zavod namenja najmanj 5 % svojega proračuna za delovanje knjižnice, razvoj knjižnice in njene storitve kot sodobne digitalne knjižnice visokošolskega zavoda pa bodo omogočala šele vlaganja med 7 do 10 % proračuna visokošolskega zavoda. Delež sredstev za nakup knjižničnega gradiva v celotnih prihodkih knjižnice se je v zadnjih treh letih nižal, in sicer iz 18,14 % leta 2020 na 17,22 % leta 2021 in še dodatno na 15,98 % v letu 2022. Delež stroškov za nakup in zagotavljanje dostopa do elektronskih informacijskih virov glede na celotne stroške nabave knjižničnega gradiva pa skokovito porasel, in sicer iz 20,42 % leta 2021 na kar 85,12 % v letu 2022. Razlog je predvsem v spremembi metodologije, saj se odhodki za nakup mednarodne znanstvene periodike od leta 2022 ne vodijo več kot investicijski odhodek, temveč bremenijo tekoče odhodke. Razlog za spremembo evidentiranja je v tem, da je skoraj vsa periodika dostopna le v e-obliki in ne več v natisnjeni obliki.

Povezava: [Priloga 6.3 Kazalniki kakovosti za spremljanje knjižnične dejavnosti na UM](#)

#### 4.6 Prilagoditve študentom s posebnimi potrebami

Knjižnični prostori in oprema visokošolskih knjižnic morajo biti na voljo tudi uporabnikom, ki so fizično ali kako drugače ovirani oz. uporabnikom s posebnimi potrebami. Univerzitetna knjižnica Maribor je ob različnih obnovah prostorov izvedla nekatere izboljšave (nižje nameščeni računalniki v izposoji, klančina in sanitarije v ČUK-u, večji razmiki med knjižnimi regali in mizami v Veliki čitalnici, trakovi za boljšo vidnost na steklenih površinah in stopnicah. Izvedli smo tudi nekatere izboljšave, ki so povezane z gradbenimi deli (dvigalo, drsna vrata na glavnem vhodu in na vhodu v izposajo), druga pa so še v načrtu (sanitarije).

Prilagoditve knjižničnih storitev za uporabnike s posebnimi potrebami knjižnica izvaja tudi na podlagi določil [Pravilnika o študijskem procesu študentov invalidov Univerze v Mariboru](#), kjer so navedene tudi možne prilagoditve v knjižnici (daljši čas izposoje gradiva, možnost izposoje čitalniškega gradiva na dom, pomoč pri iskanju gradiva, izposoja gradiva s strani študentovega asistenta, v kolikor je knjižnica študentu nedostopna) in [Pravilnika o študentih s posebnim statusom na Univerzi v Mariboru](#). Knjižnični delavci pomagajo uporabnikom s posebnimi potrebami pri iskanju in izposoji gradiva ter pri drugih knjižničnih storitvah, prav tako pa se tudi udeležujejo izobraževanj in delavnic za delo s temi uporabniki in sodelujejo s ustreznimi društvi (Društvo študentov invalidov, Društvo slepih in slabovidnih, Društvo gluhih in naglušnih ipd.).

Na podlagi določil [Pravilnika o študijskem procesu študentov invalidov Univerze v Mariboru](#) je knjižnica pripravila tudi akcijski načrt za odpravljanje ovir za študente invalide za študijsko leto 2022/2023 ter poročilo o realizaciji akcijskega načrta za študijsko leto 2021/2022. Odpravljanje ovir za študente je v dokumentih navedeno po naslednjih področjih: ozaveščanje, informiranje in usposabljanje, fizična dostopnost, dostopnost do informacij in študijskih virov, dostopnost do storitev, dostopnost do javne spletne strani ter druge prilagoditve in aktivnosti.

#### 4.7 Skrb za okolje in trajnostni razvoj

V UKM se v običajnih razmerah dnevno poleg zaposlenih krajši ali daljši čas zadržuje v povprečju 1.000 uporabnikov, ki uporabljajo knjižnične storitve, ter drugih uporabnikov, ki prihajajo na prireditve in dogodke, povezane z razstavno dejavnostjo. Vse to vpliva na porabo energije, vode in drugih materialov. V primerjavi z letom 2020 in 2021 se je v letu 2022 obisk uporabnikov v knjižnici postopoma povečeval. Ukrepi, povezani z zaježitvijo širjenja koronavirusa, so se omilili oz. odpravili npr.: nošenje zaščitnih mask, razkuževanje rok in delovnih prostorov. Tudi v letu 2022 smo za zaposlene nabavljali ustrezno zaščitno opremo in čistilni material za razkuževanje delovnih površin, kljuk na vratih, ograj na stopniščih, ter drugih površin, ki se jih zaposleni in uporabniki pogosteje dotikajo. V letu 2021 smo nabavili zaščitne pregrade za zmanjšanje možnosti stika med zaposlenimi in uporabniki, s čimer želimo zaščititi zaposlene in uporabnike pred prenašanjem virusov, ki se prenašajo s kihanjem, kašljanjem, govorom in rokami.

Z regulacijo okoljskega upravljanja in vodenja (EMAS) knjižnica sledi načelom TDOU in v koncept vključuje vse štiri osnovne dimenzije trajnostnega razvoja: okoljsko (racionalna raba virov, zmanjševanje odpadkov), gospodarsko (zmanjšanje stroškov, nabava proizvodov z manjšimi vplivi na okolje), socialno in etično (spodbujanje zaposlenih in uporabnikov za racionalno rabo materialov in ločevanje odpadkov).

V knjižnici je poraba energije najbolj odvisna od zunanjih dejavnikov, torej vremenskih razmer (manjša ali večja potreba po ogrevanju v kurilni sezoni, manjša ali večja potreba po hlajenju v poletnem času). To vpliva tudi na dovajanje vlage, saj mora knjižnica skladno s predpisi zagotavljati ustrezno raven relativne vlažnosti zaradi knjižničnega gradiva.

Na porabo vode najbolj vpliva število uporabnikov v knjižnici (uporaba sanitarij) in v lokalu Sova. Poraba je odvisna tudi od pogostosti strojnega mokrega čiščenja, na kar neposredno vplivajo vremenski pogoji. Ker so to zelo spremenljivi dejavniki, se to letno izraža na porabi vode, saj posebni ukrepi za znižanje porabe niso bili uvedeni.

Količina pridelanih odpadkov sicer niha, ampak ne glede na to knjižnica še zmeraj sledi cilju, da jih zniža na najnižjo možno raven. Leta 2012 je bila količina odpadkov 10,88 t, kar se je znižalo na 7,8 t v letu 2013, 7,35 t v letu 2014 in 6,04 t v letu 2015. Tudi prihodnja leta smo postopno zmanjševali količino odpadkov, tako se je do leta 2021 količina odpadkov znižala na 3,3 t. Enako količino odpadkov 3,3 t pa smo imeli tudi v letu 2022. Glavni pozitivni učinek pri zmanjševanju količine odpadkov je potrebno pripisati tudi racionalnejši uporabi embalaže pri izdelkih, ki jih knjižnica kupuje. Z namestitvijo sušilnikov za roke na najbolj obremenjenih sanitarijah se je zmanjšala poraba papirnate galanterije (papirnatih brisač). Prav tako ima pozitiven učinek ločevanje odpadkov, na katerega so se navadili tako zaposleni, kot uporabniki knjižnice.

#### 4.8 PREDNOSTI

- Namensko grajena in prostorna knjižnična zgradba, ki uporabnikom omogoča ustrezne prostore za študij in delo.
- Prilagajanje prostorskih možnosti knjižnice spreminjajočim se potrebam uporabnikov z visokošolskega zavoda – ureditev čitalnice in prostorov za skupinsko delo v preteklih letih.
- Pokritost z brezžičnim dostopom do spleta.
- Ustrezni bioklimatski pogoji za hranjenje knjižničnega gradiva.

#### **4.9 PRILOŽNOSTI ZA IZBOLJŠANJE**

- Nadaljevanje prizadevanj za iskanje primerne lokacije za osrednje skladišče znanstvene dediščine UM (arhivsko skladišče).
- Nadaljevanje prizadevanj za sistemsko ureditev financiranja nabave knjižničnega gradiva.
- Pridobitev sredstev za investicijsko vzdrževanje za ureditev sanitarij za uporabnike in za uporabnike s posebnimi potrebami.
- Prenovljeni uporabniški prostori (npr. ureditev koticov za počitek, zelena knjižnica itd.) glede na študije življenjskih stilov in potreb uporabnikov.
- Pridobitev sredstev za posodobitev opreme za razstavne in prireditvene dejavnosti.



## 5 ZAGOTAVLJANJE IN IZBOLJŠEVANJE KAKOVOSTI

---

### 5.1 Sistem zagotavljanja kakovosti

Univerzitetna knjižnica Maribor je v sistem zagotavljanja kakovosti na UM vstopila leta 1997 kot članica Komisije za ocenjevanje notranje kvalitete UM (predhodnice Komisije za ocenjevanje kakovosti univerze) z nalogo, da se več pozornosti posveti vlogi visokošolskih knjižnic. Knjižnica se je prvič lotila samoevalvacije svoje dejavnosti leta 2002. Na podlagi leta 2006 sprejete [Mariborske deklaracije](#) je bila leta 2007 sprejeta [Strategija kakovosti UKM](#), ki se osredotoča na ključne vrednote kot so poslanstvo, osrednjost, organiziranost in kakovost storitev. V študijskem letu 2006/2007 oz. v letu 2007 je bila samoevalvacija UKM prvič izdelana po enotnih samoevalvacijskih merilih – [kazalcih uspešnosti knjižnične dejavnosti na UM](#).

V letu 2012 je Center za razvoj knjižnic pri NUK nadgradil portal BibSiSt in uvedel kazalce uspešnosti, ki jih je mogoče izračunati na podlagi zbranih statističnih podatkov, določil metodologijo njihovega izračunavanja, definiral subjekte oziroma skupine subjektov, za katere jih je mogoče izračunavati in način grafičnega prikazovanja na spletu. V samoevalvacijsko poročilo za študijsko leto 2011/2012 smo tako prvič vključili tudi te kazalce.

Leta 2016 se je Komisija za kakovost udeležila predstavitve prenovljenih standardov EUA za zagotavljanje kakovosti v evropskem visokoškolskem prostoru ter jih leta 2017 predstavila Komisiji za knjižnični sistem, vodjem knjižnic UM in zaposlenim. Upošteva te standarde je UKM pripravila [Kazalnike kakovosti za spremljanje knjižnične dejavnosti na UM](#), ki jih je sprejel Senat UM 20. 6. 2017 ter jih vključil v proces preverjanja stalnih izboljšav na UM. Nabor 15 kazalnikov se je prvič implementiral v samoevalvacijska poročila članic UM za študijsko leto 2016/2017. UKM je tako leta 2018 tudi širši strokovni javnosti na Strokovnem posvetovanju sekcij Zveze bibliotekarskih društev Slovenije predstavila samoevalvacijski sistem spremljanja in zagotavljanja kakovosti v UKM oz. spremljanja in zagotavljanja kakovosti knjižnične dejavnosti na UM, z ugotovitvijo, da je UKM s spremljanjem kulture kakovosti visokošolskega knjižničarstva na UM orala ledino v slovenskem visokoškolskem prostoru ter vzpostavila relevantna orodja, ki so jih v svoje sisteme kakovosti vključila tudi druga okolja.

UKM je sodelovala pri pripravi in oblikovanju predlogov posodobitev [Strokovnih standardov in priporočil za visokošolske knjižnice \(2021-2030\)](#). Namen novih standardov je usmerjanje visokošolskih knjižnic pri uresničevanju njihovega temeljnega poslanstva, tj. podpore visokoškolskemu izobraževalnemu in znanstvenoraziskovalnemu procesu ter pri uresničevanju poslanstva in ciljev matičnih visokošolskih zavodov. Od leta 2019 je UKM s svojimi predlogi aktivno prispevala pri pripravi [Pravilnika za izvajanje knjižnične javne službe](#), ki je po objavi v Uradnem listu RS stopil v veljavo marca 2023 in pomeni novo opredelitev minimalnih pogojev za izvajanje knjižnične dejavnosti.

Komisija za kakovost UKM je podlagi teh dokumentov preverila in predlagala uskladitev obstoječih [Kazalnikov kakovosti za spremljanje knjižnične dejavnosti na UM](#) in na Komisijo za ocenjevanje kakovosti univerze podala nov predlog kazalnikov, so bili julija 2023 potrjeni tudi s strani Senata UM. 17 posodobljenih kazalnikov definira uspešnost knjižnične dejavnosti UM na štirih področjih: viri, dostop in pogoji delovanja, uporaba, učinkovitost ter potenciali in razvoj. Znotraj teh področij se presojajo kazalniki, ki se nanašajo na knjižnično zbirko, dostopnost, prostor in opremo, zaposlene in splošne pogoje za delovanje knjižnice.

Posodobljeni kazalniki prinašajo nov pristop k merjenju in ocenjevanju uspešnosti knjižnične dejavnosti v UKM in na UM. V opazovanem letu 2022/2023 je potrebno upoštevati, da zaradi sprememb v

metodologiji izračuna kazalnikov, neposredna triletna primerjava z izračuni kazalnikov iz leta 2017, ni vedno mogoča. Ta novi nabor kazalnikov omogoča knjižnici, da še natančneje spremlja svoj napredek in identificira možnosti za izboljšave in nadaljnji razvoj.

## 5.2 Samoevaluacija

Proces samoevaluacije v Univerzitetni knjižnici Maribor poteka na podlagi [Poslovnika kakovosti Univerze v Mariboru](#) in določil [Pravilnika o ocenjevanju kakovosti na Univerzi v Mariboru](#).

Komisija za kakovost UKM je v študijskem letu 2022/2023 delovala v sestavi: Aleksandra Grajfoner, Sandra Kurnik Zupanič, Jerneja Grašič, Brina Klemenčič, Brigita Ačko in Mojca Žuželj Ogrizek (člani). Mandatno obdobje komisije je 16. 1. 2022 do 15. 1. 2026. Aleksandra Grajfoner je kot predsednica tudi članica Komisije za ocenjevanje kakovosti univerze, nadomestna članica pa je Sandra Kurnik Zupanič.

Komisija se sestaja po potrebi oz. v zvezi z realizacijo nalog, ki si jih zada v planu aktivnosti. Samoevalvacijsko poročilo potrjuje Strokovni svet UKM, po predhodni obravnavi na kolegiju ravnateljice. Z ugotovitvami samoevaluacije so na zboru zaposlenih seznanjeni vsi delavci v knjižnici, z določenim naborom ugotovitev pa tudi Komisija za knjižnični sistem in Študentski svet UM.

Komisija za kakovost UKM je v študijskem letu 2022/2023 izvedla naloge v skladu z letnim načrtom dela komisije za leto 2022, nekatere od teh nalog so tudi del strateškega razvojnega načrta knjižnice. Tako je komisija v tem letu izvedla več pomembnih aktivnosti za izboljšanje kakovosti storitev knjižnice. Med drugim so bili v oblikovani in posodobljeni Kazalniki kakovosti za spremljanje knjižnične dejavnosti na UM, organizirana je bila predstavitev novega Pravilnika za izvajanje knjižnične javne službe in izvedene preliminarne meritve izpolnjevanja pogojev za izvajanje knjižnične javne službe za UKM in za knjižnice članic UM. Za namen pregleda in izpolnjevanja enega izmed določenih minimalnih pogojev iz prej omenjenega pravilnika je bila ena izmed aktivnosti komisije tudi pridobitev relevantnih seznamov obvezne in priporočene študijske literature za vse učne enote, ki se izvajajo v okviru UM.

Pomemben del prizadevanj za izboljšanje sistema zagotavljanja kakovost je bila organizacija in izvedba fokusnih skupin z različnimi deležniki (študenti, raziskovalci, dijaki in občani), ki sta jih izvedli svetovalka za stike z javnostmi in Komisija za kakovost UKM. Pogovori v okviru osmih fokusnih skupin, v katerih je sodelovalo 35 sogovornikov, so prinesli dragocene vpogleda v potrebe in pričakovanja uporabnikov, kar bi UKM lahko pripomoglo, da svoje storitve še bolje prilagodi njihovim potrebam. Kvalitativno analizo rezultatov študije je za ta namen opravila svetovalka za stike z javnostmi<sup>1</sup>, ki je pogovore tudi vodila. Načrtuje se, da bo študija v prihodnjem letu tudi javno objavljena. Na podlagi nekaterih ugotovitev iz analize študije Komisija za kakovost UKM v nadaljevanju poglavja podaja vodstvu knjižnice predloge za priložnosti in izboljšanje nekaterih knjižničnih storitev.

## 5.3 Uresničevanje akcijskega načrta knjižnice

Univerzitetna knjižnica Maribor je ustanova, ki s svojim poslanstvom in dejavnostjo sooblikuje univerzitetni, lokalni in regionalni prostor, kot druga depozitarna organizacija pa opravlja tudi naloge nacionalnega pomena. Njena temeljna usmeritev je tesno povezana s poslanstvom in cilji univerze.

---

<sup>1</sup> Interno gradivo Ferlež, J. (2023). Načini komuniciranja in življenjski slogi uporabnikov: kvalitativna analiza uporabnikov Univerzitetne knjižnice Maribor

V letu 2022 je UKM uspešno izpolnila večino zastavljenih ciljev. Od vseh zastavljenih ciljev (249) jih je knjižnica v celoti uresničila 73,5 % (183) in 16,5 % (41) delno. 10,4 % (25) ciljev ni bilo doseženih, večinoma zaradi finančnih omejitev. Nekateri cilji so bili opuščeni zaradi pričakovane finančne situacije, podražitve energentov, nekateri pa zaradi tega, ker knjižnica ni prejela sredstev iz naslova akcijskega načrta za odprto znanost za izvedbo Ukrepa 6.2: Odprta znanost za izboljšanje kakovosti, učinkovitosti in odzivnosti raziskav Resolucije o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030.

UKM je v tem letu kljub temu dosegla več ključnih ciljev:

**Razvoj brezpapirnega poslovanja in storitev na daljavo:** UKM je v sodelovanju z IZUM uvedla skupni arhiv e-vpisnic, programske podpore za e-opomine za skupno bazo članov UM in e-zadolžnice, ter ohranila brezkontaktni prevzem gradiva preko paketnika t. i. ČUKomata. To je del širše strategije za razvoj storitev, ki so dostopne na daljavo.

**Uvajanje novih tehnologij za učinkovitejše storitve:** UKM je pričela s fazo implementacije tehnologije RFID, prva faza je bila opremljanje knjižničnega gradiva z nalepkami RFID, kar je pogoj za izposajo in vračilo gradiva s knjigomatom. Z nalepkami RFID se je opremilo gradivo v prostem pristopu in del gradiva v skladišču, ki pa je zaradi pričakovane finančne situacije knjižnice zastalo.

**Digitalizacija gradiva:** Digitalizirano je bilo 35.858 strani knjižničnega gradiva, vključno z dragocenimi viri. To omogoča lažji dostop do gradiva za raziskovalne in izobraževalne namene.

**Pridobitev finančnih sredstev za ureditev knjižničnega skladišča:** UKM je uspešno pridobila finančna sredstva za ureditev knjižničnega skladišča za izvajanje depozitarne funkcije, kar predstavlja pomemben korak k izboljšanju prostorskih kapacitet. Izvedena je bila tudi 1. faza ureditve skladišča (namestitev kompaktnih knjižničnih regalov in prestavitev gradiva).

**Pridobivanje in dostopnost knjižničnega gradiva in informacijskih virov:** UKM je tudi v letu 2022 izvedla eno svojih pomembnejših nalog, to je zagotavljanje dostopa do elektronskih virov oz. mednarodne znanstvene literature na spletu za celotno UM. UKM se je v imenu članic UM pogajala v konzorcijih za nabavo e-virov, že nekaj let tudi uspešno kandidira na razpisu ARRS za sofinanciranje sredstev za nakup mednarodne znanstvene literature v imenu vseh članic UM.

**Podpora odprti znanosti:** UKM je sodelovala v projektu National Initiatives for Open Science-Europe (NI4OS-Europe), ustanovila Slovensko skupnost odprte znanosti in v sodelovanju s CTK in Univerzitetno knjižnico UP vzpostavila portal Odprta knjižnica kot svetovalni center na področju odprte znanosti. Prav tako je organizirala izobraževanja in promocijo odprte znanosti za raziskovalce UM in širšo javnost.

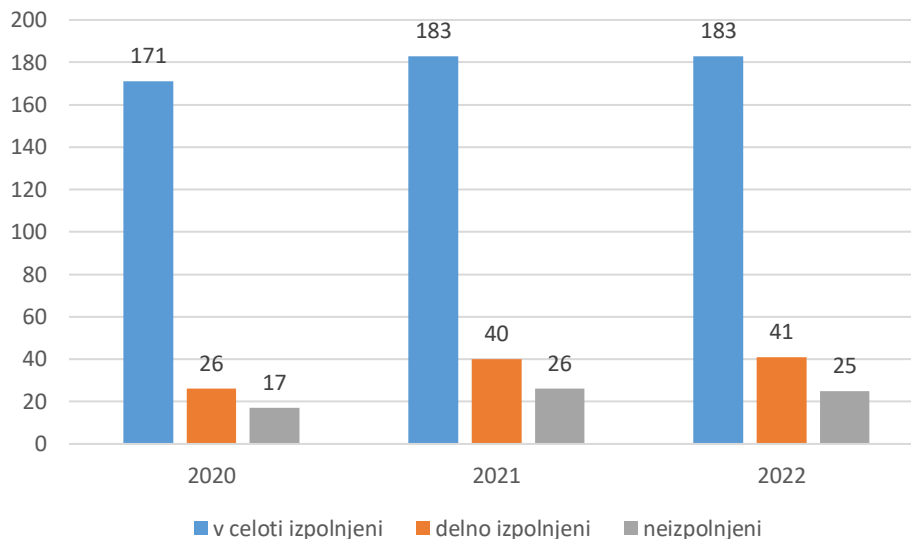
**Podpora znanstveni odličnosti:** UKM je v letu 2022 uspela pri založnikih za raziskovalce UM pri objavljanju člankov v znanstvenih revijah v odprtem dostopu izpogajati večje ugodnosti. V tem letu je zakupila tudi programsko orodje za organizacijo referenc EndNote20, aplikacijo BrowZine in orodje za preverjanje podobnosti vsebin v tujih jezikih iThenticate.

**Usposabljanje uporabnikov:** Izvedeno je bilo usposabljanje za 4.532 uporabnikov, kar vključuje doktorske študente in študente visokošolskih zavodov.

**Prenova študijskega prostora:** Prostorska prilagoditev in dopolnitev zbirke modelov organov človeškega teles.

**Promocijske in komunikacijske dejavnosti:** Organiziranih je bilo 56 razstav in 37 prireditev, vključno z uličnimi razstavami in novim ciklom prireditev "Večeri pod arkadami", kar je prispevalo k večji vpetosti knjižnice v lokalno skupnost in promociji kulturne dediščine.

**Koordinacije knjižničnega sistema UM:** V letu 2022 je potekalo usklajevanje pravilnikov visokošolskih knjižnic UM na podlagi določil krovnega pravilnika. Na podlagi tega pravilnika je na 1. redni seji dne 10. 11. 2022 Komisija za knjižnični sistem pri ravnatelju UKM imenovala strokovno telo vodij knjižnic članic UM. Izvedena je bila prenova Pravilnika o obveznem izvodu UM. UKM je nudila podporo izobraževalni in raziskovalni dejavnosti članic UM.



Graf 14: Doseganje ciljev UKM v obdobju od 2020 do 2022

### **URESNIČEVANJE AKCIJSKEGA NAČRTA IZ SAMOEVALVACIJSKEGA POROČILA 2021/2022**

Komisija za kakovost UKM aktivno preveri usklajenost letnega poročila knjižnice z njenim strateškim načrtom za posamezno študijsko leto. V letnem poročilu posebej izpostavljam dejavnosti in opravljene naloge, ki kažejo, kako knjižnica sledi in uresničuje zastavljene strateške cilje. Vodstvo UKM je že pri pripravi novega strateškega dokumenta za obdobje 2021-2025 upoštevalo predloge komisije in v naslednjih letih uvedlo redno spremljanje izvajanja vseh nalog iz letnega akcijskega načrta knjižnice po posameznih strateških področjih.

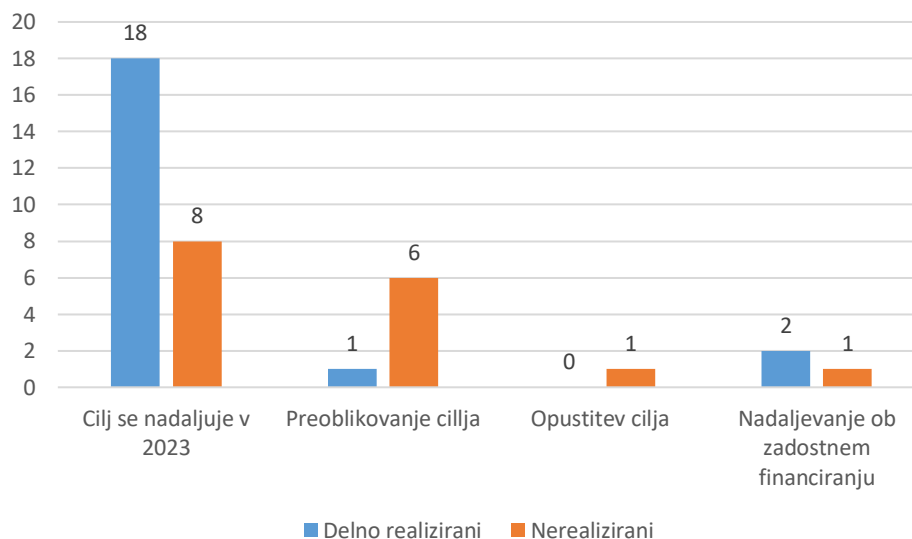
V preteklem letu je Komisija za kakovost UKM, na podlagi že sprejetega letnega programa dela UKM za leto 2022, pregledala, ali so načrtovani cilji za to leto usklajeni s strateškim načrtom 2021-2025. Iz tega pregleda je nastal izvleček Akcijskega načrta UKM za študijsko leto 2022/2023, ki je bil dodan kot priloga Samoevalvacijskemu poročilu UKM za študijsko leto 2021/2022. Letni akcijski načrt UKM je vseboval 249 nalog, pri čemer Akcijski načrt za študijsko leto 2022/2023 izpostavlja cilje in roke za izvedbo 60 izbranih strateških ciljev, ki so neposredno povezani z uresničevanjem strateških usmeritev knjižnice.

Realizacija teh ciljev je podrobno prikazana v prilogi 6.1, kjer so za Akcijski načrt UKM za študijsko leto 2022/2023 navedeni načrtovani cilji in njihova realizacija v letu 2022.

Za leto 2022 je bilo v strateškem dokumentu načrtovanih 36 ciljev, v akcijski načrt pa so bili vključeni tudi nerealizirani cilji iz preteklega leta in tisti, katerih končna izvedba je predvidena ob koncu strateškega obdobja. Aktivnosti za uresničitev teh ciljev so se začele že v letu 2022, kar je omogočilo izpostavitve 60 strateških ciljev za to leto. Med temi je bilo 43 % (26) ciljev realiziranih, 32 % (19) delno realiziranih in 25 % (15) nerealiziranih. Analiza izvedbe teh ciljev kaže, da se bodo aktivnosti za

dokončanje 26 od teh nerealiziranih in delno realiziranih ciljev nadaljevale v letu 2023, sedem ciljev bo zaradi objektivnih razlogov vsebinsko spremenjenih, in en cilj opuščen zaradi spremenjenih okoliščin.

Za neizpolnitev treh zastavljenih ciljev je bil vzrok odvisnost od drugih ciljev, ki še niso bili dokončno realizirani. Sedem ciljev ima načrtovano končno izvedbo v letu 2025, z začetkom aktivnosti že v letu 2022, zaradi česar so ti cilji v letu 2022 delno realizirani. Pomanjkanje finančnih sredstev je bil eden izmed glavnih razlogov za neizpolnitev nekaterih ciljev v letu 2022, vključno z nepridobljenimi s sredstvi iz akcijskega načrta za odprto znanost, potrebnimi za izvedbo Ukrepa 6.2: Odprta znanost za izboljšanje kakovosti, učinkovitosti in odzivnosti raziskav Resolucije o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030.



Graf 15: Nerealizirani in delno realizirani cilji 2022 ter nadaljnji koraki za doseg te ciljev

S temeljitim pregledom in analizo uresničevanja strateških ciljev Komisija za kakovost UKM spremlja, ali delovanje knjižnice sledi strateškim usmeritvam, zastavljenim za obdobje 2021 do 2025. Na podlagi pregleda realizacije Akcijskega načrta UKM za študijsko leto 2022/2023 komisija ugotavlja, da UKM z letnim načrtom dela in rednim spremljanjem dosega strateške usmeritve, čeprav se v procesu uresničevanja teh ciljev sooča z nekaterimi izzivi, kot so omejena finančna sredstva in odvisnost od zunanjih deležnikov, ki lahko vplivajo na uspeh razvojnih ciljev. V prilogi 6.4 je dodan Akcijski načrt strateških ciljev UKM za leti 2023 in 2024, kar omogoča nadaljnji pregled in načrtovanje uresničevanja ciljev v prihodnje.

Povezavi: [Priloga 6.1 Analiza akcijskega načrta UKM za študijsko leto 2022/2023](#)

[Priloga 6.4 Akcijski načrt strateških ciljev UKM za leti 2023 in 2024](#)

#### 5.4 PREDNOSTI

- Vzpostavljen enoten sistem spremljanja in ocenjevanja kakovosti knjižnične dejavnosti.
- Širok nabor kvantitativnih orodij za spremljanje kakovosti knjižnične dejavnosti, vključno z implementacijo prenovljenih kazalnikov kakovosti za spremljanje knjižnične dejavnosti na UM.

- Izdelava samoevalvacijskega poročila in obravnava poročila pri deležnikih knjižnice v visokošolskem prostoru.
- Objava samoevalvacijskega poročila in dokumentov o kakovosti na domači strani UKM.

## 5.5 PRILOŽNOSTI ZA IZBOLJŠANJE

- V naslednjem samoevalvacijskem poročilu se objavi pregled in analiza uresničevanja strateških ciljev UKM iz priloženega objavljenega akcijskega načrta za leti 2023 in 2024.
- Večja stopnja povezanosti spremljanja uresničevanja strateških ciljev knjižnice z realizacijo načrta dela knjižnice.
- Vpeljava sistema permanentnega nadziranja uresničevanja aktivnosti za izboljšanje kakovosti.
- Večja stopnja zavedanja zaposlenih o pomenu kakovosti za izvajanje visokošolske knjižnične dejavnosti.
- Iskanje sistemskih rešitev v matičnem visokošolskem okolju za hitrejši razvoj knjižnične dejavnosti.
- Vključitev dejavnosti izvajanja Akcijskega načrta enakosti spolov Univerze v Mariboru za obdobje 2021–2025 v letni akcijski načrt knjižnice.
- Niz predlogov za izboljšave knjižničnih storitev in dejavnosti, utemeljenih na kvalitativni analizi študije uporabnikov opravljene v okviru fokusnih skupin:
  - aktivnosti za zviševanje prepoznavnosti e-virov kot knjižnične ponudbe in popularizacija univerzitetnega iskalnika UM:NIK-a,
  - zvišanje sredstev za promocijske dejavnosti knjižnice,
  - povečanje ponudbe promocijskih materialov,
  - promocija na javnih mestih in na javnem prevozu – avtobusi, vlaki, kolesa, ulice, kjer so študentske poti,
  - prilagajanje knjižnične ponudbe in storitev življenjskim stilom uporabnikov (karierni razvoj, prosti čas ...).

## 6 PRILOGE

---

- [Analiza akcijskega načrta UKM za študijsko leto 2022/2023](#)
- [Rezultati ankete o zadovoljstvu uporabnikov s storitvami Univerzitetne knjižnice Maribor za študijsko leto 2022/2023](#)
- [Kazalniki kakovosti za spremljanje knjižnične dejavnosti na UM](#)
- [Akcijski načrt strateških ciljev UKM za leti 2023 in 2024](#)

## **6.1 Analiza akcijskega načrta UKM za študijsko leto 2022/2023**



### Analiza akcijskega načrta UKM za študijsko leto 2022/2023

Področje	Št. cilja	Razvojni cilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Kazalniki	Načrtovan rok izvedbe	Realizacija v 2022	Nadaljnji koraki
<b>PODROČJE 1: UPORABNIŠKA IZKUŠNJA V SREDIŠČU OBLIKOVANJA STORITEV</b>										
1	1	UKM POZNA POTREBE IN PRIČAKOVANJA SVOJIH UPORABNIKOV		Prenova spletne strani			Prenovljena spletna stran	2022	DELNO REALIZIRANO Imenovana delovna skupina. Koncept prenove spletne strani predstavljen na kolegiju ravnateljice, junij 2022.	Cilj se nadaljuje v 2023.
			1.1	Letna izvedba anket o zadovoljstvu uporabnikov s storitvami knjižnice				Vsako leto	REALIZIRANO Anketa izvedena 15. 6.-6. 7. 2022, opravljena analiza rezultatov ankete. Načrtovana predstavitev rezultatov se prestavi na januar 2023.	
			1.2	Izvedba ciljnih tematskih študij uporabnikov in preučevanje uporabniške izkušnje			Opredeljena tematska področja. Spremljanje uporabe obstoječih storitev in analiza podatkov.	2021-2025	REALIZIRANO Izvedene 4 fokusne skupine (študenti); 4 fokusne skupine še v začetku leta 2023; realizacija in analiza tematske študije načrtovana v prvi tretjini leta 2023.	
				Idejni elaborat Mladi družini prijazna knjižnica			S prilagojenimi storitvami želimo študentom na UM ustvariti boljše pogoje in prispevati k usklajevanju študija in družinskega življenja.	2022	NEREALIZIRANO	Cilj se nadaljuje v 2023.

Področje	Št. cilja	Razvojni cilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Kazalniki	Načrtovan rok izvedbe	Realizacija v 2022	Nadaljnji koraki
<b>PODROČJE 1: UPORABNIŠKA IZKUŠNJA V SREDIŠČU OBLIKOVANJA STORITEV</b>										
1	2	UKM SPREMLJA RAZVOJ NAVAD IN ŽIVLJENJSKIH STILOV UPORABNIKOV	2.2	Identifikacija ključnih knjižničnih storitev za posamezne ciljne skupine uporabnikov (študenti, visokošolski učitelji, raziskovalci, seniorji, občani, uporabniki s posebnim statusom itd.)			Nabor ključnih storitev za posamezne ciljne skupine	2021	NEREALIZIRANO Cilj v povezavi s študijo fokusnih skupin.	Cilj se nadaljuje v 2023 (odvisnost od realizacije drugega cilja).
	3	UKM UVAJA RFID ZA UČINKOVITEJŠE STORITVE	3.2	Opredelitev fazne uvedbe RFID v delovne procese knjižnice.				2022	DELNO REALIZIRANO Opredelitev prve faze uvedbe.	Cilj se nadaljuje v 2023 (odvisnost od financiranja).
			3.3	Implementacija tehnologije RFID.			Implementacija tehnologije RFID - 1. faza	2025	REALIZIRANO Z RFID nalepkami opremljeno cca. 270.000 enot gradiva. Knjigomat nameščen, programska oprema in postopki testirani. Uporaba knjigomata v poslovanju knjižnice se prenese v leto 2023, po sprejemu organizacijskih navodil Pravilnika o splošnih pogojih poslovanja UKM.	
<b>PODROČJE 2: RAZVOJ KNJIŽNIČNE ZBIRKE</b>										
2	4	PRIDOBIVANJE IN DOSTOPNOST KNJIŽNIČNEGA GRADIVA IN INFORMACIJSKIH VIROV Z RAZLIČNIH ZNANSTVENIH PODROČIJ	4.1	Priprava dokumenta Upravljanje s knjižnično zbirko UKM.			Sprejet dokument	2021	DELNO REALIZIRANO Delovna skupina; pripravljen osnutek.	Cilj se nadaljuje v 2023.

Področje	Št. cilja	Razvojni cilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Kazalniki	Načrtovan rok izvedbe	Realizacija v 2022	Nadaljnji koraki
<b>PODROČJE 2: RAZVOJ KNJIŽNIČNE ZBIRKE</b>										
2	4	PRIDOBIVANJE IN DOSTOPNOST KNJIŽNIČNEGA GRADIVA IN INFORMACIJSKIH VIROV Z RAZLIČNIH ZNANSTVENIH PODROČIJ	4.8	Zaključek retrospektivne katalogizacije serijskih publikacij po matičnem listkovnem katalogu			Retrospektivna katalogizacija (do leta 2025 matični listkovni katalog serijskih publikacij v celoti v sistemu Cobiss - 4957 matičnih listkov)	2025	DELNO REALIZIRANO Pregledanih 3330 matičnih listkov (skupaj plan do leta 2025: 4.957 matičnih listkov).	Cilj se nadaljuje v 2023 (zaključek načrtovan 2025).
			4.9	Načrtno pridobivanje izvorno digitalnih dokumentov domoznanskega značaja			Priprava koncepta (zasnove procesov) za zajem izvorno digitalnih dokumentov domoznanskega značaja.	2023	NEREALIZIRANO	Opustitev cilja
	5	OBLIKOVANJE VIRTUALNEGA SVETA ZNANJA – PRETOČNE VSEBINE	5.1	Identifikacija pretočnih učnih vsebin, ki nastajajo na UM za podporo študiju na daljavo			Imenovana delovna skupina	2021	DELNO REALIZIRANO Naloge v povezavi z NOO pilotnim projektom - Z odprtim dostopom do vseživljenjskega izobraževanja (pričetek prestavljen na 1. 1. 2023).	Cilj se nadaljuje v 2023.
			5.2	Analiza pretočnih vsebin po namenu, izvoru, tehničnih parametrih, dostopnosti.				2022	DELNO REALIZIRANO Naloge v povezavi z NOO pilotnim projektom - Z odprtim dostopom do vseživljenjskega izobraževanja (pričetek prestavljen na 1. 1. 2023).	Cilj se nadaljuje v 2023.

Področje	Št. cilja	Razvojni cilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Kazalniki	Načrtovan rok izvedbe	Realizacija v 2022	Nadaljnji koraki
<b>PODROČJE 2: RAZVOJ KNJIŽNIČNE ZBIRKE</b>										
2	5	OBLIKOVANJE VIRTUALNEGA SVETA ZNANJA – PRETOČNE VSEBINE	5.3	Priprava predloga organizacije in upravljanja pretočnih učnih vsebin in pravnih podlag zanje na UM.				2022	NEREALIZIRANO Naloge v povezavi z NOO pilotnim projektom - Z odprtim dostopom do vseživljenjskega izobraževanja (pričetek prestavljen na 1. 1. 2023).	Cilj se nadaljuje v 2023.
	6	ZAGOTAVLJANJE ENOSTAVNEGA DOSTOPA DO KNJIŽNIČNEGA GRADIVA IN INFORMACIJSKIH VIROV	6.1	Implementacija sistema za enotno prijavo za dostop do e-virov (Shibboleth)			Vzpostavljena enotna prijava.	2021	DELNO REALIZIRANO Postavljen je testni server; vpisujejo se potrebni parametri za aktivno testiranje.	Cilj se nadaljuje v 2023.
			6.2	Vzpostavitev varnega pošiljanja digitalnih kopij tiskanega gradiva po elektronski pošti v dovoljenem obsegu				2022	NEREALIZIRANO	Cilj se nadaljuje v 2023 (preoblikovanje cilja).
			6.3	Povezava informacijskih virov v e- obliki z Google Učenjakom in drugimi inf. viri na spletu na nivoju metapodatkov				2021-2025	REALIZIRANO Viri so povezani z Google Učenjakom.	

Področje	Št. cilja	Razvojni cilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Kazalniki	Načrtovan rok izvedbe	Realizacija v 2022	Nadaljnji koraki
<b>PODROČJE 3: PODPORA ŠTUDIJU IN POUČEVANJU</b>										
3	7	ZVIŠANJE KOMPETENC INFORMACIJSKE PISMENOSTI UPORABNIKOV IN IZOBRAŽEVALCEV	7.1	Nadgradnja in posodobitev obstoječih modulov informacijskega opismenjevanja, tudi v angleškem jeziku.				2022-2025	REALIZIRANO	
			7.2	Sodelovanje z Doktorsko šolo UM in doktorskimi šolami članic.			Št. IO v okviru Doktorske šole UM in doktorskih šol članic UM.	2025	REALIZIRANO Prenosljive spretnosti za doktorske študente, doktorska šola FERI, predavanje s sklopu doktorske šole - slavisti.	
			7.3	Uvedba strokovne pomoči kot »osebni knjižničar« oz. »bibliotekar tutor«.				2022	REALIZIRANO Navezan stik z Oddelkom za prevajalstvo, nekaterimi študenti tutorji, sodelovanje z določenimi oddelki pri utemeljevanju izvirnosti teme (disertabilnost) itd.	
			7.4	Povezovanje učnih vsebin informacijskega opismenjevanja s programi na vseh stopnjah študija in področjih raziskovanja na UM.				2022-2025	REALIZIRANO	

Področje	Št. cilja	Razvojni cilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Kazalniki	Načrtovan rok izvedbe	Realizacija v 2022	Nadaljnji koraki
<b>PODROČJE 3: PODPORA ŠTUDIJU IN POUČEVANJU</b>										
3	7	ZVIŠANJE KOMPETENC INFORMACIJSKE PISMENOSTI UPORABNIKOV IN IZOBRAŽEVALCEV	7.5	Usposabljanje knjižničarjev — nadgradnja veščin za posredovanje znanj iz informacijske pismenosti: pridobivanje kompetenc na področju digitalne pismenosti, znanstvenega komuniciranja, etične rabe virov ...				2022-2015	REALIZIRANO	
	8	KNJIŽNICA — UČNI CENTER UNIVERZE V MARIBORU	8.2	Vzpostavitev programa vseživljenjskega izobraževanja za ciljne skupine uporabnikov.				2022	DELNO REALIZIRANO Sodelovanje v ATHENA Soft & Research Skills Course.	Cilj se nadaljuje v 2023

Področje	Št. cilja	Razvojni cilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Kazalniki	Načrtovan rok izvedbe	Realizacija v 2022	Nadaljnji koraki
<b>PODROČJE 4: PODPORA ZNANSTVENI ODLIČNOSTI</b>										
4	9	SPODBUJANJE ODPRTOSTI IN PREPOZNAVNOSTI UNIVERZE V MARIBORU V NACIONALNEM IN MEDNARODNEM RAZISKOVALNEM PROSTORU	9.1	Spremljanje, analiza in administriranje financiranja ter stroškov objav v odprtem dostupu na UM	9.1.1	Kontinuiran vnos znanstvenih objav avtorjev UM v DKUM v odprtem dostupu (zlati in zeleni odprti dostop) v evidenco stroškov za APC.	Vzpostavljeni popusti pri plačilu APC za objavo znanstvenih del v odprtem dostupu; administracija vavčerjev in popustov za plačilo APC; prirast člankov v odprtem dostupu v DKUM.	2023	REALIZIRANO Administracija APC. <a href="https://libguides.ukm.um.si/odprimoUM/ugodnosti">https://libguides.ukm.um.si/odprimoUM/ugodnosti</a>	
					9.1.2	Analiza stroškov za objavo v zlatem odprtem dostupu avtorjev UM.		2022-2025	DELNO REALIZIRANO Analiza stroškov založnika MDPI.	Cilj se nadaljuje v 2023 (zaključek načrtovan 2025).
			9.2	Nadgradnja infrastrukture za odprto znanost na UM	9.2.1	Priprava predloga pravilnika o odprti znanosti na UM.		2022	REALIZIRANO Ustanovljena univ. delovna skupina; zakonodajni okvir / uredba RISS - v letu 2023.	
					9.2.2	Priprava predloga upravljanja z raziskovalnimi podatki kot del pravilnika o odprti znanosti.		2022	DELNO REALIZIRANO Preoblikovanje cilja v skladu s projektom NOO SPOZNAJ.	Preoblikovanje cilja

Področje	Št. cilja	Razvojni cilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Kazalniki	Načrtovan rok izvedbe	Realizacija v 2022	Nadaljnji koraki
<b>PODROČJE 4: PODPORA ZNANSTVENI ODLIČNOSTI</b>										
4	10	VZPOSTAVITEV SLOVENSKE SKUPNOSTI ODPRTE ZNANOST	10.1	Mednarodni projekt »National Initiatives for Open Science in Europe« (NI4OS-Europe)	10.1.1	Vzpostavitev SSOZ	Administrativna podpora delovanju SSOZ	2021	REALIZIRANO <a href="https://odprtaznanost.si/o-skupnosti/clani/">https://odprtaznanost.si/o-skupnosti/clani/</a>	
					10.1.2	Vzpostavitev spletne strani SSOZ.		2021	REALIZIRANO <a href="https://odprtaznanost.si/">https://odprtaznanost.si/</a>	
					10.1.3	Vzpostavitev kataloga slovenske raziskovalne infrastrukture, storitev in servisov po načelu odprtega dostopa.		2022	DELNO REALIZIRANO <a href="https://odprtaznanost.si/katalog-storitev/">https://odprtaznanost.si/katalog-storitev/</a> Izvedba odvisna od vzpostavitve evropskega vozlišča EOSC (EOSC EU Node) in njenih implikacij.	Cilj se nadaljuje v 2023.
			10.2	Kompetenčni center Odprta knjižnica / Odprimo:UM	10.2.1	Formalna ustanovitev kompetenčnega centra Odprta knjižnica.		2021	NEREALIZIRANO UKM ni prejela sredstev iz naslova akcijskega načrta za odprto znanost za izvedbo Ukrepa 6.2: Odprta znanost Resolucije o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030.	Preoblikovanje cilja (objektivni razlogi)
					10.2.2	Ažuriranje vsebin za spletno stran Odprte knjižnice in Odprimo:UM.		2021-2025	REALIZIRANO <a href="https://odprta-knjiznica.si/">https://odprta-knjiznica.si/</a>	



Področje	Št. cilja	Razvojni cilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Kazalniki	Načrtovan rok izvedbe	Realizacija v 2022	Nadaljnji koraki
<b>PODROČJE 4: PODPORA ZNANSTVENI ODLIČNOSTI</b>										
4	11	RAZISKOVALNA INTEGRITETA – STORITVE PRI PODPORI RAZISKOVANJU	11.1	Opredelitev novih storitev za podporo raziskovalcem v vseh fazah življenjskega cikla nastajanja publikacije, tj. v vseh fazah raziskovalnega procesa (npr. upravljanje s podatki, uporaba različnih spletnih orodij, virtualnih okolij, infrastruktur, oblikovanje spletnih profilov ...) z upoštevanjem načel raziskovalne integritete.			Nabor in oblikovanje novih storitev za posamezne faze raziskovalnega procesa	2022	NEREALIZIRANO Naloga je bila vezana na najavo javnega razpisa »Prilagoditev javnih raziskovalnih organizacij (JRO) in Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani za delo po načelih odprte znanosti, ki pa je bil objavljen 6. 1. 2023.	Preoblikovanje cilja (objektivni razlogi)
	12	KNJIŽNICA – POTENCIAL NA RAZISKOVALNEM PODROČJU	12.1	Identifikacija sodelavcev, ki imajo pogoje za raziskovalni naziv po pravilnikih UM in ARRS.			Širitev jedra raziskovalne skupine UKM.	2021	DELNO REALIZIRANO Povečanje članov raziskovalne skupine UKM za: 1 sodelavec.	Cilj se nadaljuje v 2023.

Področje	Št. cilja	Razvojni cilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Kazalniki	Načrtovan rok izvedbe	Realizacija v 2022	Nadaljnji koraki
<b>PODROČJE 5: KULTURNA IN ZNANSTVENA DEDIŠČINA</b>										
5	13	PRIDOBIVANJE IN DIGITALIZACIJA EDINSTVENEGA GRADIVA UKM	13.2	Večja prepoznavnost in uporaba posebnih zbirk UKM za poučevanje, raziskovanje in za splošno javnost	13.2.1	Vzpostavitev načrtne promocije digitaliziranega knjižničnega gradiva iz posebnih zbirk.		2021-2025	REALIZIRANO Pridobitev fotografij Glazerjevih nagrajencev 2011-2022, vnos v COBISS.	
					13.2.2	Spletne razstave digitalnih objektov		2022-2025	NEREALIZIRANO Preoblikovanje cilja.	Preoblikovanje cilja
			13.3	Priprava učnega in raziskovalnega programa iz zbirke pisne kulturne dediščine	13.3.1	Izbor redkega in dragocenega gradiva ter gradiva iz posebnih zbirk za digitalizacijo glede na vsebino študijskih programov in raziskovalnih prioritet na UM.		2022	REALIZIRANO	
					13.3.3	Vzpostavitev funkcionalnosti DR UKM za sodelovanje z drugimi deležniki pri dopolnjevanju metapodatkov o digitalnem viru.		2022	NEREALIZIRANO Prenos in preoblikovanje cilja: prehod na novo platformo načrtovanje v 2023.	Preoblikovanje cilja

Področje	Št. cilja	Razvojni cilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Kazalniki	Načrtovan rok izvedbe	Realizacija v 2022	Nadaljnji koraki
<b>PODROČJE 5: KULTURNA IN ZNANSTVENA DEDIŠČINA</b>										
5	14	ZAGOTAVLJANJE VAROVANJA IN ZAŠČITE GRADIVA TER TRAJNO OHRANJANJE PISNE KULTURNE IN ZNANSTVENE DEDIŠČINE	14.4	Vzpostavitev hranjenja elektronskih virov (digitalnih in digitaliziranih); vzpostavitev trajnega hranjenja digitalnih objektov na novih temeljih.			Trajno hranjeni digitalni objekti v skladu s pogodbo NUK. Zagotavljanje trajnega hranjenja in kopij digitalnih objektov v DR UKM.	2022	REALIZIRANO	
				Dokumentiranje procesov trajnega hranjenja in varnostnega shranjevanja digitalnih objektov DR UKM na sekundarne lokacije izven UKM.			Dnevnik kakovosti prenosov digitalnih objektov v Arhiv NUK in testiranja izvedbe v skladu s protokolom trajnega hranjenja in varnostnega shranjevanja.	2022	REALIZIRANO	
<b>PODROČJE 6: KNJIŽNICA KOT RAZNOLIK PROSTOR</b>										
6	15	NOV KONCEPT ZA NOVE STORITVE	15.1	Priprava Idejnega osnutka konceptualne prenove knjižnice kot večnamenskega prostora.				2023	DELNO REALIZIRANO Izveden sestanek s predstavniki FGPA. Razlog: Nezadostno financiranje.	Cilj se nadaljuje v 2023 (odvisnost od financiranja).

Področje	Št. cilja	Razvojni cilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Kazalniki	Načrtovan rok izvedbe	Realizacija v 2022	Nadaljnji koraki						
<b>PODROČJE 6: KNJIŽNICA KOT RAZNOLIK PROSTOR</b>																
6	15	NOV KONCEPT ZA NOVE STORITVE	15.2	Razširitev in prenova študijskega prostora.				2022	REALIZIRANO Prenovljen študijski prostor: ureditev prostorov za delo v različnih skupinah (Zbirka organov človeškega telesa).							
	16	POSODOBITEV OBJEKTA KNJIŽNICE IN NOTRANJE OPREME	16.2	Osrednje skladišče knjižničnega gradiva.				2025	REALIZIRANO Ministrstvo za finance je dne 14. 10. 2022 na podlagi Dokumenta identifikacije investicijskega projekta Ureditev knjižničnega skladišča (2. klet) za izvajanje depozitarne funkcije UKM (dopolnitev), potrjenega na Upravnem odboru Univerze v Mariboru z dne 7. 10. 2022 uvrstilo projekt Ureditev knjižničnega skladišča UKM v načrt razvojnih programov za leto 2022–2025. Vrednost investicije po tekočih cenah znaša 284.486,07 EUR (z vključenim DDV) in se bo izvajala s časovnim načrtom od 29.9.2022 do 31.12.2023. Skladno s pogodbo št. C3330-22-459013 o financiranju ureditve knjižničnega skladišča UKM bo MIZŠ zagotovilo financiranje investicije v višini 284.486,07 EUR v letih 2022 in 2023, in sicer 134.756,56 EUR v letu 2022 ter 149.729,51 EUR v letu 2023.							
									16.3	Zamenjava dotrajane opreme in notranjega pohištva.				2022	REALIZIRANO Izveden načrt nakupa opreme 2022.	
									16.4	Posodobitev opreme za razstavno dejavnost.				2022	NEREALIZIRANO Razlog: nezadostno financiranje.	Cilj se nadaljuje v 2023 (odvisnost od financiranja).
<b>PODROČJE 7: KOMUNICIRANJE S CILJNIMI SKUPINAMI UPORABNIKOV IN PROMOCIJA</b>																
7	17	OBLIKOVANJE RAZNOLIKIH KOMUNIKACIJSKIH POTI ZA RAZLIČNE SKUPINE UPORABNIKOV	17.2	Opredelitev komunikacijskih strategij za posamezne ciljne skupine.				2022	NEREALIZIRANO Po analizi rezultatov analize fokusnih skupin.	Cilj se nadaljuje v 2023 (odvisnost od realizacije drugega cilja).						

Področje	Št. cilja	Razvojni cilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Kazalniki	Načrtovan rok izvedbe	Realizacija v 2022	Nadaljnji koraki
<b>PODROČJE 7: KOMUNICIRANJE S CILJNIMI SKUPINAMI UPORABNIKOV IN PROMOCIJA</b>										
7	17	OBLIKOVANJE RAZNOLIKIH KOMUNIKACIJSKIH POTI ZA RAZLIČNE SKUPINE UPORABNIKOV	17.3	Analiza življenjskih stilov ciljnih skupin uporabnikov.				2021-2025	REALIZIRANO Izvedene 4 fokusne skupine (študenti); 4 fokusne skupine še v začetku leta 2023; Realizacija in analiza tematske študije načrtovana v prvi tretjini leta 2023.	
			17.4	Oblikovanje novih komunikacijskih poti.				2022	REALIZIRANO Širjenje adreme in naslovov prejemnikov na družbenih omrežjih in v klasičnih adremah, zlasti različne skupine študentov - ŠS, tutorji, novičnik v dogovarjanju o izvedbi, analiza z izvajanjem fokusnih skupin v teku.	
	18	SPODBUJANJE DOJEMANJA RAZLIČNIH VIDIKOV POSLANSTVA KNJIŽNICE V OKOLJU	18.1	Opredelevitev učinkovitih poti za seznanjanje z novimi storitvami, vsebinami, dejavnostmi knjižnice.				2022	NEREALIZIRANO Po analizi rezultatov analize fokusnih skupin.	Cilj se nadaljuje v 2023 (odvisnost od realizacije drugega cilja).
	19	KREPITEV UGLEDA KNJIŽNICE V OKOLJU	19.1	Širitev aktivnosti Kluba prijateljev UKM v podporo storitvam, ugledu in razvoju knjižnice.				2022	REALIZIRANO	
<b>PODROČJE 8: POVEZANOST UKM Z DELEŽNIKI V OKOLJU</b>										
8	20	VEČJA STOPNJA POVEZANOSTI KNJIŽNIČNE MREŽE UNIVERZE V MARIBORU	20.2	Analiza prednosti, pomanjkljivosti, priložnosti in nevarnosti reorganizacije knjižničarstva na UM.				2022	NEREALIZIRANO Prenos in preoblikovanje cilja zaradi izgradnje razvojne strategije na ravni knjižničnega sistema UM.	Preoblikovanje cilja

Področje	Št. cilja	Razvojni cilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Kazalniki	Načrtovan rok izvedbe	Realizacija v 2022	Nadaljni koraki
<b>PODROČJE 8: POVEZANOST UKM Z DELEŽNIKI V OKOLJU</b>										
8	21	PROAKTIVNA KOORDINACIJA KNJIŽNIČNE MREŽE UNIVERZE V MARIBORU (RAZVOJ IN SVETOVANJE)	21.1	Imenovanje sodelavcev, ki bodo zadolženi za posamezna področja koordinacije.			Prenovljen nabor področij koordinacije knjižnične dejavnosti na UM.	2021	DELNO REALIZIRANO Zasedba dveh DM (za dve področji koordinacije).	Cilj se nadaljuje v 2023.
			21.2	Oblikovanje podstrani na spletni strani UKM; uvedba intraneta za področje koordinacije.			2022	DELNO REALIZIRANO Imenovana delovna skupina. Koncept prenove spletne strani predstavljen na kolegiju ravnateljice, junij 2023.	Cilj se nadaljuje v 2023	
	22	SODELOVANJE Z RAZLIČNIMI SKUPNOSTMI IN VKLJUČEVANJE UPORABNIKOV V DEJAVNOSTI KNJIŽNICE	22.1	Oprelitev vsebin, ki bodo pritegnile k sodelovanju deležnike iz akademskega okolja, lokalne skupnosti, NVO in drugih okolij k soustvarjanju ponudbe storitev.			2022	DELNO REALIZIRANO Pripravljen osnutek potencialnih vsebin in storitev, ki bodo vključene na prenovljeni spletni strani.	Cilj se nadaljuje v 2023.	
<b>PODROČJE 9: KADRI IN KOMPETENCE</b>										
9	23	RAST STROKOVNEGA POTENCIALA	23.1	Načrtovanje izobraževanja in usposabljanja zaposlenih, skladno z zastavljenimi strateškimi cilji in potrebami dejavnosti knjižnice				Vsako leto	REALIZIRANO	

Področje	Št. cilja	Razvojni cilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Kazalniki	Načrtovan rok izvedbe	Realizacija v 2022	Nadaljnji koraki
<b>PODROČJE 9: KADRI IN KOMPETENCE</b>										
9	23	RAST STROKOVNEGA POTENCIALA	23.2	Razvoj kulture kakovosti, ki bo spodbujala prenos znanja in izkušenj med zaposlenimi ter timsko delo.			Izvedba internih izobraževanja: 25	2025	DELNO REALIZIRANO	Cilj se nadaljuje v 2023 (zaključek načrtovan 2025).
			23.3	Vzpostavitev metod učee se organizacije – gradnja organizacijskega znanja.				2022-2025	DELNO REALIZIRANO V pripravi osnutek dokumenta.	Cilj se nadaljuje v 2023.
	24	KOMPETENCE ZA PRIHODNOST	24.2	Strategija ravnanja s starejšimi zaposlenimi.				2022	NEREALIZIRANO	Cilj se nadaljuje v 2023.
			24.3	Identifikacija ključnih kompetenc za prihodnost.			Izdelan nabor ključnih delovnih mest. Izdelana kadrovska projekcija 2023-2027.	2022	NEREALIZIRANO	Cilj se nadaljuje v 2023.
			24.4	Identifikacija ključnih delovnih mest za uresničevanje ciljev strategije UKM in UM.				2022	DELNO REALIZIRANO Zasedba dveh DM (za dve področji koordinacije).	Cilj se nadaljuje v 2023.

Področje	Št. cilja	Razvojni cilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Kazalniki	Načrtovan rok izvedbe	Realizacija v 2022	Nadaljnji koraki
<b>PODROČJE 9: KADRI IN KOMPETENCE</b>										
9		KOMPETENCE ZA PRIHODNOST		Analiza umestitve delovnih mest na področju knjižničarstva na UM (analiza DM v UKM)			Izdelana analiza umestitve delovnih mest na področju knjižničarstva na UM.	2022	REALIZIRANO Izdelana analiza umestitve DM na področju knjižničarstva na UM, pripravljen predlog uvedbe novih DM strokovnih knjižničnih delavcev v skupini J in predlog popravkov PR ter posredovan RK RS. Delovna skupina za normative in standarde za nepedagoške delavce zaključila z delom - normativi in standardi se zaradi prevelike raznolikosti delovnih postopkov ne izdelajo.	



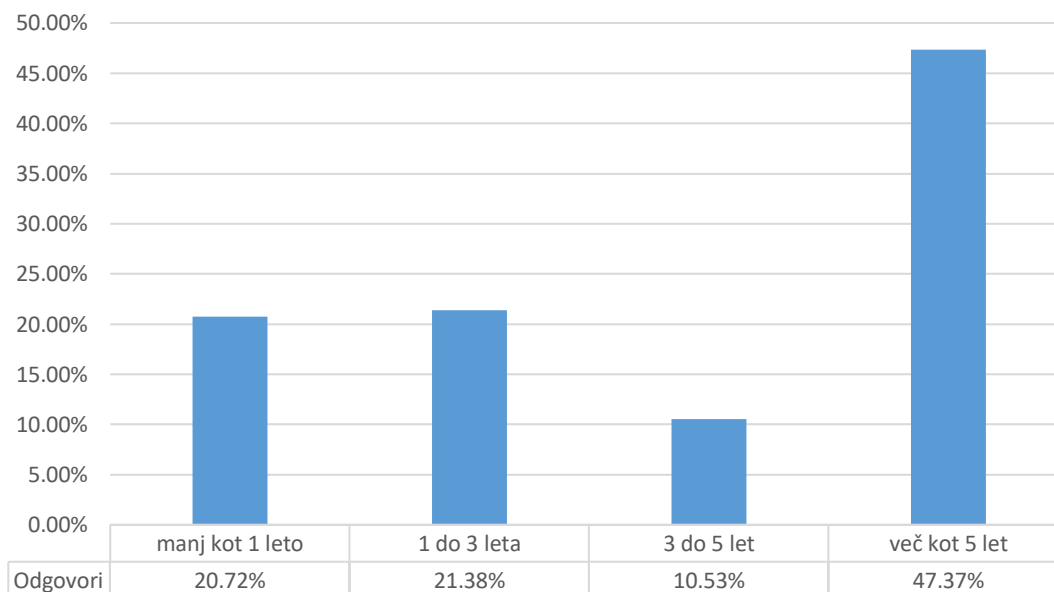
## 6.2 Rezultati ankete o zadovoljstvu uporabnikov s storitvami Univerzitetne knjižnice Maribor za študijsko leto 2022/2023

V študijskem letu 2022/2023 smo anketo o zadovoljstvu uporabnikov s storitvami UKM izvedli med 2. in 20. junijem 2023. Anketo, ki je vsebovala 20 vprašanj smo izvedli v spletni in tiskani obliki. Izpolnilo jo je 306 uporabnikov. V primerjavi z anketo iz preteklega študijskega leta 2021/2022 jo je tokrat izpolnilo 103 uporabnikov manj. Izpostavljena so vprašanja, ki se nanašajo na kakovost storitev in oceno UKM kot celote. Kakovost storitev UKM ugotavljamo tudi na podlagi ocen uporabnikov za osemnajst izbranih storitev oz. ponudb UKM in individualni izpostavitvi najboljše in najslabše storitve oz. ponudbe UKM. Z anketo smo ugotavljali, kakšen vpliv oz. ekonomsko vrednost predstavlja knjižnica s svojimi storitvami uporabnikom. 94 % anketiranih je zadovoljnih z UKM kot celoto. Rezultati ankete so sledeči:

### 1. Koliko let že obiskujete UKM?

Obisk UKM	Odstotek	Število odgovorov
manj kot 1 leto	20,72 %	63
1 do 3 leta	21,38 %	65
3 do 5 let	10,53 %	32
več kot 5 let	47,37 %	144
	<b>Skupaj odgovorov</b>	<b>304</b>
	<b>Skupaj brez odgovora</b>	<b>2</b>

Koliko let že obiskujete UKM?

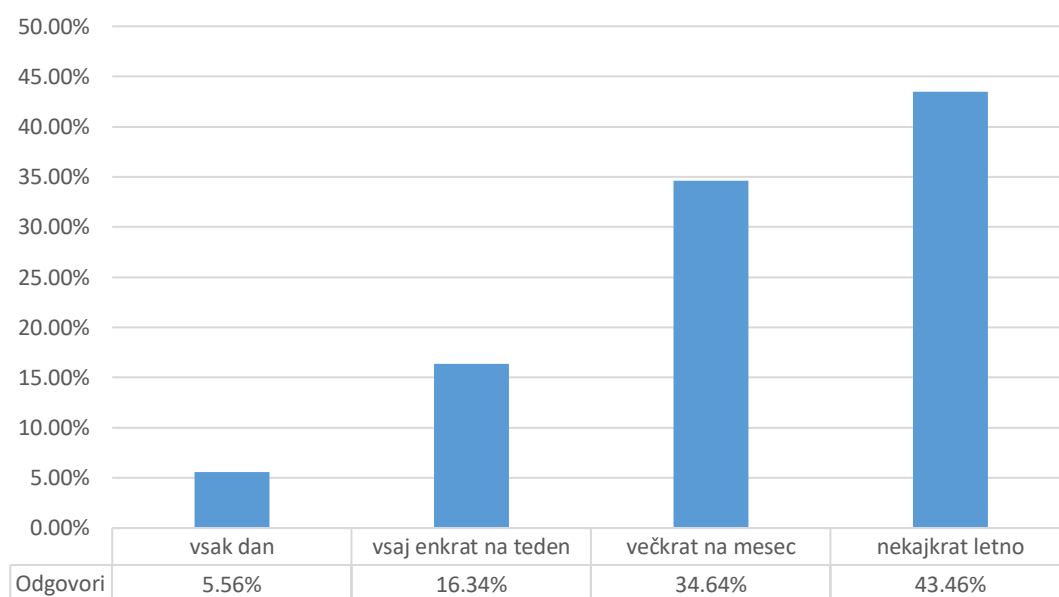


144 uporabnikov (47 %), ki so izpolnili anketni vprašalnik, obiskuje UKM več kot 5 let.

## 2. Kako pogosto obiskujete UKM?

Pogostost obiska UKM	Odstotek	Število odgovorov
vsak dan	5,56 %	17
vsaj enkrat na teden	16,34 %	50
večkrat na mesec	34,64 %	106
nekajkrat letno	43,46 %	133
	<b>Skupaj odgovorov</b>	<b>306</b>
	<b>Skupaj brez odgovora</b>	<b>0</b>

### Kako pogosto obiskujete UKM?

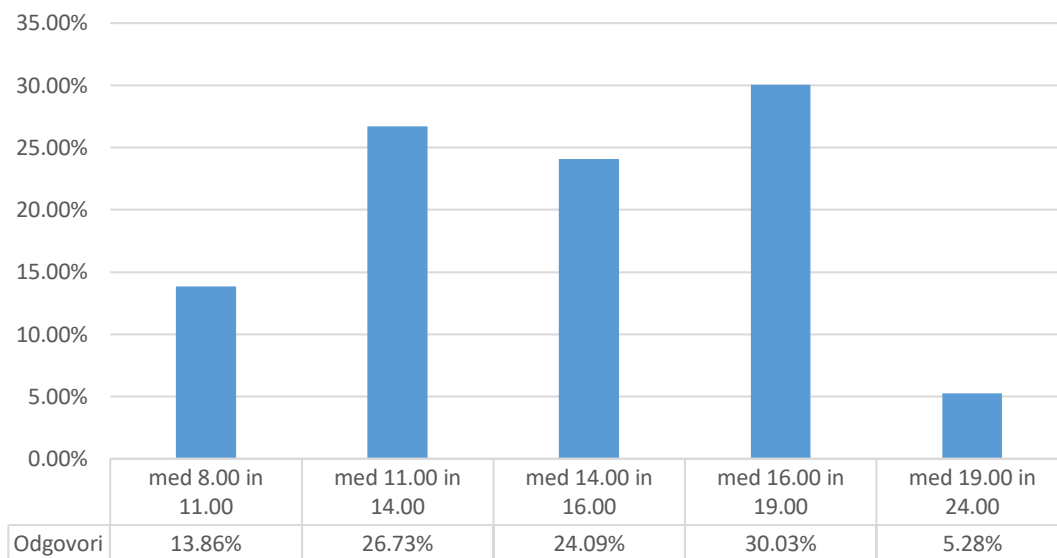


Manj kot polovica anketiranih (43 %) knjižnico obišče nekajkrat letno, kar je lani obkrožilo 53 % anketiranih, 35 % pa jih knjižnico obišče večkrat na mesec, kar je podobno kot lani (32 % anketiranih).

## 3. Ob katerih urah najpogosteje obiskujete UKM?

Čas obiska UKM	Odstotek	Število odgovorov
med 8.00 in 11.00	13,86 %	42
med 11.00 in 14.00	26,73 %	81
med 14.00 in 16.00	24,09 %	73
med 16.00 in 19.00	30,03 %	91
med 19.00 in 24.00	5,28 %	16
	<b>Skupaj odgovorov</b>	<b>303</b>
	<b>Skupaj brez odgovora</b>	<b>3</b>

### Ob katerih urah najpogosteje obiskujete UKM (knjižnica in čitalnica ČUK)?

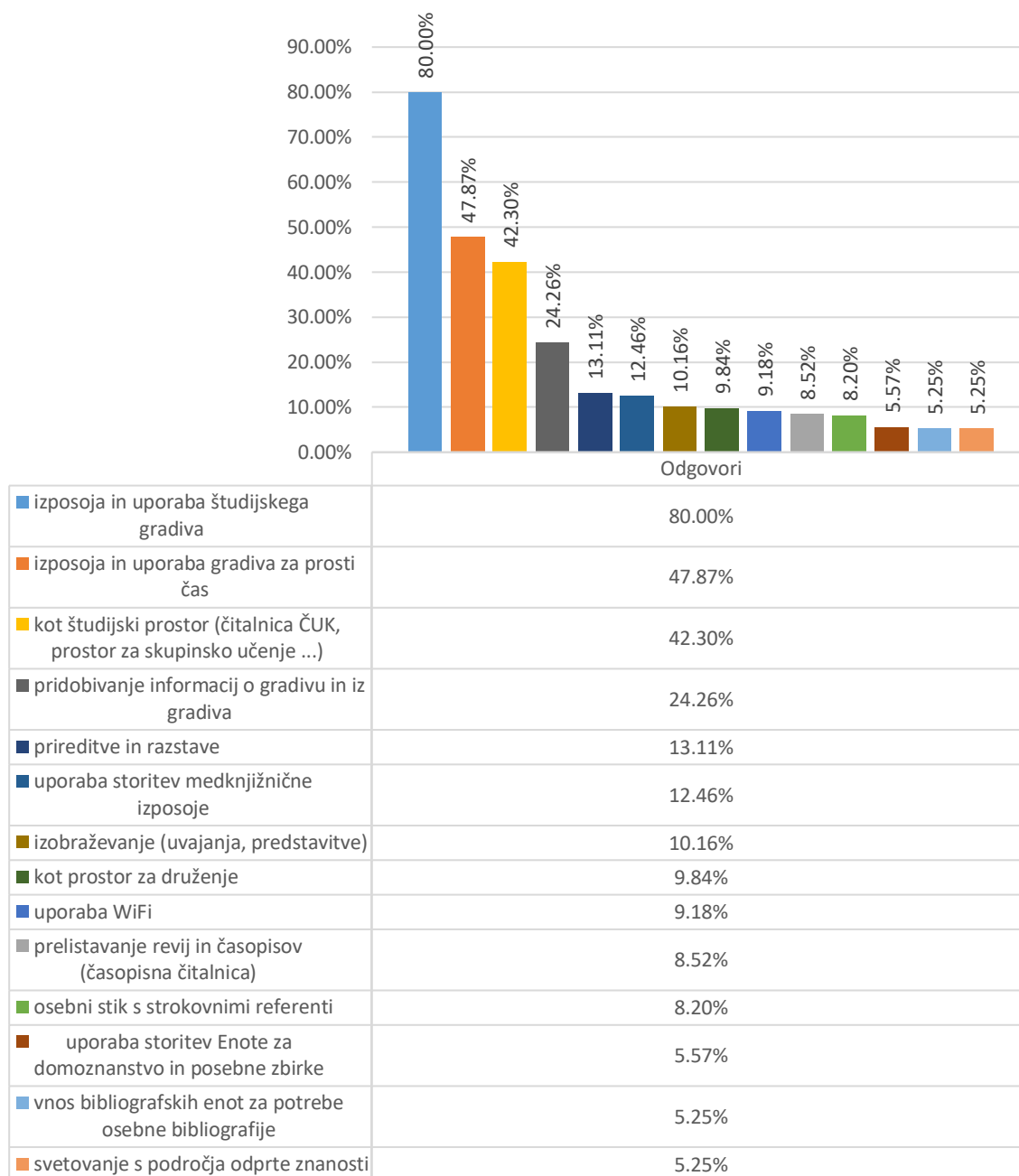


65 % anketiranih uporabnikov najpogosteje obiše knjižnico in/ali čitalnico ČUK med 8.00 in 16.00 uro, od tega največ med 11.00 in 14.00 uro (27 %). 35 % jih knjižnico najpogosteje obiše med 16.00 in 24.00 uro, predvsem med 16.00 in 19.00 uro (30 %).

#### 4. Zakaj obiskujete UKM? (izberite največ 3 možnosti)

Razlog obiska UKM	Odstotek	Število odgovorov
izposoja in uporaba študijskega gradiva	80,00 %	244
izposoja in uporaba gradiva za prosti čas	47,87 %	146
prelistavanje revij in časopisov (časopisna čitalnica)	8,52 %	26
kot študijski prostor (čitalnica ČUK, prostor za skupinsko učenje ...)	42,30 %	129
uporaba WiFi	9,18 %	28
osebni stik s strokovnimi referenti	8,20 %	25
uporaba storitev medknjižnične izposoje	12,46 %	38
uporaba storitev Enote za domoznanstvo in posebne zbirke	5,57 %	17
pridobivanje informacij o gradivu in iz gradiva	24,26 %	74
izobraževanje (uvajanja, predstavitve)	10,16 %	31
prreditve in razstave	13,11 %	40
kot prostor za druženje	9,84 %	30
vnos bibliografskih enot za potrebe osebne bibliografije	5,25 %	16
svetovanje s področja odprte znanosti	5,25 %	16
Drugo (napišite)		7
	<b>Skupaj odgovorov</b>	<b>303</b>
	<b>Skupaj brez odgovora</b>	<b>3</b>

### Zakaj obiskujete UKM? (izberite 3 najpogostejše razloge za obisk)

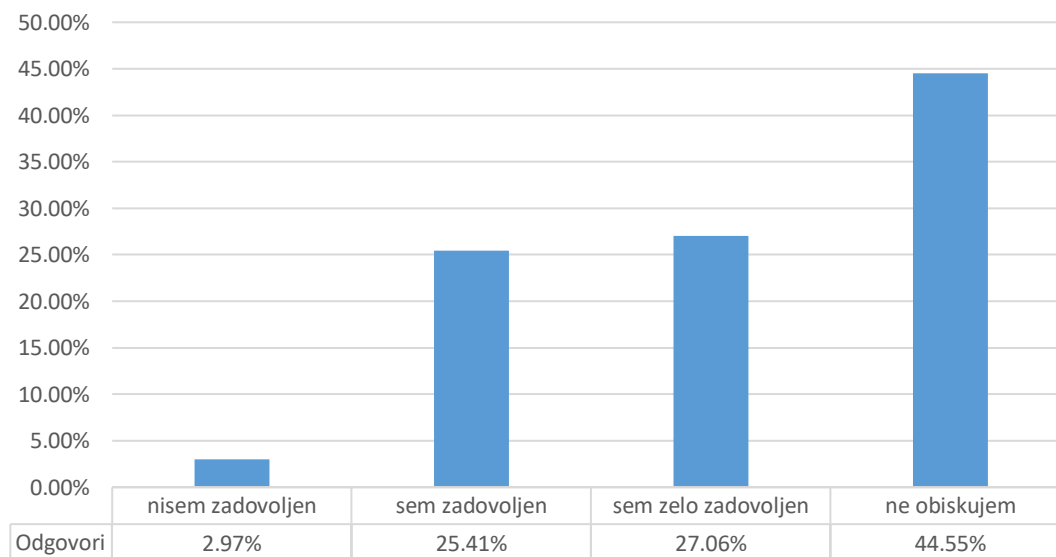


80 % anketiranih uporabnikov knjižnico obišče zaradi izposoje in uporabe študijskega gradiva, 48 % pa zaradi izposoje in uporabe gradiva za prosti čas. Zaradi uporabe študijskega prostora knjižnico obišče 42 % uporabnikov, dodatnih 10 % anketiranih uporabnikov pa obiskuje knjižnico tudi zaradi prostora za druženje.

## 5. Kako ste zadovoljni s čitalnico ČUK Univerzitetne knjižnice Maribor?

Zadovoljstvo s čitalnico ČUK	Odstotek	Število odgovorov
nisem zadovoljen	2,97 %	9
sem zadovoljen	25,41 %	77
sem zelo zadovoljen	27,06 %	82
ne obiskujem	44,55 %	135
Predlog za izboljšanje		27
	<b>Skupaj odgovorov</b>	<b>303</b>
	<b>Skupaj brez odgovora</b>	<b>3</b>

### Kako ste zadovoljni s čitalnico ČUK Univerzitetne knjižnice Maribor?



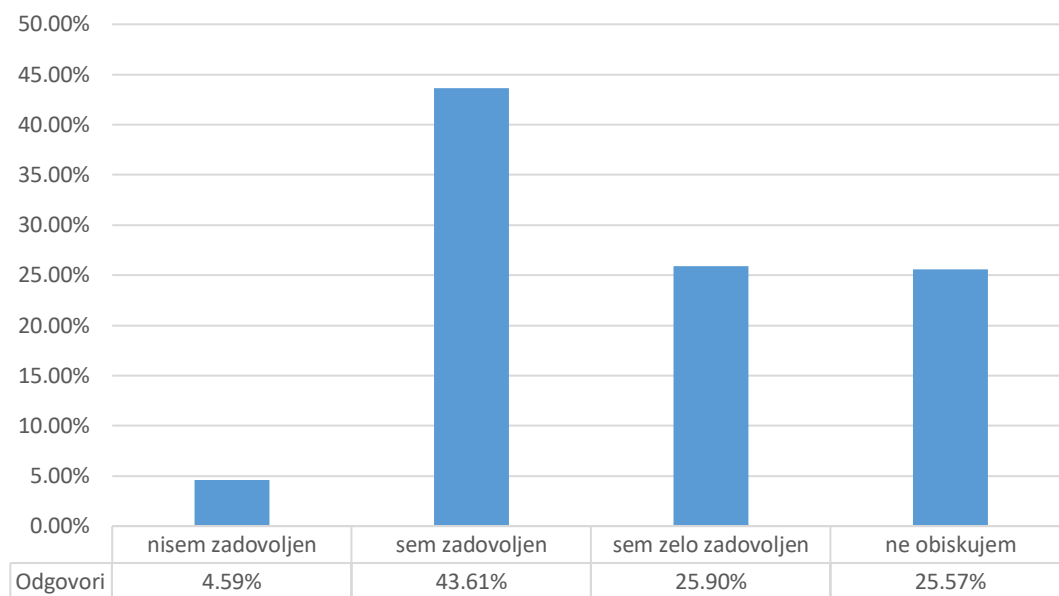
45 % (135) anketiranih uporabnikov čitalnice ČUK ne obiskuje, 52 % (159) uporabnikov pa je s čitalnico ČUK zadovoljnih ali zelo zadovoljnih.

PROSTI ODGOVORI: 27 anketiranih je podalo svoje predloge, ki bi pripomogli k izboljšanju zadovoljstva s čitalnico ČUK. 9 predlogov se nanaša na odpiralni čas. Uporabniki predlagajo podaljšanje odpiralnega časa ob nedeljah oz. 24/7. 6 jih je navedlo, da je v čitalnici preglasno, 5 pa jih predlaga več vtičnic.

## 6. Kako ste zadovoljni s spletno stranjo UKM?

Zadovoljstvo s spletno stranjo UKM	Odstotek	Število odgovorov
nisem zadovoljen	4,59 %	14
sem zadovoljen	43,61 %	133
sem zelo zadovoljen	25,90 %	79
ne obiskujem	25,57 %	78
Kaj bi spremenili?		10
	<b>Skupaj odgovorov</b>	<b>304</b>
	<b>Skupaj brez odgovora</b>	<b>2</b>

### Kako ste zadovoljni s spletno stranjo UKM?



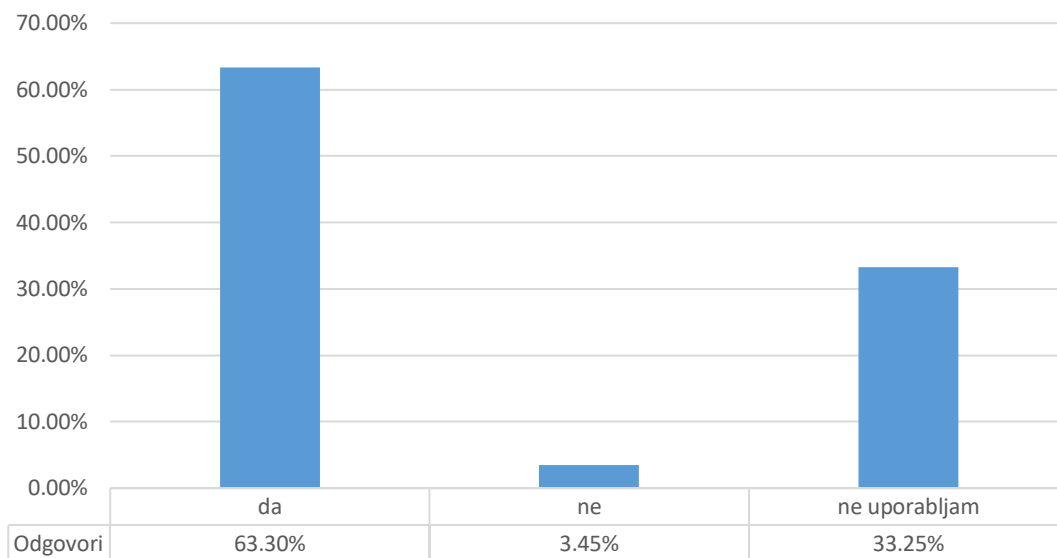
70 % (212) anketiranih uporabnikov je s spletno stranjo UKM zadovoljnih ali zelo zadovoljnih. 26 % anketirancev spletne strani UKM ne obiskuje.

PROSTI ODGOVORI: Od 9 odgovorov na vprašanje »kaj bi spremenili«, jih je 4 omenilo večjo preglednost in organiziranost spletne strani. Eden anketiranec je zamenjal spletno stran UKM za UM:NIK.

#### 7. Ali ste zadovoljni z oddaljenim dostopom do elektronskih virov?

Zadovoljstvo z oddaljenim dostopom	Odstotek	Število odgovorov
<b>da</b>	59,67 %	182
<b>ne</b>	7,21 %	22
<b>ne uporabljam</b>	32,79 %	100
<b>Ali ste ga v času kriznih razmer pogosteje uporabljali?</b>		29
	<b>Skupaj odgovorov</b>	<b>304</b>
	<b>Skupaj brez odgovora</b>	<b>2</b>

Ali ste zadovoljni z oddaljenim dostopom do elektronskih virov  
(z vsebino in tehnično podporo)?



60 % (182) anketiranih je zadovoljnih z oddaljenim dostopom do elektronskih virov. 33 % (100) jih oddaljenega dostopa ne uporablja.

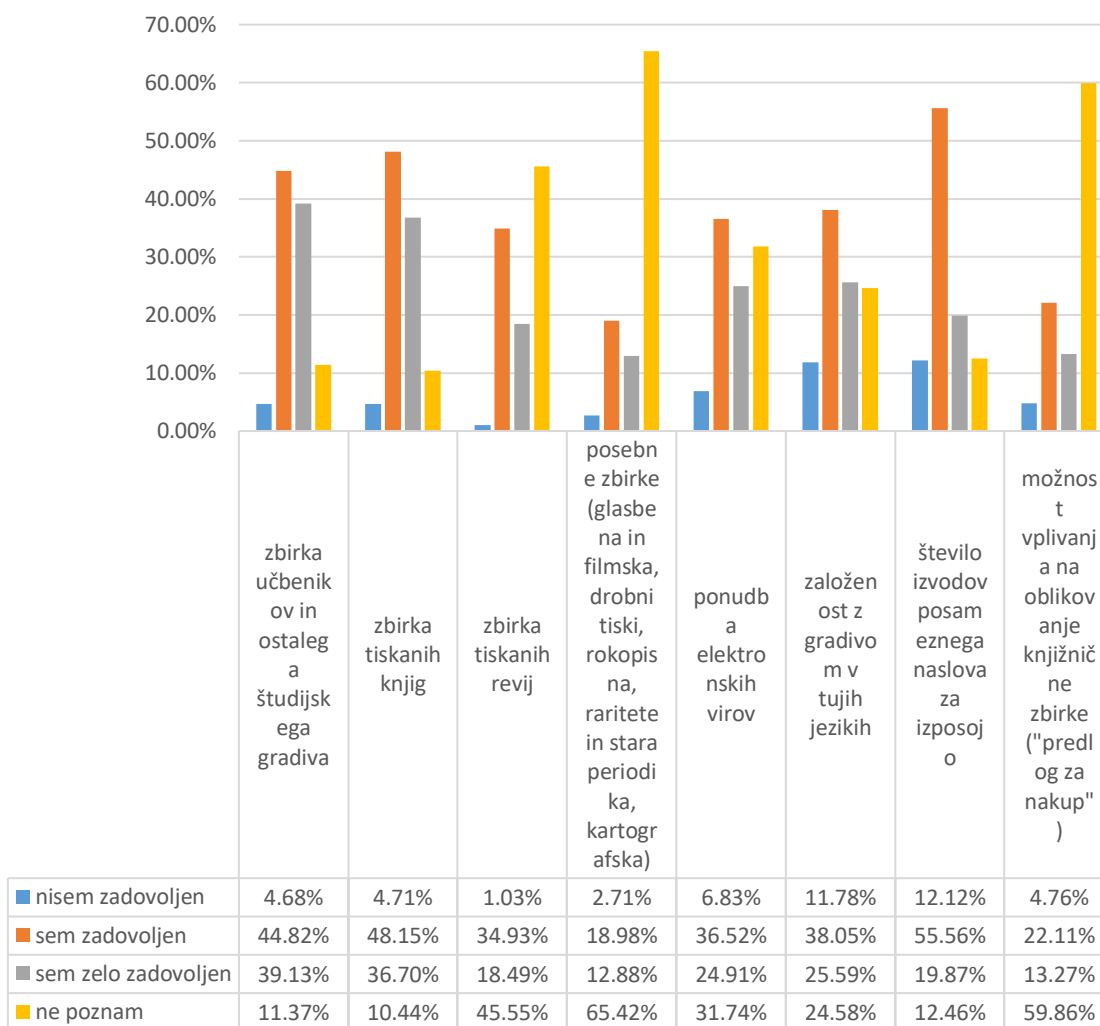
PROSTI ODGOVORI: Na vprašanje »ali so oddaljen dostop v času kriznih razmer uporabljali pogosteje« je odgovorilo 29 anketiranih. Uporabniki so na vprašanje odgovarjali v obliki prostih odgovorov. 15 anketiranih je oddaljen dostop v času kriznih razmer uporabljalo pogosteje kot sicer.

8. Kako ste zadovoljni s knjižnično zbirko UKM?

Knjižnična zbirka UKM	nisem zadovoljen		sem zadovoljen		sem zelo zadovoljen		ne poznam		Skupaj
zbirka učbenikov in ostalega študijskega gradiva	4,68 %	14	44,82 %	134	39,13 %	117	11,37 %	34	299
zbirka tiskanih knjig	4,71 %	14	48,15 %	143	36,70 %	109	10,44 %	31	297
zbirka tiskanih revij	1,03 %	3	34,93 %	102	18,49 %	54	45,55 %	133	292
posebne zbirke (glasbena in filmska, drobni tiski, rokopisna, raritete in stara periodika, kartografska)	2,71 %	8	18,98 %	56	12,88 %	38	65,42 %	193	295
ponudba elektronskih virov	6,83 %	20	36,52 %	107	24,91 %	73	31,74 %	93	293
založenost z gradivom v tujih jezikih	11,78 %	35	38,05 %	113	25,59 %	76	24,58 %	73	297

Knjižnična zbirka UKM	nisem zadovoljen		sem zadovoljen		sem zelo zadovoljen		ne poznam		Skupaj
število izvodov posameznega naslova za izposajo	12,12 %	36	55,56 %	165	19,87 %	59	12,46 %	37	297
možnost vplivanja na oblikovanje knjižnične zbirke ("predlog za nakup")	4,76 %	14	22,11 %	65	13,27 %	39	59,86 %	176	294
Vaši predlogi za izboljšanje									24
							Skupaj odgovorov		302
							Skupaj brez odgovora		4

### Kako ste zadovoljni s knjižnično zbirko UKM?





Zadovoljni ali zelo zadovoljni z:

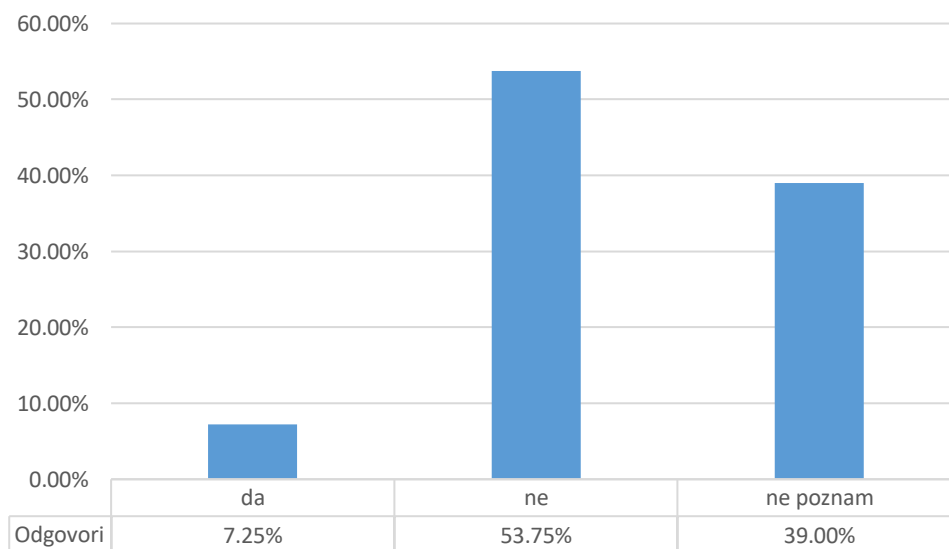
1. z zbirko učbenikov in ostalega študijskega gradiva: 84 % anketiranih uporabnikov
2. zbirka tiskanih knjig: 85 %
3. število izvodov posameznega naslova za izposajo: 75 %
4. založenost z gradivom v tujih jezikih: 64 %
5. ponudba elektronskih virov: 61 %
6. zbirka tiskanih revij: 53 %

Posebni zbirk UKM (glasbena in filmska, drobni tiski, rokopisna, raritete in stara periodika, kartografska) ne pozna 65 % anketirancev. Možnosti vplivanja na oblikovanje knjižnične zbirke ("predlog za nakup") ne pozna 60 % anketiranih uporabnikov. 46 % anketiranih ne pozna zbirke tiskanih revij v UKM, 32 % pa jih ne pozna ponudbe elektronskih virov UKM.

### 9. Ste že uporabili ČUKomat?

Uporaba ČUKomata	Odstotek	Število odgovorov
<b>da</b>	8,28 %	25
<b>ne</b>	54,64 %	165
<b>ne poznam</b>	37,09 %	112
	<b>Skupaj odgovorov</b>	<b>302</b>
	<b>Skupaj brez odgovora</b>	<b>4</b>

Ste že uporabili ČUKomat?



8 % anketiranih uporabnikov je storitev že uporabilo. 92 % anketiranih storitve ne pozna (37 %) ali je ne uporablja (55 %).

**10. Ocenite od 1 do 5 naslednjo ponudbo UKM, pri čemer 1 pomeni najnižjo oceno in 5 najvišjo?**

	1		2		3		4		5		ne poznam		Skupaj
<b>iskalnik UM:NIK</b>	0,34%	1	1,34%	4	10,07%	30	25,84%	77	27,52%	82	34,90%	104	298
<b>naročanje in rezervacija gradiva</b>	0,34%	1	1,69%	5	5,41%	16	9,80%	29	71,96%	213	10,81%	32	296
<b>Biblos</b>	2,39%	7	2,39%	7	9,56%	28	11,95%	35	16,72%	49	57,00%	167	293
<b>Digitalni repozitorij UKM</b>	0,68%	2	0,68%	2	10,14%	30	15,54%	46	17,23%	51	55,74%	165	296
<b>Audibook</b>	2,37%	7	2,37%	7	9,15%	27	9,15%	27	10,51%	31	66,44%	196	295
<b>svetovanje na daljavo</b>	0,34%	1	1,71%	5	5,46%	16	10,24%	30	23,89%	70	58,36%	171	293
<b>orodje za citiranje EndNote</b>	1,36%	4	2,04%	6	6,46%	19	9,86%	29	12,59%	37	67,69%	199	294
<b>Raziskovalni vodiči</b>	1,01%	3	1,35%	4	6,76%	20	8,78%	26	12,50%	37	69,59%	206	296
<b>zbirka mednarodnih časopisov PressReader</b>	0,34%	1	2,37%	7	5,08%	15	11,19%	33	9,83%	29	71,19%	210	295
<b>Glasbena in filmska zbirka</b>	1,36%	4	0,68%	2	6,12%	18	10,54%	31	9,86%	29	71,43%	210	294
<b>Zbirka drobnih tiskov</b>	1,02%	3	2,71%	8	4,41%	13	7,12%	21	9,49%	28	75,25%	222	295
<b>Rokopisna zbirka ter Zbirka raritet in stare periodike</b>	1,69%	5	1,35%	4	4,39%	13	7,43%	22	9,12%	27	76,01%	225	296
<b>Kartografska zbirka</b>	1,01%	3	0,34%	1	5,41%	16	7,77%	23	9,12%	27	76,35%	226	296
<b>Baza slovenskih filmov (BSF)</b>	1,35%	4	0,34%	1	5,05%	15	6,73%	20	9,09%	27	77,44%	230	297
<b>Zbirka modelov človeški organov</b>	0,68%	2	1,36%	4	4,07%	12	7,12%	21	7,12%	21	79,66%	235	295
<b>ČUKomat</b>	0,69%	2	0,34%	1	3,78%	11	6,53%	19	11,00%	32	77,66%	226	291
<b>3D tiskalnik</b>	0,68%	2	1,03%	3	4,11%	12	4,79%	14	9,59%	28	79,79%	233	292
<b>optični bralnik BookEye</b>	0,68%	2	0,34%	1	2,71%	8	6,10%	18	9,83%	29	80,34%	237	295

Najvišji odstotek, 82 % (242) anketiranih je oceno 5 ali 4 dodelilo »naročanju in rezerviranju gradiva. Druga ponudba UKM z najvišjo oceno je »iskalnik UM:NIK«, tako je ocenilo 53 % (159) anketiranih uporabnikov, tretja ponudba z najvišjo oceno je svetovanje na daljavo s 34 % (100) ter Digitalni repozitorij UKM z 32 % (97). Anketa je pokazala, da povprečno 70 % anketirancev ne pozna ostalih ponujenih storitev oz. zbirk.

### 11. Katero od zgoraj naštetih ponudb bi izpostavili kot najboljšo in katero kot najslabšo?

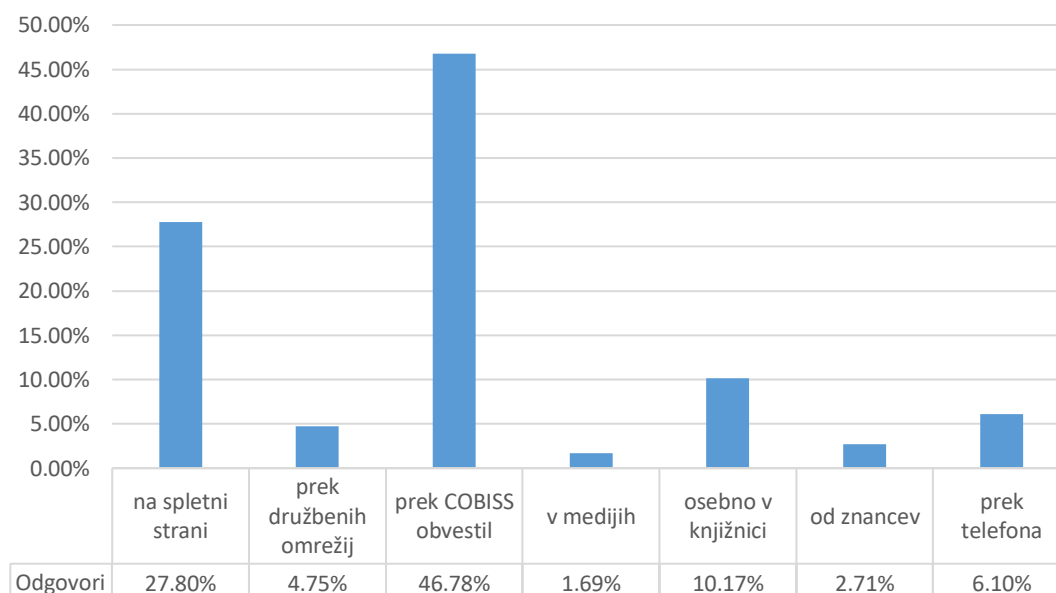
Na vprašanje, katero od zgoraj naštetih ponudb UKM bi izpostavili kot najboljšo, je odgovorilo 155 anketirancev. Za najboljšo ponudbo je 112 anketiranih uporabnikov izbralo naročanje in rezervacije gradiva, 16 jih je kot najboljšo ponudbo izbralo iskalnik UM:NIK, 13 pa jih je izbralo digitalni repozitorij.

Na vprašanje, katero od zgoraj naštetih ponudb UKM bi izpostavili kot najslabšo, je odgovorilo 94 uporabnikov. 13 anketirancev je bilo neopredeljenih. Prav tako 13 jih je kot najslabšo ponudbo izbralo Biblos, 9 pa Audibook. Da ni slabe ponudbe, je odgovorilo 7 uporabnikov.

### 12. Na kakšen način pridobivate informacije o UKM?

Način pridobivanja informacij	Odstotek	Število odgovorov
na spletni strani	27,80 %	82
prek družbenih omrežij	4,75 %	14
prek COBISS obvestil	46,78 %	138
v medijih	1,69 %	5
osebno v knjižnici	10,17 %	30
od znancev	2,71 %	8
prek telefona	6,10 %	18
	<b>Skupaj odgovorov</b>	<b>295</b>
	<b>Skupaj brez odgovora</b>	<b>11</b>

Na kakšen način pridobivate informacije o UKM?

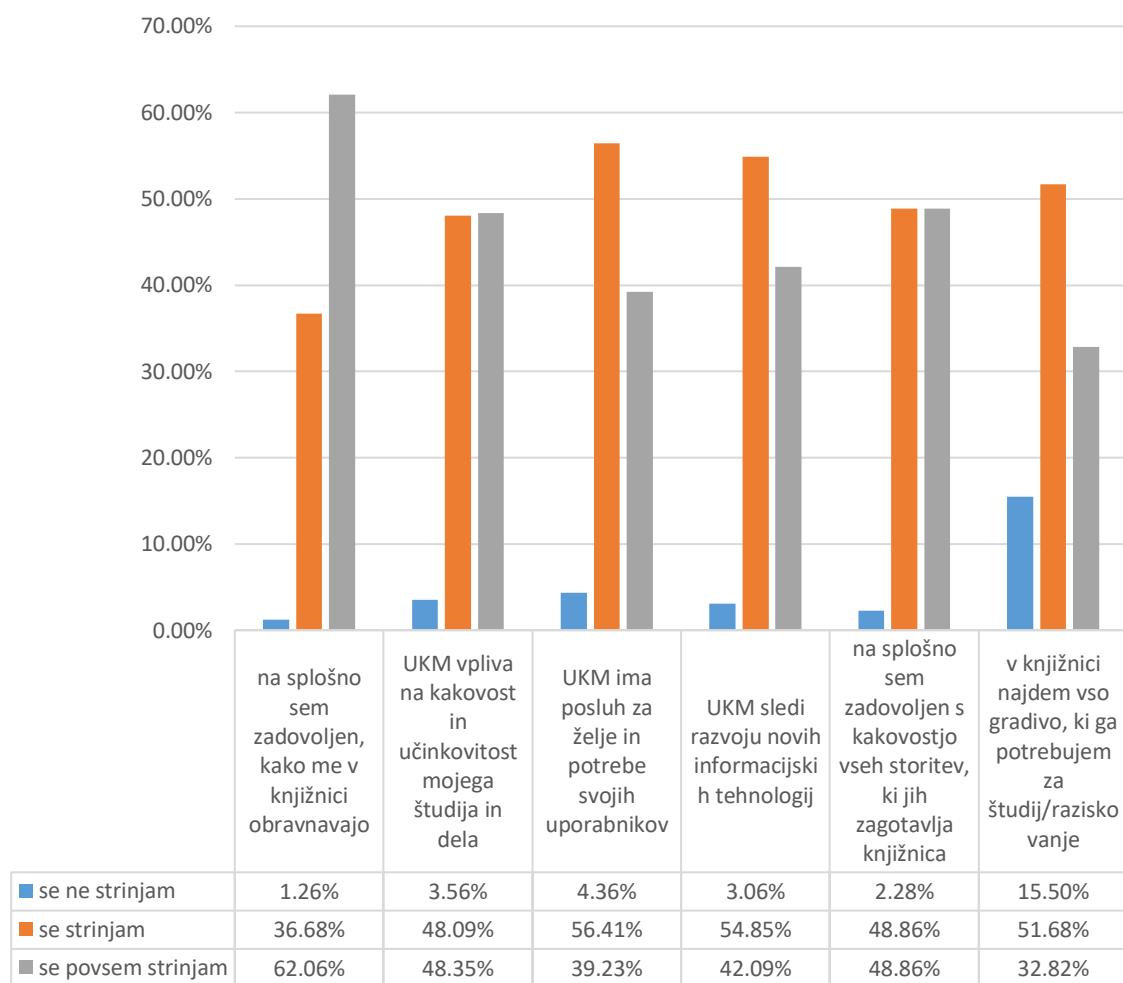


28 % (82) anketiranih pridobiva informacije o UKM na spletni strani knjižnice, 47 % (138) jih informacije pridobiva preko COBISS obvestil.

**13. Prosimo, da ocenite UKM kot celoto.**

	se ne strinjam		se strinjam		se povsem strinjam		Skupaj
na splošno sem zadovoljen, kako me v knjižnici obravnavajo	2,01 %	6	35,91 %	107	62,08 %	185	298
UKM vpliva na kakovost in učinkovitost mojega študija in dela	3,39 %	10	47,80 %	141	48,81 %	144	295
UKM ima posluh za želje in potrebe svojih uporabnikov	5,70 %	17	56,04 %	167	38,26 %	114	298
UKM sledi razvoju novih informacijskih tehnologij	4,39 %	13	57,09 %	169	38,51 %	114	296
na splošno sem zadovoljen s kakovostjo vseh storitev, ki jih zagotavlja knjižnica	3,36 %	10	48,66 %	145	47,99 %	143	298
v knjižnici najdem vso gradivo, ki ga potrebujem za študij/raziskovanje	15,93 %	47	55,25 %	163	28,81 %	85	295
Vaši predlogi za izboljšanje							19
						Skupaj odgovorov	300
						Skupaj brez odgovora	6

### Prosimo, da ocenite UKM kot celoto.



Anketirani uporabniki se strinjajo ali povsem strinjajo z navedenimi trditvami o UKM:

- na splošno sem zadovoljen, kako me v knjižnici obravnavajo: 98 %
- na splošno sem zadovoljen s kakovostjo vseh storitev, ki jih zagotavlja knjižnica: 97 %
- UKM vpliva na kakovost in učinkovitost mojega študija in dela: 97 %
- UKM sledi razvoju novih informacijskih tehnologij: 96 %
- UKM ima posluh za želje in potrebe svojih uporabnikov: 94 %
- v knjižnici najdem vso gradivo, ki ga potrebujem za študij/raziskovanje: 84 %.

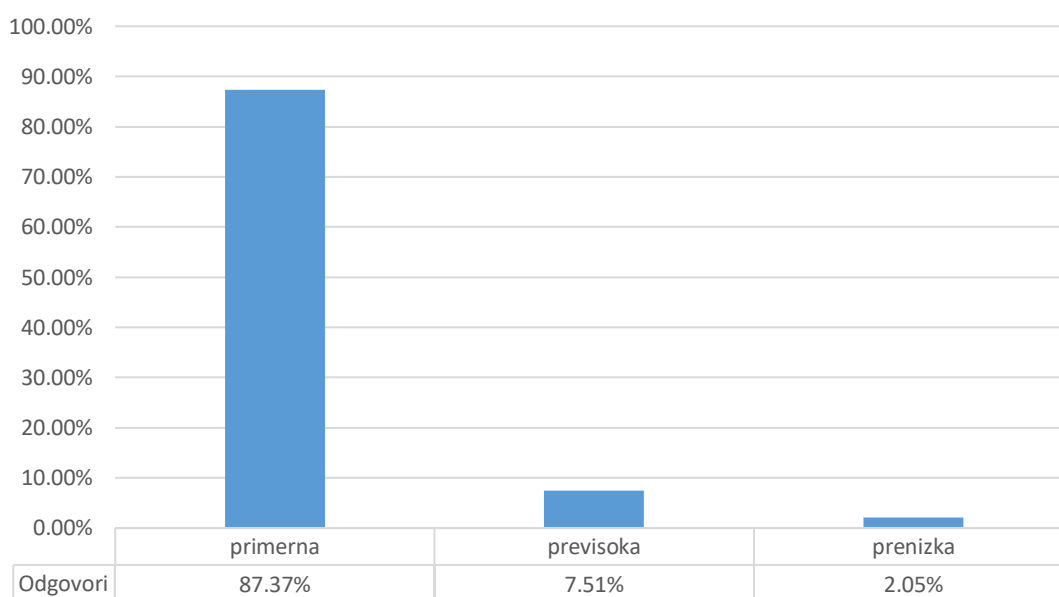
Povprečno je 94 % anketiranih uporabnikov zadovoljnih z UKM kot celoto (se strinja in se povsem strinja).

Predloge za izboljšanje je podalo 17 anketiranih uporabnikov. Izrazili so svoje nezadovoljstvo z obsegom knjižnične zbirke (več strokovnega gradiva, število izvodov, več gradiva za izposajo na dom, ne le v čitalnico).

#### 14. Kaj menite o višini letne članarine za uporabo in obisk UKM?

Višina letne članarine	Odstotek	Število odgovorov
<b>primerna</b>	87,37 %	256
<b>previsoka</b>	7,51 %	22
<b>prenizka</b>	2,05 %	6
<b>Vaš komentar</b>		21
	<b>Skupaj odgovorov</b>	<b>284</b>
	<b>Skupaj brez odgovora</b>	<b>22</b>

#### Kaj menite o višini letne članarine za uporabo in obisk UKM?



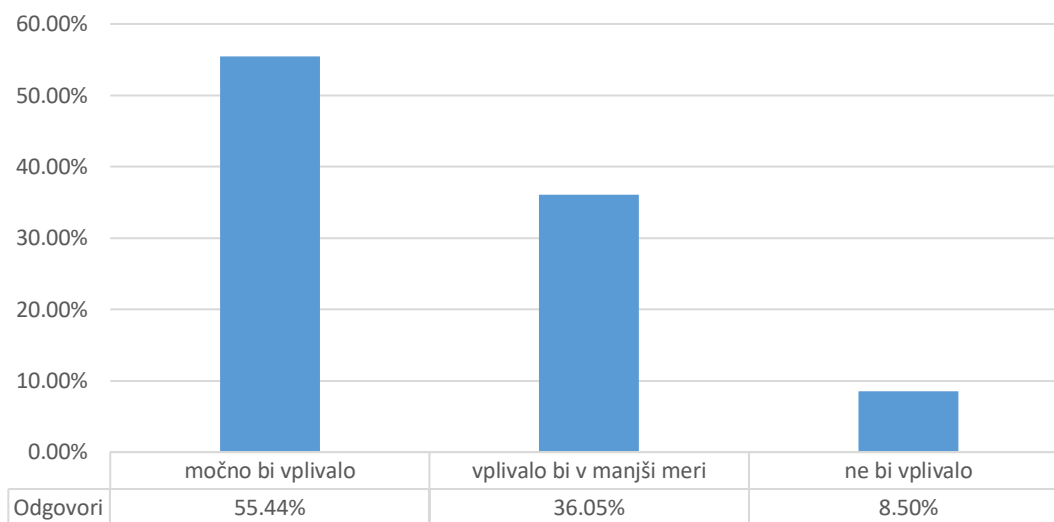
87 % anketiranih meni, da je višina letne članarine za uporabo in obisk UKM primerna.

PROSTI ODGOVORI: Komentar na vprašanje o višini letne članarine je podalo 21 anketirancev. 7 jih nima občutka o višini članarine, 3 pa ne poznajo cene.

#### 15. Če gradiva in drugih informacijskih virov ter storitev UKM ne bi več mogli uporabljati, v kakšni meri bi to vplivalo na vaš študij oziroma delo?

Vpliv odsotnosti UKM in njenih storitev na uporabnika	Odstotek	Število odgovorov
<b>močno bi vplivalo</b>	55,44 %	163
<b>vplivalo bi v manjši meri</b>	36,05 %	106
<b>ne bi vplivalo</b>	8,50 %	25
	<b>Skupaj odgovorov</b>	<b>294</b>
	<b>Skupaj brez odgovora</b>	<b>12</b>

Če gradiva in drugih informacijskih virov ter storitev UKM ne bi več mogli uporabljati, v kakšni meri bi to vplivalo na vaš študij oziroma delo?

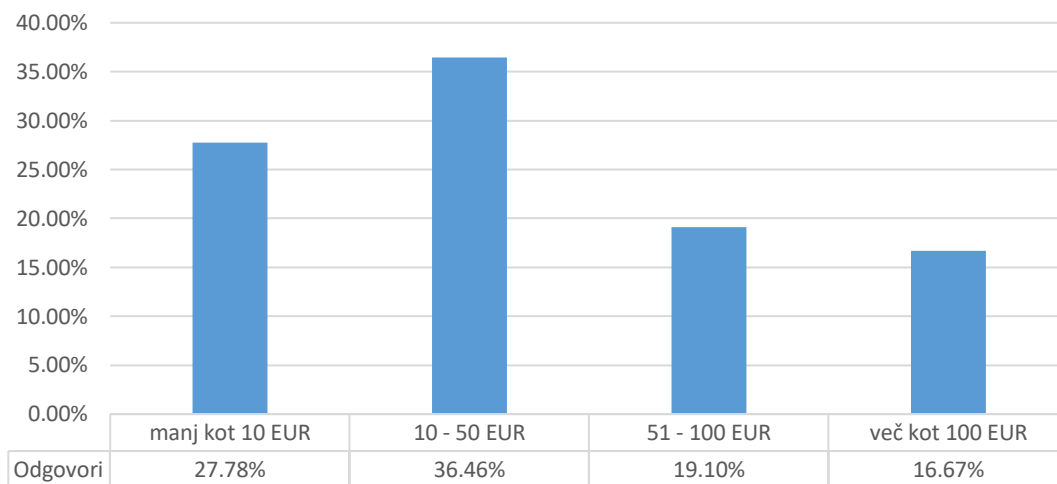


55 % (163) anketiranih uporabnikov meni, da bi močno vplivalo na njihov študij oz. delo, če ne bi več mogli uporabljati informacijskih virov in storitev UKM.

**16. Bi lahko ocenili, kakšni bi bili ob prenehanju delovanja UKM za vas dodatni povprečni mesečni stroški (v EUR), če bi morali gradivo in druge informacijske vire ter storitve, ki jih nudi knjižnica, pridobiti oziroma uporabljati drugje?**

Ekonomska vrednost UKM za uporabnika	Odstotek	Število odgovorov
manj kot 10 EUR	27,78 %	80
10 - 50 EUR	36,46 %	105
51 - 100 EUR	19,10 %	55
več kot 100 EUR	16,67 %	48
	<b>Skupaj odgovorov</b>	<b>288</b>
	<b>Skupaj brez odgovora</b>	<b>18</b>

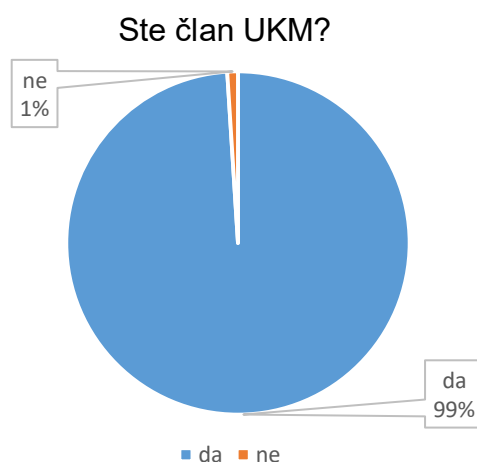
Bi lahko ocenili, kakšni bi bili ob prenehanju delovanja UKM za vas dodatni povprečni mesečni stroški (v EUR), če bi morali gradivo in druge informacijske vire ter storitve, ki jih nudi knjižnica, pridobiti oziroma uporabljati drugje?



36 % anketiranih uporabnikov je ocenilo, da je ekonomska vrednost (povprečni mesečni stroški, če bi morali gradivo, informacijske vire in storitve pridobiti drugje) UKM 10-50 EUR na mesec, 28 % pa jih meni, da bi ta strošek znašal manj kot 10 EUR na mesec.

#### 17. Ste član UKM?

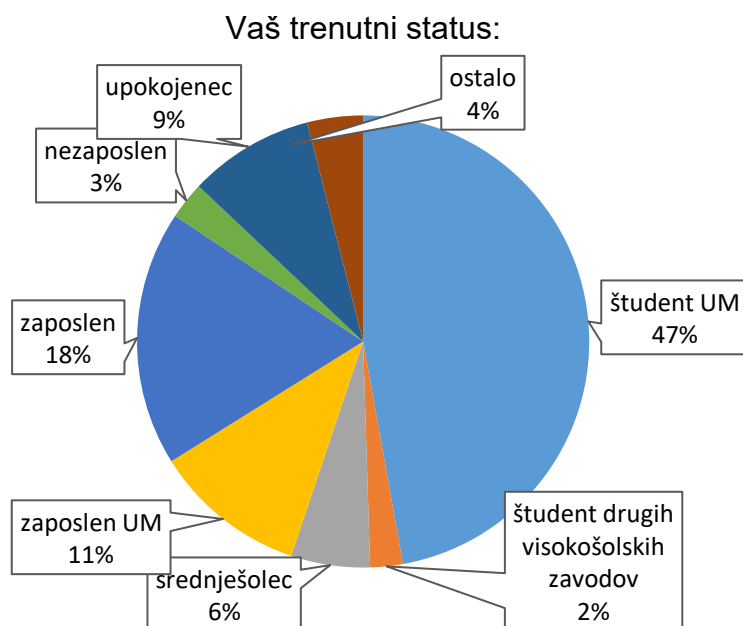
Članstvo v UKM	Odstotek	Število odgovorov
<b>da</b>	99,00 %	298
<b>ne</b>	1,00 %	3
	<b>Skupaj odgovorov</b>	<b>301</b>
	<b>Skupaj brez odgovora</b>	<b>5</b>





### 18. Vaš trenutni status

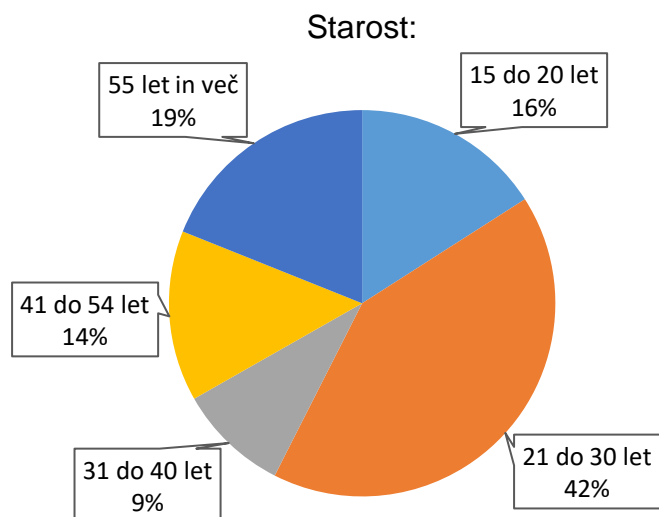
Status uporabnika	Odstotek	Število odgovorov
študent UM	47,18 %	142
študent drugih visokošolskih zavodov	2,33 %	7
srednješolec	5,65 %	17
zaposlen UM	10,96 %	33
zaposlen	18,27 %	55
nezaposlen	2,66 %	8
upokojenec	8,97 %	27
ostalo	3,99 %	12
	<b>Skupaj odgovorov</b>	<b>301</b>
	<b>Skupaj brez odgovora</b>	<b>5</b>



Od 301 anketirancev je anketo izpolnilo 142 študentov UM (47 % anketiranih).

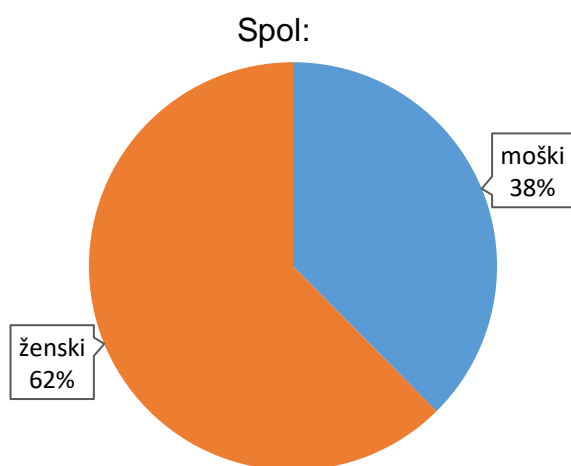
### 19. Starost

Starost	Odstotek	Število odgovorov
15 do 20 let	15,95 %	48
21 do 30 let	41,53 %	125
31 do 40 let	9,30 %	28
41 do 54 let	14,29 %	43
55 let in več	18,94 %	57
	<b>Skupaj odgovorov</b>	<b>301</b>
	<b>Skupaj brez odgovora</b>	<b>5</b>



## 20. Spol

Spol	Odstotek	Število odgovorov
moški	37,58 %	112
ženski	62,42 %	186
	<b>Skupaj odgovorov</b>	<b>298</b>
	<b>Skupaj brez odgovora</b>	<b>8</b>



**21. Če želite nam lahko sporočite vaša mnenja, želje ali predloge, ki jih bomo upoštevali pri našem delu in uvajanju storitev.**

Od 306 uporabnikov, ki so izpolnili anketo o zadovoljstvu uporabnikov s storitvami Univerzitetne knjižnice Maribor, je svoje mnenje, želje ali predloge podalo 44 anketirancev. V splošnem so uporabniki zadovoljni s storitvami in zaposlenimi UKM, nekaj od teh komentarjev:

- zelo sem zadovoljna z obravnavo in vsemi bogatimi storitvami v UKM. Ste nepogrešljiva podpora pri študiju, znanstvenem in pedagoškem delu na univerzi Srce univerze” Hvala in ostanite še naprej predani svojemu delu!
- še tako naprej! UKM je dragulj UM, Maribora!
- UKM je eden od stebrov visokošolskega izobraževanja kljub digitalizaciji in podobnim trendom
- zahvala celotnemu kolektivu in vse dobro ter uspešno naprej ...
- zelo zelo zelo prijazni knjižničarji. Bravo! Predvsem gospod Sašo.
- pohvalila bi možnost odprtega dostopa literature, ki je marsikje drugje ne poznajo, in pa vse zaposlene, ki so vedno pripravljeni pomagati
- 10/10 knjižnica. Ogromna prednost, da jo imamo v Mariboru. Brez vas bi imeli samo Mariborsko knjižnico, ki iskreno ne bi mogla biti slabša.. Pri vas pa je prijazno osebje, lep ambient, v bistvu vse, na kar lahko pomisliš, ste zadeli. Samo tako še naprej :)

Nekateri anketirani uporabniki pa so izrazili svoje nezadovoljstvo, nekaj od teh komentarjev:

- potreben je red v čitalnici, saj mesta zaradi rezervacij ni mogoče dobiti
- e-knjižnica, prosim za razširitev ponudbe! Čim več tudi bolj znanih vsebin, ne samo tistih, ki so ugodne za nakup
- nujno urediti, da se v čitalnici ČUK spoštuje mir in tišina, saj kot zapisano zgoraj se določeni študenti pridejo tja pogovarjati, skupinsko delajo in nikoli ni tišine. Prostor je za določene študente edini, kjer se lahko v miru učijo, študenti, ki želijo skupinsko delati oz. Se družiti imajo za to druge prostore, zato bi uvedba obvestil na več mestih o nujnosti spoštovanja tišine ter uvedba varnostnika bila nujna, saj vse čitalnice, v Celju, v Ljubljani (NUK) imajo varnostnike in je notri tišina, vsaj v času izpitnega obdobja je to pereče in nujno za urediti. Prav tako pred čukom verjetno tudi prebivalce motijo, ki stanujejo pred knjižnico, saj se študenti derejo, glasno smeji, v notranjosti ČUK-a pa nadaljujejo s pogovarjanjem med seboj
- kot doktorski študent sem razočaran nad ponudbo strokovne literature in vsaj polovice literature, ki jo potrebujem za študij, v UKM ne morem dobiti

### 6.3 Kazalniki kakovosti za spremljanje knjižnične dejavnosti na UM

Zap. št.	Kazalnik / kazalec (do 2021/2022)	2020/2021	2021/2022	2022/2023		Zap. št.	Kazalnik / kazalec (od 2022/2023)	
				Isto*	Drugeče**			
1	Delež (odstotek) aktivnih uporabnikov-študentov in zaposlenih z visokošolskega zavoda glede na skupno število potencialnih uporabnikov knjižnice	38,7	33,16	34,54		7	Delež (odstotek) aktivnih članov knjižnice (študentov in zaposlenih na visokošolskem zavodu) glede na število potencialnih uporabnikov	
2	Število potencialnih uporabnikov na čitalniški sedež	32,87	33,12		0,03	1	Število uporabniških mest na potencialnega uporabnika	
3	Neto uporabna površina knjižnice na potencialnega uporabnika	0,56	0,56	0,56		2	Neto uporabna površina knjižnice (v m2) na potencialnega uporabnika	
4	Tedenska odprtost knjižnice	54,79	76,27	97,98		3	Povprečna tedenska odprtost knjižnice na enoto (storitveno mesto) knjižnice	
5	Število aktivnih uporabnikov z visokošolskega zavoda na EPZ strokovnega delavca knjižnice	125,3	103,78		86,28	12	Število aktivnih članov knjižnice na EPZ strokovnih knjižničarskih in drugih strokovnih delavcev knjižnice	
6	Delež (odstotek) prihodkov za knjižnico v celotnih prihodkih visokošolskega zavoda	3,12	3,15	2,71		13	Delež (odstotek) sredstev za knjižnico v celotnih prihodkih visokošolskega zavoda	
7	Delež (odstotek) stroškov za nakup knjižničnega gradiva glede na celotne prihodke knjižnice	18,14	17,22	15,98		14	Delež (odstotek) stroškov za nakup knjižničnega gradiva glede na celotne prihodke knjižnice	
8	Delež (odstotek) stroškov za nakup elektronskih informacijskih virov glede na celotne stroške nabave knjižničnega gradiva	33,69	20,42	85,26		15	Delež (odstotek) stroškov za nakup in zagotavljanje dostopa do elektronskih informacijskih virov glede na celotne stroške nabave knjižničnega gradiva	
9	Letni prirast knjižničnega gradiva na fizičnih nosilcih zapisa (št. enot) na potencialnega uporabnika	1,51	1,41	1,58		4	Letni prirast knjižničnega gradiva na fizičnih nosilcih na potencialnega uporabnika	
10	Število elektronskih virov, dostopnih na daljavo na potencialnega uporabnika	916,94	923,82		227,01	5	Število elektronskih knjig in serijskih publikacij, dostopnih na daljavo, na potencialnega uporabnika	
11	Število podatkovnih zbirk na 100 potencialnih uporabnikov	0,45	0,48	0,5		6	Število podatkovnih zbirk na potencialnega uporabnika (Kazalnik zaradi nizkih vrednosti prikazujemo na 100 potencialnih uporabnikov.)	
12	Število izposojenih enot gradiva na potencialnega uporabnika knjižnice	11,27	10,66	9,3		8	Število izposojenih enot knjižničnega gradiva na fizičnih nosilcih na potencialnega uporabnika	
13	Število vpogledov v elektronske vire na potencialnega uporabnika knjižnice	32,04	41,73		43,74	9	Število prevzetih in izposojenih vsebinskih enot iz elektronskih informacijskih virov, ki jih knjižnica gradi ali upravlja, na potencialnega uporabnika	
14	Število ur informacijskega opismenjevanja v študijskih programih visokošolskega zavoda na EPZ strokovnega delavca knjižnice	3,23	3		0,43	10	Število ur organiziranih oblik izobraževanja uporabnikov na potencialnega uporabnika (Kazalnik zaradi nizkih vrednosti prikazujemo na 100 potencialnih uporabnikov.)	
15	Število bibliografskih zapisov za bibliografijo zaposlenih na visokošolskem zavodu na EPZ bibliografa	766	1257,3		73,64	11	Število bibliografskih zapisov v sistemu COBISS.SI za osebne bibliografije zaposlenih na visokošolskem zavodu na EPZ strokovnega knjižničarskega delavca	
						DA	16	Ali ima knjižnica javno objavljen pisni dokument o upravljanju, izgradnji in razvoju knjižnične zbirke ter zagotavljanju dostopa do elektronskih informacijskih virov?
						DA	17	Ali ima knjižnica javno objavljen pisni dokument z jasno opredeljenimi strateškimi in dolgoročnimi cilji, ukrepi za njihovo doseg, izhodiščnimi in ciljnimi vrednostmi ter kazalci, s katerimi se spremlja doseganje ciljnih vrednosti?

\* Kazalnik/kazalec je isti ali enak

\*\* Kazalnik/kazalec je preoblikovan ali nadomeščen z novim

Vir in definicije: Statistični vprašalnik o delu visokošolske knjižnice za izbrano leto. BibSiSt podatki o slovenskih knjižnicah

Kazalniki so bili posodobljeni oz. spremenjeni na 1. redni seji Komisije za knjižnični sistem UM dne 10. 11. 2022, na 19. redni seji Komisije za ocenjevanje kakovosti univerze dne 21. 6. 2023 ter na 2. redni seji Senata UM dne 4. 7. 2023, zato so v tabeli za triletno obdobje primerjalno prikazani kazalniki, ki so bili v veljavo do študijskega leta 2021/2022 ter posodobljeni kazalniki od študijskega leta 2022/2023.

#### **6.4 Akcijski načrt strateških ciljev UKM za leti 2023 in 2024**

## Akcijski načrt strateških ciljev UKM za leti 2023 in 2024

Zap. št.	Področje	Št. cilja	Razvojni cilj	Št. cilja/ podcilja	Razvojni podcilj	Št. cilja/ podcilja	Razvojni podcilj	Kazalniki	Načrtovan rok izvedbe
<b>PODROČJE 1: UPORABNIŠKA IZKUŠNJA V SREDIŠČU OBLIKOVANJA STORITEV</b>									
1	1	1	UKM POZNA POTREBE IN PRIČAKOVANJA SVOJIH UPORABNIKOV	1.1	Letna izvedba anket o zadovoljstvu uporabnikov s storitvami knjižnice.			Izvedena anketa.	Vsako leto.
2				1.2	Izvedba ciljnih tematskih študij uporabnikov in preučevanje uporabniške izkušnje.			Opredeljena tematska področja. Spremljanje uporabe obstoječih storitev in analiza podatkov.	2021-2025
3				1.3	Priprava strategije ponudbe storitev za uporabnike s posebnim statusom.			Izdelana strategija.	2023
4		2	UKM SPREMLJA RAZVOJ NAVAD IN ŽIVLJENJSKIH STILOV UPORABNIKOV	2.3	Ocena vpliva knjižnice na končne učinke matične ustanove.			Po priporočilih in standardih za visokošolsko knjižničarstvo.	2024
<b>PODROČJE 2: RAZVOJ KNJIŽNIČNE ZBIRKE</b>									
5	2	4	PRIDOBIVANJE IN DOSTOPNOST KNJIŽNIČNEGA GRADIVA IN INFORMACIJSKIH VIROV Z RAZLIČNIH ZNANSTVENIH PODROČIJ	4.2	Pridobivanje slovenike s primerjavo lokalnega in vzajemnega kataloga ter slovenske založniške produkcije.			Dotok.	2021-2025
6				4.3	Prirast bibliografskih zapisov za knjižnično gradivo, ki je kulturnega, domoznanskega, znanstvenega/učnega pomena in za potrebe osebnih bibliografij.			Št. bibliografskih zapisov.	2021-2025
7				4.4	Aktivno sodelovanje v konzorcijih za nabavo elektronskih virov z različnih znanstvenih področij – mednarodne znanstvene literature in drugih podatkovnih zbirk.			Vzpostavljeno sodelovanje.	2021-2025
8				4.5	Prednostna bibliografska obdelava redkega in dragocenega gradiva ter gradiva iz posebnih zbirk.			Prednostni seznam gradiva za bibliografsko obdelavo.	2021-2025

Zap. št.	Področje	Št. cilja	Razvojni cilj	Št. cilja/ podcilja	Razvojni podcilj	Št. cilja/ podcilja	Razvojni podcilj	Kazalniki	Načrtovan rok izvedbe
<b>PODROČJE 2: RAZVOJ KNJIŽNIČNE ZBIRKE</b>									
9	2	4	PRIDOBIVANJE IN DOSTOPNOST KNJIŽNIČNEGA GRADIVA IN INFORMACIJSKIH VIROV Z RAZLIČNIH ZNANSTVENIH PODROČIJ	4.6	Digitalizacija knjižničnega gradiva iz posebnih zbirk in javna objava digitalnih objektov v zbirkah DR UKM.				2021-2025
10				4.7	Retrospektivna katalogizacija po izboru glede na aktualnost za izobraževalni in znanstvenoraziskovalni proces UM in glede na pomembno pisno kulturno dediščino ali domoznansko vsebino.			Št. bibliografskih zapisov.	2021-2025
11				4.9	Načrtno pridobivanje izvorno digitalnih dokumentov domoznanskega značaja.			Št. digitalnih objektov.	2023
12		5	OBLIKOVANJE VIRTUALNEGA SVETA ZNANJA – PRETOČNE VSEBINE	5.4	Vzpostavitev zbirke pretočnih vsebin za podporo študijskemu procesu na UM.			Vzpostavljena zbirka.	2023
13		6	ZAGOTAVLJANJE ENOSTAVNEGA DOSTOPA DO KNJIŽNIČNEGA GRADIVA IN INFORMACIJSKIH VIROV	6.3	Povezava informacijskih virov v e-obliki z Google Učenjakom in drugimi inf. viri na spletu na nivoju metapodatkov.			Vzpostavljeno permanentno povezovanje.	2021-2025
<b>PODROČJE 3: PODPORA ŠTUDIJU IN POUČEVANJU</b>									
14	3	7	ZVIŠANJE KOMPETENC INFORMACIJSKE PISMENOSTI UPORABNIKOV IN IZOBRAŽEVALCEV	7.1	Nadgradnja in posodobitev obstoječih modulov informacijskega opismenjevanja, tudi v angleškem jeziku.			Posodobljen program informacijskega opismenjevanja.	2022-2025
15				7.4	Povezovanje učnih vsebin informacijskega opismenjevanja s programi na vseh stopnjah študija in področjih raziskovanja na UM.			Št. primerov povezovanj v okviru študijskih programov UM.	2022-2025

Zap. št.	Področje	Št. cilja	Razvojni cilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Št. cilja/podcilja	Razvojni podcilj	Kazalniki	Načrtovan rok izvedbe
<b>PODROČJE 3: PODPORA ŠTUDIJU IN POUČEVANJU</b>									
16	3	7	ZVIŠANJE KOMPETENC INFORMACIJSKE PISMENOSTI UPORABNIKOV IN IZOBRAŽEVALCEV	7.5	Uspesabljanje knjižničarjev — nadgradnja veščin za posredovanje znanj iz informacijske pismenosti: pridobivanje kompetenc na področju digitalne pismenosti, znanstvenega komuniciranja, etične rabe virov ...			Izdelan program usposabljanja sodelavcev za pridobivanje kompetenc za IP.	2022-2025
17		8	KNJIŽNICA — UČNI CENTER UNIVERZE V MARIBORU	8.1	Krepitev sodelovanja v programu Izpopolni UM za razvoj kariere zaposlenih.			Št. izvedenih predavanj.	2023
<b>PODROČJE 4: PODPORA ZNANSTVENI ODLIČNOSTI</b>									
18	4	9	SPODBUJANJE ODPRTOSTI IN PREPOZNAVNOSTI UNIVERZE V MARIBORU V NACIONALNEM IN MEDNARODNEM RAZISKOVALNEM PROSTORU	9.1	Spremljanje, analiza in administriranje financiranja ter stroškov objav v odprtem dostopu na UM.	9.1.1	Kontinuiran vnos znanstvenih objav avtorjev UM v DKUM v odprtem dostopu (zlati in zeleni odprti dostop) z evidenco stroškov za APC.	Št. znanstvenih objav v DKUM.	2023
19						9.1.2	Analiza stroškov za objavo v zlatem odprtem dostopu avtorjev UM.	Izvedena analiza.	2022-2025
20						9.1.3	Administracija objav v odprtem dostopu avtorjev UM pri različnih založnikih.	Administriranje in pomoč avtorjem iz UM.	2021-2025
21				9.2	Nadgradnja infrastrukture za odprto znanost na UM.	9.2.3	Vzpostavitev mreže strokovnjakov (RCUM, članice UM ...) za učinkovito podporo pri ravnanju z raziskovalnimi podatki (upoštevaje znanstveno disciplino).	Vzpostavljena mreža.	2023



Zap. št.	Področje	Št. cilja	Razvojni cilj	Št. cilja/ podcilja	Razvojni podcilj	Št. cilja/ podcilja	Razvojni podcilj	Kazalniki	Načrtovan rok izvedbe		
<b>PODROČJE 4: PODPORA ZNANSTVENI ODLIČNOSTI</b>											
22	4	9	SPODBUJANJE ODPRTOSTI IN PREPOZNAVNOSTI UNIVERZE V MARIBORU V NACIONALNEM IN MEDNARODNEM RAZISKOVALNEM PROSTORU	9.2	Nadgradnja infrastrukture za odprto znanost na UM.	9.2.4	Sodelovanje pri nadgradnjah funkcionalnosti institucionalnega repozitorija DKUM.	Načrt razvoja DKUM.	2021-2025		
23		10	VZPOSTAVITEV SLOVENSKE SKUPNOSTI ODPRTE ZNANOST	10.2	Kompetenčni center Odprta knjižnica / Odprimo:UM.	10.2.2	Ažuriranje vsebin za spletno stran Odprte knjižnice in Odprimo:UM.	Ažurirana spletna stran.	2021-2025		
<b>PODROČJE 5: KULTURNA IN ZNANSTVENA DEDIŠČINA</b>											
24	5	13	PRIDOBIVANJE IN DIGITALIZACIJA EDINSTVENEGA GRADIVA UKM	13.1	Osredotočanje na digitalizacijo in večjo dostopnost.	13.1.1	Izbor redkega in dragocenega gradiva ter gradiva posebnih zbirk za digitalizacijo.	Prednostni seznam gradiva za bibliografsko obdelavo in digitalizacijo.	2021-2025		
25						13.1.2	Digitalizacija redkega in dragocenega gradiva ter gradiva iz posebnih zbirk – priložnost akademskega okolja za znanstveno obravnavanje.	Št. digitalnih objektov.	2021-2025		
26						13.1.4	Posodobitev DR UKM – izboljšanje uporabniškega iskalnika, prilagoditve glede na uporabniško izkušnjo.	Izvedene posodobitve.	2023		
27						13.2	13.2.1	Vzpostavitev načrtne promocije digitaliziranega knjižničnega gradiva iz posebnih zbirk.	Št. promocijskih objav.	2021-2025	
28							13.2.2	Spletne razstave digitalnih objektov.	Št. spletnih razstav.	2022-2025	
29						13.3	Priprava učnega in raziskovalnega programa iz zbirke pisne kulturne dediščine.	13.3.2	Oblikovanje spletnih učnih virov.	Št. spletnih učnih virov.	2023

Zap. št.	Področje	Št. cilja	Razvojni cilj	Št. cilja/ podcilja	Razvojni podcilj	Št. cilja/ podcilja	Razvojni podcilj	Kazalniki	Načrtovan rok izvedbe
<b>PODROČJE 5: KULTURNA IN ZNANSTVENA DEDIŠČINA</b>									
30	5	13	PRIDOBIVANJE IN DIGITALIZACIJA EDINSTVENEGA GRADIVA UKM	13.3	Priprava učnega in raziskovalnega programa iz zbirke pisne kulturne dediščine.	13.3.4	Vzpostavitev modula informacijskega opismenjevanja - uporaba dragocenega in redkega gradiva za poučevanje in umetniško in znanstveno obravnavanje.	Vzpostavljen modul IO.	2023
31	5	14	ZAGOTAVLJANJE VAROVANJA IN ZAŠČITE GRADIVA TER TRAJNO OHRANJANJE PISNE KULTURNE IN ZNANSTVENE DEDIŠČINE	14.3	Katalog katalogov in drugih evidenc UKM (za knjižnično gradivo).			Vzpostavljen katalog.	2023
<b>PODROČJE 6: KNJIŽNICA KOT RAZNOLIK PROSTOR</b>									
32	6	15	NOV KONCEPT ZA NOVE STORITVE	15.1	Priprava idejnega osnutka konceptualne prenove knjižnice kot večnamenskega prostora.			Izdelan idejni osnutek konceptualne prenove.	2023
33				15.3	Uvedba samopostrežnih storitev in novih komunikacijskih poti.			Uvedene samopostrežne storitve.	2023
34		16	POSODOBITEV OBJEKTA KNJIŽNICE IN NOTRANJE OPREME	16.1	Priprava projektne dokumentacije za sanacijo in energetska posodobitev objekta.			Pripravljen idejni osnutek.	2023
<b>PODROČJE 7: KOMUNICIRANJE S CILJNIMI SKUPINAMI UPORABNIKOV IN PROMOCIJA</b>									
35	7	17	OBLIKOVANJE RAZNOLIKIH KOMUNIKACIJSKIH POTI ZA RAZLIČNE SKUPINE UPORABNIKOV	17.3	Analiza življenjskih stilov ciljnih skupin uporabnikov.			Študije uporabnikov.	2021-2025
36		18	SPODBUJANJE DOJEMANJA RAZLIČNIH VIDIKOV POSLANSTVA KNJIŽNICE V OKOLJU	18.2	Vzpostavitev strateških partnerstev za uresničevanje pobud razvoja v akademski skupnosti in lokalnem okolju.			Ustanovljen strateški svet UKM.	2024

Zap. št.	Področje	Št. cilja	Razvojni cilj	Št. cilja/ podcilja	Razvojni podcilj	Št. cilja/ podcilja	Razvojni podcilj	Kazalniki	Načrtovan rok izvedbe
<b>PODROČJE 7: KOMUNICIRANJE S CILJNIMI SKUPINAMI UPORABNIKOV IN PROMOCIJA</b>									
37	7	18	SPodbujanje dojemanja različnih vidikov poslanstva knjižnice v okolju	18.3	Vzpostavitev storitev za spodbujanje kulture dialoga in argumentacije.			Vzpostavljen nabor storitev (npr. debatni kotiček za uporabnike, razvijanje veščin debate in argumentacije).	2023
38		19	KREPITEV UGLEDA KNJIŽNICE V OKOLJU	19.2	Vzpostavitev zagovorništva za konkretno namero (npr. arhivsko skladišče).			Uresničena namera s podporo zagovornikov iz različnih skupnosti.	2023
39				19.3	Organizacija dogodkov in razstav, ki se navezujejo na dogajanje v okolju – v sodelovanju z deležniki iz lokalnega okolja.			Število vzpostavljenih sodelovanj.	2021-2025
40				19.4	Popularizacija znanosti in umetnosti (predstavitve knjig in projektov, tematske razstave, eksperimenti v živo, debate ... - v sodelovanju z ustvarjalci iz akademskega in drugih okolij).			Št. prireditev za popularizacijo znanosti.	2021-2025
41				19.5	Sistematična promocija edinstvenega knjižničnega gradiva iz posebnih zbirk UKM.			Št. promocijskih prispevkov.	2021-2025
42				19.6	Promocija knjižne produkcije Univerzitetne založbe Univerze v Mariboru.			Št. prireditev/dogodkov za popularizacijo produkcije UZ UM.	2021-2025
<b>PODROČJE 8: POVEZANOST UKM Z DELEŽNIKI V OKOLJU</b>									
43	8	20	VEČJA STOPNJA POVEZANOSTI KNJIŽNIČNE MREŽE UNIVERZE V MARIBORU	20.3	Opredelitev ključnih strateških razvojnih področij knjižničnega sistema na UM.			Izdelan nabor razvojnih področij.	2023
44				20.4	Izdelava strateškega razvojnega načrta knjižnične dejavnosti na UM, skladnega s strateškimi cilji UM do 2030.			Izdelana strategija.	2024

Zap. št.	Področje	Št. cilja	Razvojni cilj	Št. cilja/ podcilja	Razvojni podcilj	Št. cilja/ podcilja	Razvojni podcilj	Kazalniki	Načrtovan rok izvedbe
<b>PODROČJE 8: POVEZANOST UKM Z DELEŽNIKI V OKOLJU</b>									
45	8	21	PROAKTIVNA KOORDINACIJA KNJIŽNIČNE MREŽE UNIVERZE V MARIBORU (RAZVOJ IN SVETOVANJE)	21.3	Oblikovanje internega portala.			Vzpostavljen portal.	2023
<b>PODROČJE 9: KADRI IN KOMPETENCE</b>									
46	9	23	RAST STROKOVNEGA POTENCIALA	23.1	Načrtovanje izobraževanja in usposabljanja zaposlenih, skladno z zastavljenimi strateškimi cilji in potrebami dejavnosti knjižnice.			Letni načrt izobraževanja zaposlenih; število udeležb na strokovnem izobraževanju doma in v tujini.	Vsako leto
47	9	23	RAST STROKOVNEGA POTENCIALA	23.3	Vzpostavitev metod učeče se organizacije – gradnja organizacijskega znanja.			Uveden dokumentni sistem za podporo delovnim procesom.	2022-2025